

Kopienas pakalpojuma

Cerību sēta

attīstības plāns

Kopienas pakalpojuma
„CERĪBU SĒTA”
attīstības plāns

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Materiāls izstrādāts Eiropas Sociālā fonda projekta „Biedrības „Cerību spārni” administratīvās kapacitātes stiprināšana alternatīvo pakalpojumu personām ar garīgās attīstības traucējumiem attīstībai” Nr.1DP/1.5.2.2.2/12/APIA/SIF/219/108 ietvaros.

Projekta mērķis ir panākt aktīvu un kvalitatīvu nevalstiskā sektora līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesā un publisko pakalpojumu sniegšanā jauniešiem ar garīga rakstura traucējumiem.

Šis Kopienas pakalpojuma „Cerību sēta” attīstības plāns ir veidots ar Eiropas Savienības Eiropas Sociālā fonda finansiālu atbalstu. Par Kopienas pakalpojuma „Cerību sēta” attīstības plāna saturu atbild bērnu un jauniešu ar invaliditāti biedrība „Cerību spārni”.

Kopienas pakalpojuma „Cerību sēta” attīstības plāna izstrādes darba grupa:

Inga Šķestere, biedrības „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” valdes priekšsēdētāja, Eva Viļķina, bērnu un jauniešu ar invaliditāti biedrības „Cerību spārni” valdes priekšsēdētāja, Ruta Leišavniece, Oļegs Zubkovs, Iveta Īle, Lolita Bogdāne, Anda Ruka, Līga Roze-Dumbrate, Rudīte Priede.

92,07% no Projekta finansē Eiropas Savienība ar Eiropas Sociālā fonda starpniecību. Apakšaktivitāti administrē Valsts kanceleja sadarbībā ar Sabiedrības integrācijas fondu.

Projektu līdzfinansē Siguldas novada dome.

Saturs

Ievads	7
1. Esošās situācijas novērtējums	8
1.1. Siguldas novada raksturojums	8
1.2. Iedzīvotāji un iedzīvotāju skaita dinamika	8
1.3. Izglītības iespējas	8
1.4. Pārskats par cilvēkiem ar invaliditāti	9
1.5. Sociālie pakalpojumi cilvēkiem ar invaliditāti un to sniedzēji	9
2. Biedrības „Cerību spārni” raksturojums	12
3. Nākotnes pieprasījuma pēc Kopienas pakalpojuma novērtējums	15
4. Kopienas pakalpojuma pamatkonceptcija, attīstības vīzija, stratēģiskie mērķi un uzdevumi	17
4.1. Kopienas pakalpojuma „Cerību sēta” mērķis	17
4.2. Kopienas pakalpojuma „Cerību sēta” mērķa grupa	17
4.3. Kopienas pakalpojuma „Cerību sēta” vīzija	17
4.4. Kopienas „Cerību sēta” ārējie pakalpojumi	20
4.5. Kopienas „Cerību sēta” personāls	20
5. Mērķa grupas piesaistes principi	23
6. Starpprofesionāļu sadarbības stratēģija	25
7. SVID analīze: Stiprās puses, vājās puses, iespējas un draudi	29
8. Kopienas pakalpojuma „Cerību sēta” attīstības plāns	31
9. Rīcības plāns, īstermiņa: 2014. -2016. gadam	34
10. Rīcības plāns, vidēja termiņa: 2014. -2020. gadam	49
11. Rīcības plāns, ilgtermiņa: 2014. -2040. gadam	61
12. Pielikumi	71
12.1. Aptaujas vecākiem, kuri audzina bērnu/jaunieti ar intelektuālās attīstības traucējumiem, rezultātu apkopojums	73
12.2. Aptaujas jauniešiem ar intelektuālās attīstības traucējumiem rezultātu apkopojums	77
12.3. Sylvia-koti (Somija) kopienas pakalpojums cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem	79
12.4. Maarja Küla (Igaunijas Republika) kopienas pakalpojums cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem	87
12.5. <i>Camphill</i> ciemats Rožkalni (Latvijas Republika)	94

Priekšvārds

Bērnu un jauniešu ar invaliditāti biedrībai „Cerību spārni” turpinot darbības desmito gadu, es piedāvāju iepazīties ar Kopienas pakalpojuma „Cerību sēta” attīstības plānu īstermiņam, vidējam termiņam un ilgtermiņam, ko izstrādājusi ekspertu darba grupa. Attīstības plāns paredz izveidot jaunu alternatīvu sociālo pakalpojumu.

Kopienas „Cerību sēta” pakalpojuma mērķis ir veicināt cilvēku ar garīga rakstura traucējumiem iekļaušanos sabiedrībā, iespējami neatkarīgu dzīvi un sekmēt vienlīdzīgu iespēju īstenošanu, nodrošinot atbalstošu dzīves vidi, ikdienas nodarbinātības aktivitātes, sociālo rehabilitāciju un mūžizglītības iespējas.

Pie šī alternatīvā pakalpojuma izveidošanas esam strādājuši vairākus gadus, smēlušies pieredzi, lai varētu apkopot mums pielāgojamo un ieviešamo. Plāna sagatavošanas laikā ekspertu darba grupa apmeklēja kopienu Igaunijā – „Maarja Küla” un bija Somijā trijās kopienās „Sylvia-koti”, „Tapola” un „Myllylähde”. Šajās valstīs pakalpojumam ir arī valsts un pašvaldības atbalsts.

Kopienas pakalpojumu izmanto cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem, kuri ikdienā nevar dzīvot patstāvīgi, bet, saņemot nepieciešamo atbalstu, iesaistās kopienas ikdienas darbos un neatkarīgi no funkcionālo traucējumu smaguma pakāpes piedalās nodarbinātības aktivitātēs. Cilvēku ikdiena paiet jēgpilni, viņi ir nodarbināti un nav tikai patērētāji.

Arī mums ir liela apņemšanās izveidot šādu pakalpojumu, it īpaši brīdī, kad valstiski viena no prioritātēm ir izvirzīta – Deinstitutionalizācija. Latvijā, atšķirībā no daudzām Eiropas valstīm, valstiskā līmenī netiek atbalstīts šāds pakalpojums. Sponsoru atbalsts ir svarīgs visās valstīs, arī mēs ļoti ceram, ka spēsim pamatot šāda pakalpojuma izveides nepieciešamību un ar sponsoru, atbalstītāju palīdzību varēsim uzsākt pakalpojuma ieviešanu.

Kāpēc būtu jāatbalsta kopienas pakalpojuma izveide? Varu atbildēt, ka tas ir nozīmīgs ar to, ka tiek veidots pakalpojums, kurš nodrošinās ilgtermiņa atbalstu cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem. Katrs mazāks vai lielāks atbalsts mūs pietuvina ieceres īstenošanai!

Eva Viļķina

biedrības „Cerību spārni” valdes priekšsēdētāja

Ievads

Sociālie pakalpojumi Latvijā, tāpat kā citās Eiropas valstīs, nepārtraukti attīstās un pilnveidojas. Pēdējo gadu laikā arvien nozīmīgāku lomu sociālo pakalpojumu sistēmā ieņem sabiedrībā balstīti un uz cilvēku vajadzībām centrēti pakalpojumi, kuri spēj nodrošināt pakalpojumu saņēmēju augstu dzīves kvalitāti. Tomēr šādu pakalpojumu klāsts un apjoms joprojām ir kritiski nepietiekams.

Īpaši neapmierinoša situācija vajadzībām atbilstošu pakalpojumu nodrošinājumā ir jauniešiem ar garīga rakstura traucējumiem pēc izglītības iestādes beigšanas. Lai jaunieši ar garīga rakstura traucējumiem varētu dzīvot pilnvērtīgu dzīvi sabiedrībā, ir svarīgi attīstīt gan nodarbinātības, gan dzīvesvietas nodrošināšanas pakalpojumus.

Apzinoties situācijas aktualitāti, biedrība „Cerību spārni” ir uzsākusi kopienas pakalpojuma attīstību Siguldas novadā. Tā kā jaunā pakalpojuma veiksmīgai izveidei būtiska ir pakalpojuma attīstības plānošana, biedrība „Cerību spārni” izveidoja ekspertu grupu kopienas pakalpojuma attīstības plāna izstrādei.

Kopienas pakalpojuma attīstības plāns ir izstrādāts kā konceptuāls dokuments, kas iezīmē pakalpojuma attīstības galvenos mērķus un uzdevumus, kā arī nosaka nepieciešamo rīcību mērķu un uzdevumu sasniegšanai. Attīstības plāns ir izstrādāts trīs dažādiem termiņiem: īstermiņam, vidējam termiņam un ilgtermiņam un ir veidots tā, lai būtu ērti izmantojams ikdienas darbā. Attīstības plāna izstrādes ekspertu grupa cer, ka plāns kalpos kā efektīvs instruments un pamats jauna pakalpojuma attīstībai Latvijā.

Kopienas pakalpojuma „Cerību sēta” attīstības plāns ir izstrādāts biedrības „Cerību spārni” īstenotā Eiropas Sociālā fonda projekta „Biedrības „Cerību spārni” administratīvās kapacitātes stiprināšana alternatīvo pakalpojumu personām ar garīgās attīstības traucējumiem attīstībai” (Nr.1DP/1.5.2.2.2/12/APIA/SIF/219/108) ietvaros.

1. Esošās situācijas novērtējums

1.1. Siguldas novada raksturojums

Siguldas novads atrodas Latvijas centrālajā daļā. Vēsturiski Siguldas novads atrodas Vidzemē, administratīvi – Rīgas plānošanas reģionā. Siguldas novada ģeogrāfiskais novietojums ir uzskatāms par relatīvi labvēlīgu. Attālums no Siguldas novada centra - Siguldas pilsētas līdz galvaspilsētai Rīgai ir 52 km, līdz blakus rajona centram – Cēsu pilsētai – 36 km. Abām iepriekšminētajām pilsētām, it īpaši Rīgai, ir ļoti liela nozīme Siguldas iedzīvotāju ekonomiskās un sociālās dzīves veidošanā. Siguldas novadam cauri tek Latvijas garākā upe Gauja, kas nosaka novada dabas apstākļus un ir ietekmējusi novada vēsturisko attīstību.

Siguldas novads izveidots 2003. gada 1. jūnijā. Tā sastāvā - Siguldas pilsēta, Siguldas pagasts, Mores pagasts. LR Teritoriālās reformas rezultātā 2009. gada 1. jūlijā Siguldas novadam pievienots arī Allažu pagasts. Kopējā Siguldas novada platība ir 360,3 kvadrātkilometri. Daļa Siguldas novada teritorijas ietilpst Gaujas Nacionālajā parkā, tai skaitā Nurmižu rezervāta un Sudas purva liegumā.

Siguldas novadu šķērso dzelzceļa līnija Rīga – Valka (stacija „Sigulda”), Eiropas nozīmes autoceļš, Valsts galvenais autoceļš Rīga – Pleskava – Sanktpēterburga (E77, A2), trīs 1. šķiras autoceļi un trīs 2. šķiras autoceļi. Siguldas novada novietojums un vēsturiski izveidojies transporta tīkls sekmē citu reģiona apdzīvoto vietu ērtu sasniedzamību.

1.2. Iedzīvotāji un iedzīvotāju skaita dinamika

2012. gada 31. decembrī Siguldas novadā deklarēti 18 178 iedzīvotāji. 63% novada iedzīvotāju dzīvo Siguldas pilsētā, Siguldas pagastā - 22%, Allažos – 11%, Morē – 4% novada iedzīvotāju. Trīs gadu laikā Siguldas novada teritorijā deklarēto iedzīvotāju skaits pieaudzis par 705 cilvēkiem (3,97%). Lai arī Latvijā kopumā vērojams negatīvs dabiskais pieaugums, Siguldas novadā ik gadu dzimušo iedzīvotāju skaits pārsniedz mirušo skaitu (par 12 līdz 49 iedzīvotājiem). 2012. gadā Siguldas novadā dzimis 221 bērns. Savukārt 2013. gada pirmajā pusgadā jaundzimušo skaits ir bijis rekordliels – 121 jaundzimušais.

Neskatoties uz pozitīvu dabisko pieaugumu, iedzīvotāju skaits galvenokārt pieaug uz ilgtermiņa migrācijas rēķina - arvien vairāk iedzīvotāju (200 – 230 personas gadā) izvēlas Siguldas novadu kā savu dzīvesvietu. Ja pieaugums saglabāsies esošajā apjomā, prognozējams, ka 2017. gadā iedzīvotāju skaits sasniegs 19 000.

1.3. Izglītības iespējas

Siguldas novadā ir četras pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādes un divas privātās iniciatīvas pirmsskolas izglītības iestādes. 5 - 6 gadus veco bērnu sagatavošanu skolai īsteno arī Bērnu un jauniešu iniciatīvas centrs „Kastanītis”, Allažu pamatskola un Mores pamatskola.

Siguldas novadā vispārējo pamata un vidējo izglītību var apgūt 6 mācību iestādēs, tai skaitā 2 skolās ir pieejamas izglītības programmas bērniem ar garīga rakstura traucējumiem.

Mores pamatskola vienīgā novadā piedāvā divas speciālās izglītības programmas. Mores pamatskolā ir atvērtas divas klases bērniem ar vidēji smagiem un smagiem garīgās attīstības traucējumiem un divas apvienotas klases (1.- 4. klase un 5.-8. klase) bērniem ar viegliem garīgās attīstības traucējumiem. Saistībā ar speciālo izglītību ir licencēta speciālā programma bērniem ar vidēji smagiem un smagiem garīgās attīstības traucējumiem (10. –11. klase), kur uzsvars tiek likts uz praktiskām nodarbībām.

Allažu pamatskolā pieejama speciālās pamatizglītības programma izglītojamajiem ar viegliem un vidēji smagiem garīgās attīstības traucējumiem (A un B līmenis).

1.4. Pārskats par cilvēkiem ar invaliditāti

Pēdējie pieejamie statistikas dati (uz 2012. gada 1. janvāri) liecina, ka VSAA uzskaitē ir 1068 personas ar invaliditāti – valsts sociālās apdrošināšanas un valsts sociālo pakalpojumu saņēmēji (tai skaitā ar 1. grupas invaliditāti 132 personas, ar 2. grupas invaliditāti 516 personas, ar 3. grupas invaliditāti 363 personas) un 57 bērni ar invaliditāti, par kuriem piešķirta piemaksa pie ģimenes valsts pabalsta un kuru deklarētā dzīvesvieta ir Siguldas novads.

1.5. Sociālie pakalpojumi cilvēkiem ar invaliditāti un to sniedzēji

Pakalpojumu sniedzēji Siguldas novadā piedāvā sociālās rehabilitācijas pakalpojumus bērniem un pieaugušajiem ar dažāda veida invaliditāti, dienas aprūpes centra pakalpojumus cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem, aprūpi mājās cilvēkiem ar invaliditāti, kuriem ir fiziska rakstura traucējumi, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus cilvēkiem ar fiziska rakstura traucējumiem un pensijas vecuma personām.

Lielākā daļa no minētajiem pakalpojumu sniedzējiem ir nevalstiskas organizācijas. Siguldas novadā sociālie pakalpojumi pārsvarā ir koncentrēti Siguldas pilsētā. Novada attālākajās apdzīvotajās vietās cilvēkiem ar invaliditāti var būt grūtības nokļūt līdz pakalpojuma sniedzējam, kas saistāmas ar transporta pieejamību.

Tabulā apkopota informācija par pieejamajiem sociālajiem pakalpojumiem un to sniedzējiem Siguldas novadā, kas reģistrēti Valsts informācijas sistēmā „Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs” (dati uz 2013. gada 1. janvāri). Tabulā norādīta sniegtā sociālā pakalpojuma specifika, pakalpojumu sniedzēja nosaukums, juridiskais statuss, klientu mērķgrupas, kam tiek sniegti pakalpojumi, pēc vecuma un dzimuma, pakalpojuma veids (ar vai bez izmitināšanas).

Institūcija	Klientu grupa, kam tiek sniegti pakalpojumi	Klienti pēc vecuma un dzimuma	Pakalpojuma veids
Sniegtais sociālais pakalpojums - Sociālās rehabilitācijas institūcija			
Bērnu un jauniešu ar invaliditāti biedrība „Cerību spārni”	– personas ar garīga rakstura traucējumiem, – redzes invalīdi, – dzirdes invalīdi, – invalīdi ar fiziska rakstura traucējumiem, – bērnu ar invaliditāti vecāki	Visu vecumu un abu dzimumu personas	Bez izmitināšanas
Biedrība „Aicinājums Tev”	– personas ar garīga rakstura traucējumiem, – redzes invalīdi, – dzirdes invalīdi, – invalīdi ar fiziska rakstura traucējumiem, – personas ar visa veida invaliditāti un draudošo invaliditāti	Pilngadīgas personas (abu dzimumu)	Bez izmitināšanas
Sniegtais sociālais pakalpojums - Dienas aprūpes centrs			
Bērnu un jauniešu ar invaliditāti biedrība „Cerību spārni”	– personas ar garīga rakstura traucējumiem, – redzes invalīdi, – dzirdes invalīdi, – invalīdi ar fiziska rakstura traucējumiem	Visu vecumu un abu dzimumu personas	Bez izmitināšanas
Biedrība „Aicinājums Tev”	– personas ar garīga rakstura traucējumiem, – invalīdi ar fiziska rakstura traucējumiem	Pilngadīgas personas (abu dzimumu)	Bez izmitināšanas
Sniegtais sociālais pakalpojums - Aprūpe mājās			
Sociālās aprūpes biedrība „Saullēkts”	– pensijas vecuma personas, – invalīdi ar fiziska rakstura traucējumiem	Visu vecumu un abu dzimumu personas	Bez izmitināšanas
Sniegtais sociālais pakalpojums - Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija			
Siguldas novada domes Sociālās aprūpes māja „Gaismiņas”	– invalīdi ar fiziska rakstura traucējumiem, – pensijas vecuma personas, – pirmpensijas vecuma personas, – personas atveseļošanās periodā	Pilngadīgas personas (abu dzimumu)	Ar izmitināšanu

Sociālās aprūpes biedrība „Saullēkts”	– pensijas vecuma personas, – invalīdi ar fiziska rakstura traucējumiem	Visu vecumu un abu dzimumu personas	Ar izmitināšanu
Sniegtais sociālais pakalpojums – Īslaicīgas uzturēšanās un rehabilitācijas pakalpojums			
Sociālās aprūpes biedrība „Saullēkts”	– invalīdi ar fiziska rakstura traucējumiem, – pensijas vecuma personas	Pilngadīgas personas (abu dzimumu)	Ar izmitināšanu
Sniegtais sociālais pakalpojums – Specializētās darbnīcas			
Biedrība „Aicinājums Tev”	– personas ar garīga rakstura traucējumiem, – redzes invalīdi, – invalīdi ar fiziska rakstura traucējumiem, – personas ar funkcionāliem traucējumiem	Pilngadīgas personas (abu dzimumu)	Bez izmitināšanas
Sniegtais sociālais pakalpojums – Krīzes centrs			
Nodibinājums “Allažu bērnu un ģimenes atbalsta centrs”	– personas, kuras cietušas no prettiesiskām darbībām, – krīzes situācijā nonākušas personas	Bērni, kuri uzturas kopā ar vecākiem, tuviniekiem, aizbildņiem	Ar izmitināšanu
Sniegtais sociālais pakalpojums – Pašvaldības sociālais dienests			
Siguldas novada pašvaldības sociālais dienests	– Siguldas novada iedzīvotāji	Visu vecumu un abu dzimumu personas	Bez izmitināšanas

Siguldas novadā tiek sniegti dažādi vietējā pašvaldībā balstīti sociālie pakalpojumi cilvēkiem ar invaliditāti, tomēr netiek nodrošināta to pēctecība. Līdz ar to cilvēkiem ar invaliditāti pietrūkst iespējas saņemt savam vecumam un vajadzībām atbilstošus sociālos pakalpojumus, kas pazemina cilvēku ar invaliditāti un viņu tuvinieku dzīves kvalitāti. Analizējot sociālo pakalpojumu piedāvājumu, var secināt, ka to piedāvājums, apjoms un klāsts ir nepietiekams. Novadā trūkst pakalpojumu, kas nodrošinātu dažāda līmeņa nodarbinātības iespējas cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem, kā arī nav tādu iekļaujošu pakalpojumu, kas nodrošinātu gan nodarbinātību, gan izmitināšanu.

2. Biedrības „Cerību spārni” raksturojums

Bērnu un jauniešu ar invaliditāti biedrība „Cerību spārni” Siguldas novadā aktīvi darbojas kopš 2003. gada. Biedrības darbība vērsta uz visa vecuma abu dzimumu cilvēku ar invaliditāti un viņu ģimenes locekļu integrāciju sabiedrībā, tiesību un interešu aizstāvību, pilsoniskas sabiedrības attīstību, brīvā laika organizēšanu, nodarbinātības veicināšanu, izglītošanu, sociālo pakalpojumu sniegšanu.

Biedrība „Cerību spārni” regulāri īsteno sociāli nozīmīgus projektus, kas vērsti uz cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem un viņu ģimeņu vajadzību nodrošināšanu izglītības, sociālās iekļaušanas, nodarbinātības, sadarbības un kapacitātes stiprināšanas jomās.

No 2004. gada biedrība „Cerību spārni” sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumus bērniem un jauniešiem ar dažāda veida invaliditāti, tai skaitā ar garīga rakstura traucējumiem, un viņu ģimenes locekļiem, nodrošinot vienlīdzīgu iespēju saņemt vajadzībām atbilstošus sociālos pakalpojumus viņu dzīvesvietā vai tuvu tai.

Bērnu un jauniešu ar invaliditāti biedrība „Cerību spārni” ir reģistrēta LR Labklājības ministrijas Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā kā Sociālās rehabilitācijas institūcija (reģistrācijas Nr.749) un Dienas aprūpes centrs (reģistrācijas Nr.750).

Biedrība sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumus šādām klientu grupām:

- personas ar garīga rakstura traucējumiem;
- invalīdi ar fiziska rakstura traucējumiem;
- redzes invalīdi;
- dzirdes invalīdi;
- bērnu ar invaliditāti vecāki.

Biedrība sniedz sociālos pakalpojumus, kas ietver:

- bērnu ar garīga rakstura traucējumiem īslaicīgu pieskatīšanu dienas aprūpes centrā,
- sociālā darbinieka konsultācijas,
- ārstniecisko vingrošanu,
- radošās nodarbības,
- runas terapeita nodarbības,
- logoritmiku,
- deju un kustību terapiju,
- mūzikas terapiju,
- smilšu terapiju,
- teātra pulciņa nodarbības,
- vecāku, kuru ģimenē ir bērns ar invaliditāti, atbalsta grupas nodarbības.

No 2004. gada Siguldas novada dome pērk biedrības „Cerību spārni” sniegtos sociālos pakalpojumus bērniem ar invaliditāti un bērniem no mazturīgām ģimenēm, lai nodrošinātu pašvaldības teritorijā pamatdzīvesvietu reģistrējušām personām iespēju saņemt vajadzībām atbilstošus sociālos pakalpojumus.

Siguldas novada domes saistošie noteikumi Nr.11 „Par sociālajiem pakalpojumiem Siguldas novadā” (09.05.2007.) nosaka, ka sociālās rehabilitācijas pakalpojumu nodrošināšanai dzīvesvietā Siguldas novada iedzīvotājiem pašvaldības sociālais dienests slēdz līgumus par sociālas rehabilitācijas pakalpojumu pirkšanu ar sociālo pakalpojumu sniedzējiem, kas ir reģistrējušies Latvijas Republikas Labklājības ministrijas Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā.

Siguldas novada domes saistošie noteikumi Nr.3 „Par sociālās rehabilitācijas pakalpojumu samaksu Siguldas novadā” (20.04.2005.) nosaka, ka, neizvērtējot personas ienākumus un materiālo stāvokli, no Siguldas novada pašvaldības budžeta līdzekļiem tiek segtas šādu pakalpojumu izmaksas:

- sociālās rehabilitācijas pakalpojumi personām ar invaliditāti, personām ar funkcionāliem traucējumiem;
- dienas centra pakalpojumi pensijas vecuma personām un personām ar invaliditāti;
- dienas centra pakalpojumi bērniem ar invaliditāti un bērniem ar funkcionāliem traucējumiem.

Izvērtējot sociālo pakalpojumu nodrošinājumu Siguldas novadā, biedrība „Cerību spārni” ir secinājusi, ka pietrūkst pakalpojumu pieaugušām personām ar invaliditāti, kuri būtu vērsti uz mājokļa nodrošināšanu un nodarbinātību. Līdz ar to tika pieņemts lēmums par jauna veida pakalpojuma izveides nepieciešamību Siguldas novadā.

Biedrība ir uzsākusi darbu pie ilgtermiņa projekta „Kopienas „Cerību sēta” izveide cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem”. Projekts paredz izveidot alternatīvu sociālo pakalpojumu cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem, kas sniedz iespēju dzīvot pēc iespējas patstāvīgāku un pilnvērtīgāku dzīvi, nodrošinot atbilstošu atbalstu viņu funkcionāliem traucējumiem, sekmējot iekļaušanos ikdienas dzīves aktivitātēs, kas ietver sociālo prasmju attīstīšanu, izglītību, nodarbinātību un brīvā laika pavadīšanu.

Šāds atbalsta modelis cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem Latvijā ir jauna iniciatīva. Biedrība „Cerību spārni” vairāk nekā trīs gadus ir strādājusi, lai izpētītu, kā darbojas *Camphill* tipa ciemati citur pasaulē – Vācijā, Zviedrijā, Somijā un Igaunijā.

Biedrība projekta īstenošanai dāvinājumā saņēmusi zemes gabalu 7,2 ha platībā, kas atrodas Siguldas novadā, un ir uzsākts praktiskais darbs pakalpojuma attīstībai. Biedrība „Cerību spārni” saka paldies Ilzei un Jānim Vētrām par to, ka viņi novērtē iecerī un dāvinājuši savu zemi kopienas veidošanai. Tas ir atzīmējams kā ļoti pozitīvs piemērs, kā līdzcilvēki, izvērtējot savas iespējas, var atbalstīt sociālos projektus.

Siguldas novada pašvaldība atbalsta Kopienas „Cerību sēta”, kurā dzīvos un būs nodarbināti jaunieši ar garīga rakstura traucējumiem, projekta realizāciju, iekļaujot Siguldas novada Attīstības programmas 2011. – 2017. gadam Stratēģiskajā daļā noteiktā uzdevuma – attīstīt sociālo pakalpojumu infrastruktūru, kas ietver rīcību – kopienas ciemata izveidi cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem.

2012. gada 16. oktobrī parakstīts nodomu protokols starp biedrību „Cerību spārni”, Siguldas novada domi un Norvēģijas Tirdzniecības kameru Latvijā par sadarbību projekta „Cerību sēta” īstenošanā.

Sadarbībā ar Norvēģijas Tirdzniecības kameru Latvijā, biedrības „Cerību spārni” pārstāvji apmeklēja Norvēģijas Ås pašvaldības uzņēmumu Åspro AS, kur iepazinās ar uzņēmuma sniegtajiem nodarbinātības pakalpojumiem cilvēkiem ar dažādiem funkcionāliem traucējumiem. Biedrība „Cerību spārni” ar Åspro AS noslēgusi sadarbības līgumu par projekta „Atbalsta pasākumi personu ar invaliditāti integrācijai darba tirgū” īstenošanu.

3. Nākotnes pieprasījuma pēc Kopienas pakalpojuma novērtējums

Lai izzinātu nākotnes pieprasījumu pēc kopienas pakalpojuma, tika veikta Siguldas novada vecāku, kuri ikdienā rūpējas par bērnu/jaunieti ar garīga rakstura traucējumiem, aptauja un jauniešu ar garīga rakstura traucējumiem aptauja.

Aptaujā vecākiem, kuri audzina bērnu vai jaunieti ar intelektuālās attīstības traucējumiem, piedalījās 24 vecāki no Siguldas novada. Vecāku aptaujas rezultāti parādīja, ka ģimenes par vienlīdz svarīgiem uzskata gan nodarbinātības, gan dzīvesvietas nodrošinājuma pakalpojumus. Ņemot vērā, ka kopienas pakalpojumā tiks sniegti abi pakalpojumu veidi, šis risinājums ir uzskatāms par ģimeņu vajadzībām atbilstošu.

Tikai viena no 24 ģimenēm nav varējusi atbildēt uz jautājumu: kādu saskatāt sava bērna/jaunieša nākotni. Tas liecina, ka praktiski visas ģimenes lielākā vai mazākā mērā domā par bērna/jaunieša nākotni jebkurā vecuma posmā.

Tikai 2 ģimenes no 24 uzskata, ka viņu bērnam/jaunietim nākotnē piemērotākais varētu būt pakalpojums ilgstošas sociālās aprūpes centrā. Abi minētie respondenti ir jau cienījamā vecumā (80 un 70 gadi), un izvēle varētu būt saistīta ar sabiedrībā dominējošo uzskatu, ka cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem piemērots ir ilgstošas aprūpes pakalpojums, kad ģimene vairs nespēj rūpēties pietiekamā apjomā.

Dzīvi ar tuviniekiem nākotnē kā vēlamāko variantu ir izvēlējušās 6 ģimenes. Savukārt 10 ģimenes uzskata, ka nākotnē viņu bērnam/jaunietim piemērotākais varētu būt kopienas pakalpojums. 5 ģimenes uzskata, ka viņu bērns/jaunietis nākotnē spēs dzīvot patstāvīgi, ja tiks saņemts nepieciešamais atbalsts.

Domājot par turpmāko, 75% respondentu uzskata, ka nākotnē jaunietim varētu būt nepieciešams vairāku pakalpojumu komplekss. 14 ģimenes jeb 58% no respondentiem uzskata, ka viņu bērnam/jaunietim nākotnē kā piemērotākais varētu būt kopienas pakalpojums. 2 ģimenes uzskata, ka labāks varētu būt grupu dzīvokļa pakalpojums. 16 ģimenes uzskata, ka nākotnē bērnam/jaunietim būs nepieciešams kāds no nodarbinātības pakalpojumiem. Savukārt 8 ģimenes jeb 33% neuzskata nodarbinātības pakalpojumu kā svarīgu, kas liecina par šo ģimeņu pagaidām nepietiekamo izpratni par nodarbinātības aktivitāšu nozīmību cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem dzīves kvalitātes nodrošināšanā. Jāuzsver, ka neviena no aptaujā iesaistītajām ģimenēm neuzskatīja, ka kopienas pakalpojums bērnam/jaunietim nākotnē būtu nepiemērots. Tomēr interviju laikā respondenti uzsvēra, ka būtu nepieciešama papildu informācija par jauno kopienas pakalpojumu, jo līdz šim pieejamā informācija ir nepietiekama.

Savukārt, veicot aptauju potenciālo kopienas pakalpojuma saņēmēju vidū, secināts, ka nepieciešams intensīvs pakalpojumu popularizējošs un izpratni veicinošs darbs ar mērķa grupu, jo 42% no aptaujātajiem jauniešiem nav domājuši par iespēju dzīvot atsevišķi no vecākiem un saņemt kopienas pakalpojumu. Kopienas „Cerību sēta” nodarbinātības

pakalpojumus vēlētos izmantot 14 jaunieši jeb 58% no respondentiem. No tiem 8 respondenti nodarbinātības pakalpojumus vēlētos izmantot katru dienu, bet 6 respondenti tos vēlētos izmantot bieži. Nodarbinātības pakalpojumus nevēlas izmantot tikai 2 respondenti. Savukārt 25% nezina, vai vēlētos izmantot šādus pakalpojumus. Tas liecina, ka nepieciešams plānot intensīvu skaidrojošo darbu ar mērķa grupu.

Kopumā secināms, ka kopienas pakalpojumam Siguldas novadā būs pietiekami liels pieprasījums, tomēr svarīgi ir ieguldīt intensīvu darbu kopienas popularizēšanā.

4. Kopienas pakalpojuma pamatkonceptija, attīstības vīzija, stratēģiskie mērķi un uzdevumi

4.1. Kopienas pakalpojuma „Cerību sēta” mērķis

Kopienas „Cerību sēta” pakalpojuma mērķis ir veicināt cilvēku ar garīga rakstura traucējumiem iekļaušanos sabiedrībā, iespējami neatkarīgu dzīvi un sekmēt vienlīdzīgu iespēju īstenošanu, nodrošinot atbalstošu dzīves vidi, ikdienas nodarbinātības aktivitātes, sociālo rehabilitāciju un mūžizglītības iespējas.

4.2. Kopienas pakalpojuma „Cerību sēta” mērķa grupa

Kopienas „Cerību sēta” pakalpojuma mērķa grupa ir cilvēki ar dažāda smaguma pakāpes garīga rakstura traucējumiem no 18 gadu vecuma. Kopienā pakalpojums tiek nodrošināts arī cilvēkiem ar multipliem funkcionāliem traucējumiem. Kopienas pakalpojumā tiek uzņemti cilvēki līdz 40 gadu vecumam. Kopienas iemītnieki, kuri uzsākuši dzīvi kopienā, ilgtermiņā var turpināt saņemt pakalpojumu bez vecuma ierobežojuma.

Rehabilitācijas un mūžizglītības pakalpojumus kā ārpakalpojumu var saņemt cilvēki bez vecuma ierobežojuma (bērni, jaunieši, pieauguši cilvēki ar funkcionāliem traucējumiem).

Cilvēku, kuri kopienas ietvaros piedalās tikai nodarbinātības aktivitātēs, funkcionālo traucējumu veids netiek ierobežots (cilvēkam var būt jebkāda veida funkcionāli traucējumi).

4.3. Kopienas pakalpojuma „Cerību sēta” vīzija

Kopienas pakalpojums cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem ir vērsts uz atbalstošas dzīves vietas un nodarbinātības aktivitāšu kompleksu nodrošinājumu atbilstoši cilvēku spējām. Kopienas pakalpojums tiek veidots tā, lai nodrošinātu drošu, stabilu, atbalstošu vidi un jēgpilnas ikdienas aktivitātes ikvienam tās iemītniekam.

Kopienas pakalpojums ir vērsts uz tā iemītnieku dzīves kvalitātes uzlabošanu vai esošā dzīves kvalitātes līmeņa uzturēšanu. Kopienas pakalpojumā tiek ņemts vērā, ka cilvēka attīstību ir svarīgi veicināt visas dzīves laikā, tāpēc, sniedzot pakalpojumu, tiek nodrošinātas iespējas kopienas iemītniekiem apgūt jaunas prasmes un iemaņas.

Kopienas pakalpojums tiek veidots, balstoties uz cilvēku vajadzībām, un pakalpojums tiek sniegts uz personu centrētā veidā. Pakalpojums tiek veidots tā, lai tas būtu elastīgs un spētu pielāgoties katra iemītnieka vajadzībām. Lai tas būtu iespējams, pakalpojuma darbs tiek regulāri analizēts un pilnveidots.

Kopienas pakalpojums „Cerību sēta” primāri tiek sniegts Siguldas novada iedzīvotājiem. Ja pakalpojumā ir brīvas vietas, tad tas tiek sniegts jebkuram interesentam.

Dzīves vide

Kopienā dzīves vide tiek veidota atsevišķās grupu mājās. Kopumā ilgtermiņā plānots izveidot 5 - 6 dzīvojamās mājas. Katrā mājā dzīvo 6 - 8 iemītnieki. Dzīves vides nodrošinājums ar atsevišķu grupu māju palīdzību izvēlēts, lai dzīves vide būtu pēc iespējas ģimeniskai videi pietuvināta un spētu sniegt iemītniekiem drošības sajūtu. Katram kopienas iemītniekam ir sava dzīves telpa - personīgā istaba. Katrā mājā ir vairākas koplietošanas telpas – viesistaba/dzīvojamā istaba, virtuve, ēdamtelpa. Labierīcības ir 3 uz katru grupu māju – telpās ir 2 dušas un vanna. Katrā mājā dzīvo ģimene (darbinieki), kura pilda mājas pārvaldnieku/saimnieku funkciju. Iespējams izvēlēties arī tādu pakalpojuma sniegšanas veidu, kur darbinieki nedzīvo uz vietas grupu mājā, bet darbs tiek organizēts maiņās.

Katras mājas ikdienas dzīve tiek organizēta individuāli. Iemītnieki paši gatavo sev ēdienu. Katras mājas iemītnieki tiek aktīvi iesaistīti ikdienas aktivitāšu veikšanā. Personāls mērķtiecīgi veicina iemītnieku dzīves prasmju apguvi. Kopienas iemītniekiem ar smagiem funkcionāliem traucējumiem tiek veicināta līdzdalība ikdienas aktivitāšu veikšanā.

Kopienā ir izveidots sporta laukums, vieta fiziskām aktivitātēm.

Nodarbinātība

Kopienas iemītniekiem tiek dota iespēja izvēlēties nodarbinātības aktivitātes atbilstoši interesēm un spējām. Nodarbinātības aktivitātes tiek piemeklētas ikvienam kopienas iemītniekam, neņemot vērā funkcionālo traucējumu smaguma pakāpi. Viens no kopienas uzdevumiem ir veicināt iemītnieku spēju uzsākt patstāvīgu dzīvi. Kopienas iemītnieki, kuri ir apguvuši pietiekamas prasmes, var strādāt atklātā darba tirgū un atgriezties kopienā vakaros kā savā dzīvesvietā.

Specializētās darbnīcas

Specializētās darbnīcas kopienas iemītniekiem nodrošina pamata ikdienas nodarbinātības aktivitātes. Specializēto darbnīcu aktivitātes ir vērstas uz dažādu radošo darbu izstrādi, izmantojot koku, mālu, pīšanu, šūšanu, filcēšanu, sveču liešanu utt. Dažāda darbnīcu profils nodrošinās iemītniekiem iespēju izvēlēties nodarbinātības aktivitāti atbilstoši interesēm, kā arī dos iespēju mainīt darbības. Lai nodrošinātu nodarbinātības aktivitātes specializētājā darbnīcā, tiek meklēti dažādi pasūtījumi.

Specializētās darbnīcās izstrādātie darbi tiek tirgoti – kopienā, internetā vai biedrības „Cerību spārni” veikalā.

Sociālais uzņēmums

Sociālais uzņēmums tiek veidots kā atsevišķs pakalpojums, tā vajadzībām tiek uzcelta sociālā uzņēmuma ēka. Uzņēmumā var strādāt gan kopienas iemītnieki, gan cilvēki ar funkcionāliem traucējumiem no Siguldas novada, kuri nav kopienas iemītnieki. Ergoterapeits katram uzņēmumā iesaistītajam cilvēkam izvērtē spēju strādāt un nosaka katram konkrētam cilvēkam optimālo darba dienas ilgumu. Uzņēmuma darbības nodrošināšanai tiek meklēti pasūtījumi. Pasūtījumi tiek

meklēti gan Latvijas Republikā, gan ārvalstīs. Uzņēmuma darbības orientācija varētu būt – šūšana, fasēšana, elektronikas komplektācija.

Darba dienests

Darba dienests tiek veidots kā kopienas „Cerību sēta” sniegts atsevišķs pakalpojums. Darba dienesta pakalpojums tiek sniegts cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem, kuri nav kopienas iemītnieki, tomēr vajadzības gadījumā pakalpojumu var izmantot arī kopienas iemītnieki. Pakalpojums ietver cilvēka spēju izvērtēšanu, profesionālās piemērotības noteikšanu, darba procesa apmācību „Cerību sētas” ietvaros. Uzņēmējiem, kuriem nepieciešami darbinieki, ir iespēja izvēlēties nāamos darbiniekus Darba dienestā. Darba dienesta darbību nodrošina speciālisti – sociālais darbinieks, ergoterapeits un psihologs, kuri veic spēju izvērtēšanu un cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem profesionālās piemērotības noteikšanu.

Lauksaimniecība

Kopiena papildus citām nodarbinātības aktivitātēm nodarbojas ar augļkopību un dārzkopību. Visiem kopienas iemītniekiem ir kopīgs augļu dārzs. Kopienai ir sakņu dārzs (var būt kopīgs visiem vai individuāls katrai mājai).

Kā papildu nodarbinātības aktivitāte tiek plānota lopkopība. Ņemot vērā to, ka cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem ir svarīgi kontakti ar dzīvniekiem, kopienā tiek izveidota Dzīvnieku sēta. Dzīvnieku sētā tiek turēti dažādi mājdzīvnieki. Dzīvnieku sētai ir viens atbildīgais darbinieks (algots darbinieks), kurš plāno un koordinē darbu dzīvnieku sētā. Kopienas iemītnieki katru dienu iet strādāt Dzīvnieku sētā un kopt dzīvniekus. Tā ir viena no nodarbinātības aktivitātēm kopienas iemītniekiem. No dzīvnieku sētas iegūtie lauksaimniecības produkti tiek izmantoti kopienas iemītnieku uzturam.

Kultūras centrs

Kopienā ir izveidots Kultūras centrs – vieta, kur svinēt svētkus, kur sanākt visiem kopā. Tas ir izveidots kā atsevišķa celtnie. Kultūras centrs varētu būt Kopienas centrālā celtnie. Iemītniekiem tiek piedāvātas dažādas kultūras aktivitāšu iespējas no nodarbinātības aktivitātēm brīvajā laikā (vakaros, brīvdienās) – dziedāšana, dejošana, teātra spēlēšana.

Kultūras centrā bez telpām kultūras aktivitātēm vēl tiek plānotas telpas birojam, semināru zālei. Kultūras centrā ir plānotas telpas ēdināšanai sociālā uzņēmumā strādājošiem cilvēkiem. Kultūras centrā var tikt plānotas papildu istabas apmeklētāju izmitināšanai.

Pie kultūras centra ir virtuve, kurā tiek gatavots ēdiens sociālā uzņēmumā strādājošiem cilvēkiem. Ēdiena gatavošanā tiek iesaistīti kopienas iemītnieki – tā ir papildu nodarbinātības aktivitāte.

Rehabilitācijas pakalpojumi kopienas iemītniekiem

Kopiena „Cerību sēta” nodrošina dažādus rehabilitācijas pakalpojumus kopienas iemītniekiem. Viens no rehabilitācijas pakalpojumiem ir reitterapija. Reitterapijas nodrošināšanai tiek uzbūvēta manēža. Atbilstoši vajadzībai var tikt nodrošināti tādi terapiju veidi kā suņu terapija, fizioterapija, smilšu terapija, deju un kustību terapija u.c.

Mūžizglītība

Tiek organizēti dažādi izglītojoši pasākumi kopienas iemītniekiem.

4.4. Kopienas „Cerību sēta” ārējie pakalpojumi

Rehabilitācijas pakalpojumi citiem interesentiem

Kopiena „Cerību sēta” nodrošina reitterapijas pakalpojumu ikvienam interesentam (maksas pakalpojums). Pakalpojums tiek nodrošināts gan bērniem, gan pieaugušajiem. Visi sociālās rehabilitācijas pakalpojumi tiek sniegti arī kā ārējie maksas pakalpojumi, tā gūstot papildu finansu līdzekļus kopienas darbības nodrošināšanai.

Īsā laika uzturēšanās pakalpojums

Īsā laika uzturēšanās pakalpojums tiek nodrošināts bērniem un jauniešiem ar funkcionāliem traucējumiem. Tiek sniegts aprūpes pakalpojums, sociālās rehabilitācijas pakalpojums, kā arī dažādu prasmju apguve. Pakalpojuma saņēmējs pats var izvēlēties sev vēlamo pakalpojuma saturu un apjomu.

Vasaras nometnes

Plānots organizēt vasaras nometnes bērniem un jauniešiem.

Viesu māja

Viesu mājā ir iespēja dzīvot pakalpojumu saņēmējiem un viņu ģimenes locekļiem. Viesu māja sniedz izmitināšanas pakalpojumu vecākiem, tuviniekiem un citiem apmeklētājiem, kuri atbrauc ciemos pie kopienas iemītniekiem. Viesu māja sniedz izmitināšanas pakalpojumu jebkuram interesentam, ja tajā ir brīva vieta.

Dzīvnieku sēta

Tiek dota iespēja viesiem no pilsētas izbaudīt lauku vidi, funkcionē arī kā mini zooloģiskais dārzs.

4.5. Kopienas „Cerību sēta” personāls

Katrā dzīvojamā mājā ir ģimene, kas strādā kā mājas pārvaldnieki/saimnieki. Ģimene pastāvīgi dzīvo šajā mājā. Tas dod papildus ģimeniskas vides sajūtu. Katrā mājā vēl ir vismaz viens papildu darbinieks, kurš strādā dienas laikā (nedzīvo mājā). Nodrošināti asistenti tiem iemītniekiem ar smagiem funkcionāliem traucējumiem, kuriem vajadzīgs individuāls atbalsts.

Kopienas pakalpojumā strādā viens sociālais darbinieks, jo pakalpojumu saņēmēji ir ne tikai kopienas iemītnieki, bet ikviens, kam sniegtie pakalpojumi ir nepieciešami. Sociālais darbinieks veido personu lietas, veic izvērtēšanu un darbu ar ģimeni. Nepieciešamības gadījumā kopienas iemītnieki var vērsties pie sociālā darbinieka pēc konsultācijas un palīdzības.

Kopienā ir Atbalsta persona (treneris), kurš vērtē pakalpojumu saņēmēju spējas, analizē, kurām jomām īpaši jāpievērš uzmanība, iesaistās klientam atbilstošāko nodarbinātības aktivitāšu izvēlē.

Pakalpojuma administrēšanu nodrošina pakalpojuma vadītājs, grāmatvedis, lietvedis.

Kopienas darba nodrošināšanai regulāri tiek piesaistīti brīvprātīgie gan no Latvijas, gan no Eiropas Savienības apmaiņas programmām.

Pakalpojumā nav medicīnas personāla. Ārstu vai medicīnas personālu izsauc, ja ir nepieciešamība.

Personāla plānojums īstermiņa rīcības plānam

Administratīvais personāls		
Pakalpojuma vadītājs	pastāvīgs	1 slodze
Grāmatvedis	pastāvīgs	1 slodze
Lietvedis	pastāvīgs	1 slodze
Tehniskais personāls		
Saimniecības vadītājs	pastāvīgs	1 slodze
Atbildīgais par dzīvnieku sētu	pastāvīgs	1 slodze
Grupu māju personāls		
Mājas pārvaldnieks/saimnieks	pastāvīgs	1 slodze
Grupu mājas darbinieks	pastāvīgs	2 slodzes
Personīgais asistents	pastāvīgs	1 slodze
Nodarbinātības aktivitāšu personāls		
Darbnīcu vadītājs	pastāvīgs	1 slodze
Darbnīcu meistars	pastāvīgs	1 slodze
Darba dienesta vadītājs	pastāvīgs	1 slodze
Sociālais darbinieks	pastāvīgs	1 slodze
Sociālā rehabilitācija		
Sociālais darbinieks	pastāvīgs	1 slodze
Atbalsta persona (treneris)	pastāvīgs	1 slodze
Reitterapeits	ārpakalpojums	1 slodze
Ergoterapeits	ārpakalpojums	1/2 slodze
Psihologs	ārpakalpojums	1/2 slodze
Psihiatrs	ārpakalpojums	1/2 slodze

Personāla plānojums vidēja termiņa rīcības plānam

Administratīvais personāls		
Pakalpojuma vadītājs	pastāvīgs	1 slodze
Grāmatvedis	pastāvīgs	1 slodze
Lietvedis	pastāvīgs	1 slodze
Tehniskais personāls		
Saimniecības vadītājs	pastāvīgs	1 slodze
Atbildīgais par dzīvnieku sētu	pastāvīgs	1 slodze
Ēdināšanas bloka vadītājs	pastāvīgs	1 slodze
Grupu māju personāls		
Mājas pārvaldnieks/saimnieks	pastāvīgs	3 slodzes
Grupu mājas darbinieks	pastāvīgs	6 slodzes
Personīgais asistents	pastāvīgs	3 slodzes
Nodarbinātības aktivitāšu personāls		
Darbnīcu vadītājs	pastāvīgs	1 slodze
Darbnīcu meistars	pastāvīgs	2 slodzes
Sociālā uzņēmuma vadītājs	pastāvīgs	1 slodze
Sociālā izņēmuma meistars	pastāvīgs	2 slodzes
Darba dienesta vadītājs	pastāvīgs	1 slodze
Sociālais darbinieks	pastāvīgs	1 slodze
Sociālā rehabilitācija		
Sociālais darbinieks	pastāvīgs	1 slodze
Atbalsta persona (treneris)	pastāvīgs	3 slodzes
Reitterapeits	ārpakalpojums	1 slodze
Ergoterapeits	ārpakalpojums	1 slodze
Psihologs	ārpakalpojums	1 slodze
Psihiatrs	ārpakalpojums	1 slodze

5. Mērķa grupas piesaistes principi

Kopienas „Cerību sēta” attīstības nozīmīgs aspekts ir jautājums par mērķa grupas piesaistes principiem. Kopienas pakalpojuma mērķa grupa ir pilngadīgas personas ar garīga rakstura traucējumiem.

Mērķa grupas piesaistes darba virzieni:

1. Personu ar garīga rakstura traucējumiem informēšana un izglītošana;
2. Ģimenes locekļu informēšana un izglītošana;
3. Sabiedrības informēšana un izpratnes veicināšana (pastarpināta mērķa grupas piesaiste);
4. Sadarbība ar pašvaldību sociāliem dienestiem.

Lai piesaistītu mērķa grupu, tai ir jābūt informētai par plānoto pakalpojumu un jāizprot tā saturs. Pirmais solis mērķa grupas informēšanā ir jauniešu ar garīga rakstura traucējumiem un viņu vecāku anketēšana. Anketēšanas laikā vienlaicīgi tiek veikts arī individuāls skaidrojošais darbs.

Biedrība „Cerību spārni” jau šobrīd piedāvā virkni dažādu sociālās rehabilitācijas pakalpojumu, ar kuru palīdzību potenciālo mērķa grupu var iepazīstināt ar plānoto kopienas pakalpojumu. Biedrība veic izglītojošo darbu vecāku atbalsta grupās, lai veicinātu vecāku izpratni par plānoto kopienas pakalpojumu un pakāpeniski motivētu vecākus pakalpojuma saņemšanai. Jāuzsver, ka katru mēnesi atbalsta grupās iesaistās kāds jauns vecāks. Biedrība ir apzinājusi vecākus bērniem ar smagiem funkcionāliem traucējumiem, kuri mācās Mores skolā. Nākotnē jāturpina darbs ar speciālo izglītības iestāžu jauniešiem un viņu vecākiem, jo viņi varētu būt potenciālie kopienas pakalpojuma saņēmēji.

Nemot vērā, ka kopienas pakalpojums tiek veidots kā uz personu centrēts pakalpojums, par būtisku mērķa grupas piesaistē ir jāuzskata personīgs kontakts ar vecākiem un jauniešiem. Līdz ar to efektīvs mērķa grupas piesaistes veids varētu būt dažādi pasākumi, piemēram, talkas.

Biedrībai „Cerību spārni” mājas lapā ir sadaļa par kopienas pakalpojumu, kuru nepieciešams regulāri papildināt ar aktuālāko informāciju. Biedrībai ir sadaļa portālā „Draugiem.lv”, kurā arī būtu nepieciešams regulāri papildināt informāciju, kas vērsta uz potenciālās mērķa grupas piesaisti.

Vairāki jaunieši ar garīga rakstura traucējumiem no Siguldas pašvaldības šobrīd ir ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās. Svarīgi uzturēt kontaktus un regulāri sazināties ar šiem jauniešiem. Nepieciešams jauniešus sociālās aprūpes centros informēt par plānoto pakalpojumu. Lai jaunieši no sociālās aprūpes centriem varētu atgriezties sabiedrībā un saņemt kopienas pakalpojumu, svarīgi ir sadarboties ar sociālo dienestu.

Nozīmīga ir uz sabiedrību vērsta informācija. Nepieciešama regulāra informācijas publiskošana par kopienu, tās attīstību. Tā varētu būt regulāra informācija vietējā presē, intervijas reģionālajā televīzijā, kā arī, izmantojot dažādus sabiedriskus pasākumus, piemēram, labdarības koncertus.

Biedrībai „Cerību spārni” jau šobrīd ir aktīva sadarbība ar Siguldas novada sociālo dienestu. Šī sadarbība arī nākotnē ir uzskatāma par būtisku mērķa grupas piesaistē.

6. Starpprofesionāļu sadarbības stratēģija

Nemot vērā kopienas „Cerību sēta” pakalpojumu saņēmēju atšķirīgās sociālās problēmas, vajadzības un funkcionālo traucējumu dažādību, viena no metodēm efektīva sociālā pakalpojuma sniegšanā ir dažādu speciālistu sadarbība, kas darbojas pēc komandas darba principa. Starpprofesionāļu komanda ir viens no centrālajiem kopienas pakalpojuma „Cerību sēta” sistēmas elementiem. Tās uzdevums ir sniegt kompleksu palīdzību un klienta vajadzībām atbilstošus sociālos pakalpojumus un atbalstu.

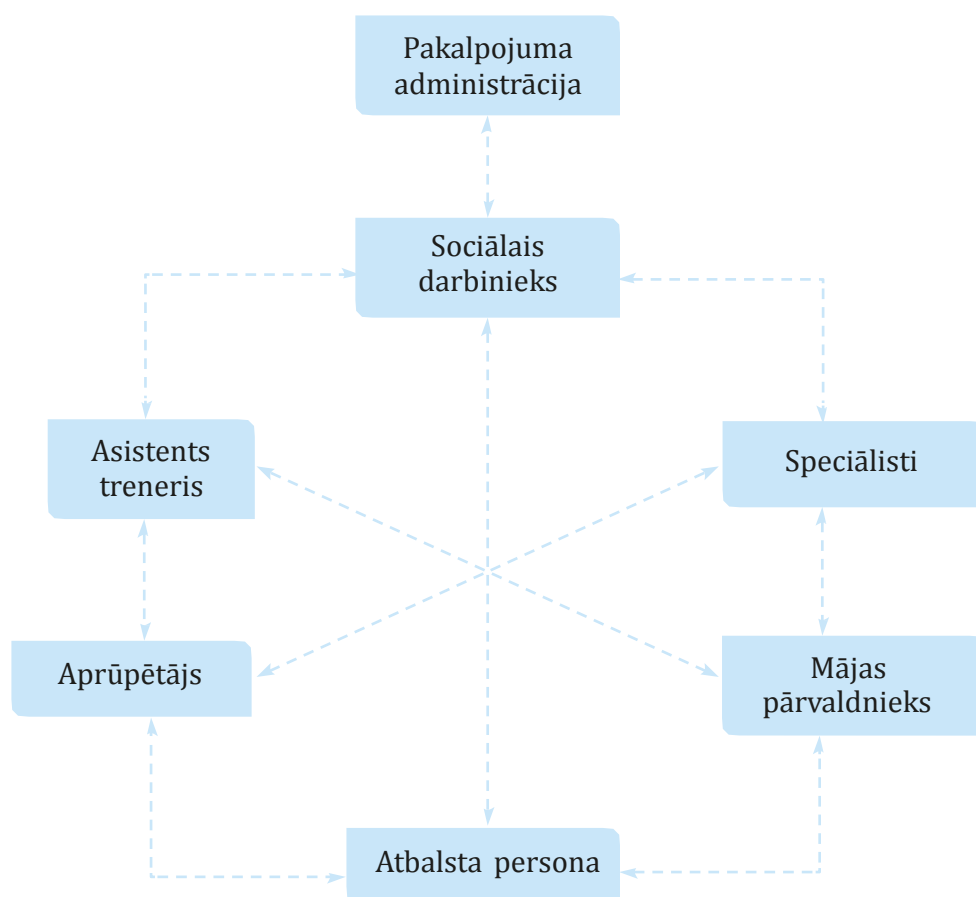
Strādājot komandā, tās dalībnieki var efektīvāk apvienot individuālos katra speciālista uzdevumus un kopumā sasniegt labākus rezultātus. Starpprofesionāļu komandas darba pamatā ir arī kvalitatīvas ikdienas dzīves nodrošināšana kopienas iedzīvotājiem (skat. 1. zīm.).

Starpinstitucionālai pieejai ir liela nozīme, ne tikai risinot sarežģītas sociālas problēmas, bet arī organizējot kopienas „Cerību sēta” iedzīvotāju nodarbinātību, rehabilitāciju un brīvā laika pavadīšanas iespējas. Lai nodrošinātu kvalitatīvu ikdienas dzīvi kopienas iedzīvotājiem un pakalpojumu sniegšanu, nepieciešama sadarbība ar dažādām institūcijām. Sniedzot kopienas pakalpojumu, tiek plānota sadarbība ar valsts un pašvaldību institūcijām, dažādām nevalstiskām organizācijām un biedrības „Cerību spārni” izveidotām struktūrvienībām (skat. 2. zīm.).

Dažādu kopienas iedzīvotāju problēmu risināšanai sociālais darbinieks identificē klienta sociālās problēmas un vada gadījuma risināšanas gaitu (skat. 3. zīm.). Apzina, mobilizē, organizē un piesaista nepieciešamos resursus, izveido starpprofesionāļu komandu, nodrošina tās vadību un ilglaicīgu funkcionēšanu.

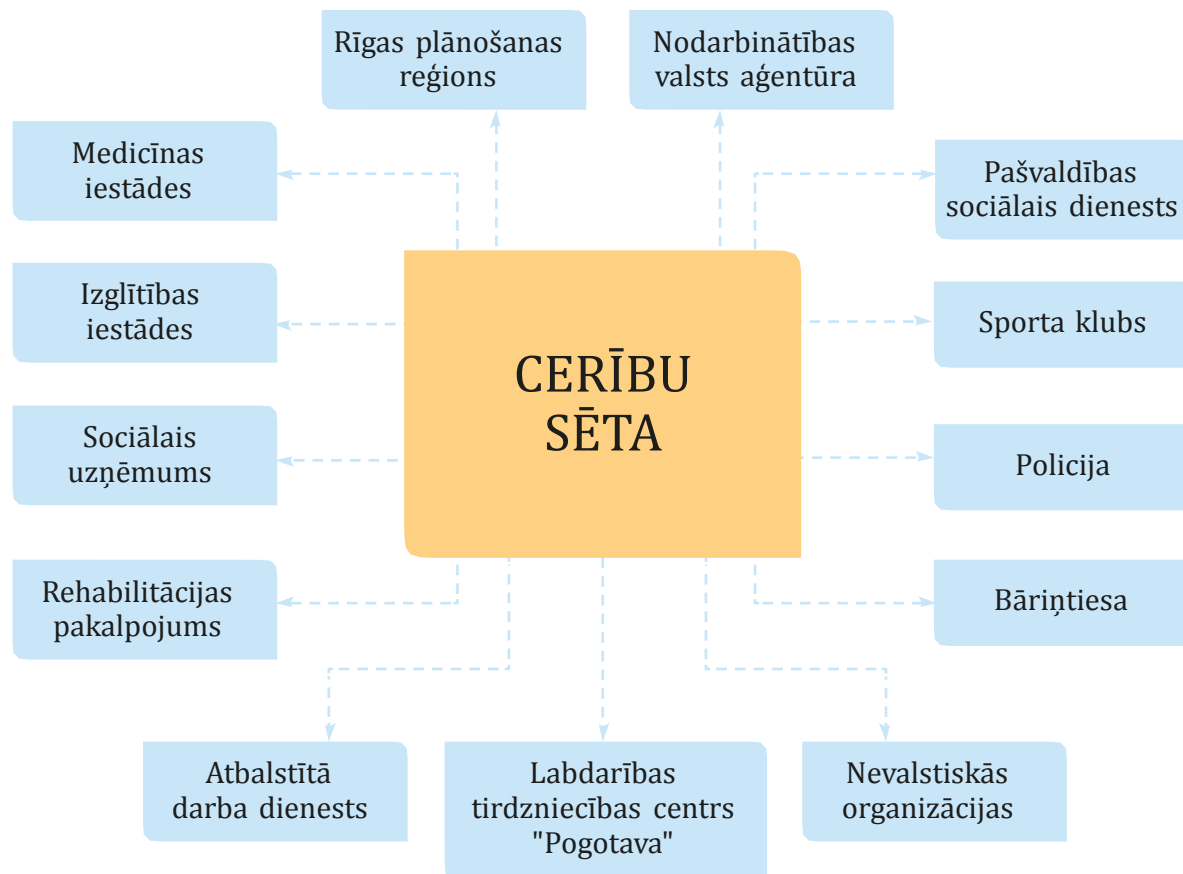
Katrs speciālists komandā dara darbu savas kompetences robežās. Komandas darbā katrs speciālists dod maksimālu ieguldījumu kopīga mērķa realizācijā. Katram komandas dalībniekam ir skaidri pienākumi un atbildība. Šāda pieeja garantē veiksmīgāku rezultātu, zemākas izmaksas un lielāku profesionāļu atdevi. Jo tikai komandā, sniedzot sociālos pakalpojumus, var sasniegt labus rezultātus. Komandai regulāri notiek tikšanās un ir nodrošināta komandas supervīzija, kā arī speciālistiem ir pieejama individuālā supervīzija.

Starpprofesionāļu sadarbība

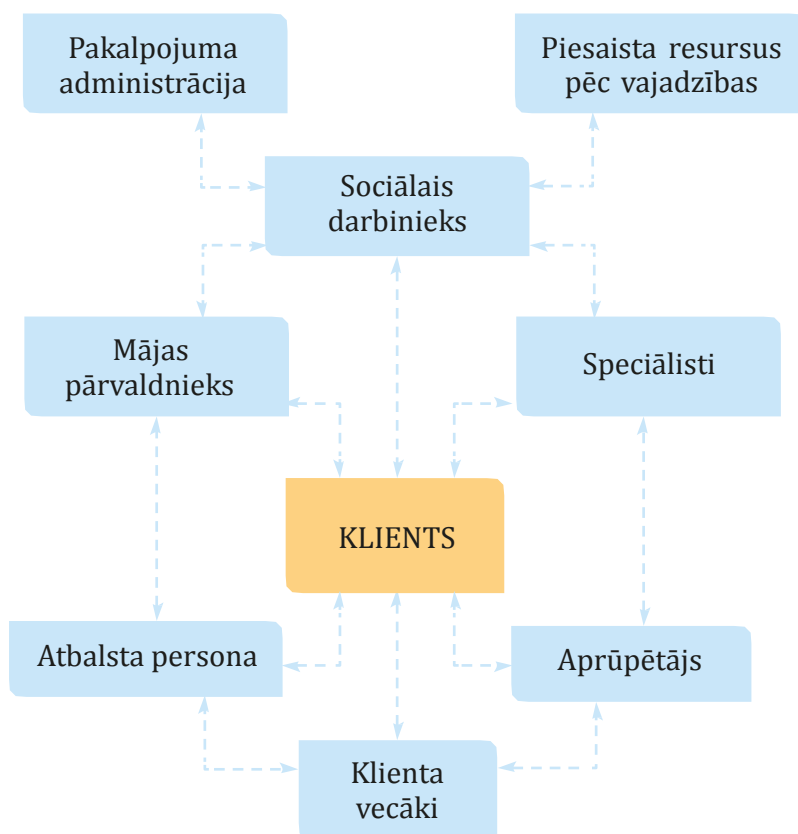

1. zīmējums

Starpinstitucionāla sadarbība

Gadījuma vadīšana

3. zīmējums

7. SVID analīze: Stiprās puses, vājās puses, iespējas un draudi

Stiprās puses	Vājās puses
Pieejams plašs cilvēkresursu spektrs: terapiju vadītāji, speciālisti, projektu vadītāji.	Nepietiekams finansējums, kas nav pašvaldības pirktu pakalpojumu finansējums.
Darbinieki motivēti tālākizglītībai, jaunu zināšanu apguvei.	Finansējuma neregularitāte (ziedojumi, projekti).
Veiksmīgs komandas darbs, darbojas starpprofesionāļu komanda.	Grūtības piesaistīt finansējumu infrastruktūras attīstībai.
Darbinieki ir lojāli biedrībai.	Ierobežoti esošie cilvēkresursi - neliels biedrības pamata darbinieku skaits (4 cilvēki). Pamata darbinieku noslogojums ierobežo viņu iespējas darboties kopienas pakalpojuma attīstībā.
Darbiniekiem pieredze ar saviem bērniem, invaliditātes aspektu izpratne.	Nav cilvēka, kas strādātu tikai kopienas pakalpojuma attīstībai (nav iespējas algot).
Pieredze uz vajadzībām balstītu un inovatīvu pakalpojumu sniegšanā.	Brīvprātīgos iespējams piesaistīt tikai periodiski.
Uzkrāta pieredze dažāda līmeņa projektu realizēšanā.	Trūkst informācijas par iespējamiem klientiem pakalpojumu saņēmēju vecumā.
Biedrība ir izzinājusi ārzemju pieredzi kopienas pakalpojumu nodrošināšanā.	Ģimenēm un jauniešiem nav izpratnes par kopienas pakalpojumu, tā saturu.
Biedrībai ir nodrošināti resursi – telpas, transports.	Nepietiekama informācija ģimenēm un jauniešiem ar garīga rakstura traucējumiem par plānoto pakalpojumu.
Pakalpojuma sniegšanas stabilitāte - ir vienošanās ar pašvaldību par pakalpojumu pirkšanu.	Trūkst pieredzes darbam ar cilvēkiem, kuriem ir psihiska saslimšana un agresiju gadījumā. Tas var apdraudēt asistentus, personālu.
Atrašanās vieta ir ģeogrāfiski izdevīga.	
Biedrībai ir labs kontakts ar mērķauditoriju, daļēji apzināti potenciālie pakalpojuma saņēmēji.	
Regulārs darbs ar ģimenēm un ģimeņu iesaiste dažādās aktivitātēs, kas veicina uzticību biedrībai no vecāku puses.	
Plaša publicitāte gan vietējā līmenī, gan nacionālā līmenī, kas nodrošina biedrības atpazīstamību.	
Dalība jumta organizācijā, plašāka interešu aizstāvība.	

Iespējas	Draudi
Sadarbība ar ārzemju partneriem finansējuma piesaistei.	Ģimene izmanto invaliditātes pabalstu un kopšanas pabalstu kā iztikas līdzekļus visai ģimenei.
Brīvprātīgo darba piesaiste.	Grūtības iegūt informāciju par potenciālajiem pakalpojuma klientiem (datu aizsardzība).
Tirgus iespēja, pārdodot kaut ko īpašu.	Klientiem patērētāju attieksme ar zemu motivācijas līmeni nodarbinātībai un līdzdalībai ikdienas aktivitātēs.
Menedžmenta izstrāde nākotnei, lai varētu vairāk piesaistīt līdzekļus, sadarbības partnerus. Komandas izveide līdzekļu piesaistei.	Klientiem trūkst nepieciešamās prasmes un iemaņas.
ES fondi un cita finansējuma piesaiste (koncerti utt).	Lauku vide var būt nepieņemama klientiem, kuri nāk no pilsētas vides.
Sadarbības ar pašvaldību aktivizēšana.	Finansējumam fragmentārs raksturs - tikai no projektiem. Ar to saistītas nesamērīgas birokrātiskās prasības.
Sociālās politikas maiņa valstī – vērsta uz deinstitutionalizāciju.	Ārzemju finansētājs pārtrauc atbalstu.
Jaunā plānošanas perioda fokuss uz alternatīviem pakalpojumiem.	Grūtības piesaistīt kvalificētu un izglītotu personālu, personāla mainība.
Jauns, inovatīvs pakalpojums.	Politikas ietekme – pašvaldības nostājas maiņa pēc vēlēšanām.
Jaunas darba vietas. Iespējas jauniešiem ar invaliditāti strādāt.	Konkurence ar citām nevalstiskām organizācijām, kuras sniedz nodarbinātības pakalpojumus pieaugušām personām ar invaliditāti.
Liels pieprasījums pēc pakalpojuma.	

8. Kopienas pakalpojuma „Cerību sēta” attīstības plāns

Kopienas pakalpojuma pamatprincipi

Kopienas attīstības plāns ir izstrādāts, balstoties uz vairākiem principiem, kuru ievērošana ir būtiska, īstenojot dzīvē pakalpojuma attīstības plānu:

Normalizācijas princips – sniedzot kopienas pakalpojumu, personām ar garīga rakstura un citiem funkcionāliem traucējumiem tiek nodrošināta tāda ikdienas dzīves veida un dzīves nosacījumu pieejamība, kāda ir vispārpieņemta sabiedrībā kopumā.

Sadarbība – nevalstiskais sektors sadarbojas savstarpēji, kā arī ar pašvaldību un valsts institūcijām, īstenojot attīstības plāna mērķi un informējot par nospraustā mērķa un paredzamo rezultātu sasniegšanu.

Pēctecība – attīstības plāna rīcības virzieni ir savstarpēji saistīti un pēctecīgi, tā nodrošinot savstarpēji papildinošu pakalpojumu attīstību.

Ilgspēja – tiek nodrošināts kvalitatīvs, uz personu centrēts kopienu pakalpojums gan potenciāliem šī brīža, gan nākotnes klientiem, racionāli izmantojot dabas, cilvēku un materiālos resursus.

Pieejamība – tiek nodrošināta kopienas pakalpojuma pieejamība personām ar dažāda smaguma pakāpes funkcionāliem traucējumiem. Tiek nodrošināta vides un informācijas pieejamība, sniedzot pakalpojumus.

Kopienas pakalpojuma mērķis:

Kopienas „Cerību sēta” pakalpojuma mērķis ir veicināt cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem iekļaušanos sabiedrībā, iespējami neatkarīgu dzīvi un sekmēt vienlīdzīgu iespēju īstenošanu.

Kopienas pakalpojuma apakšmērķi:

- Nodrošināt cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem vajadzībām atbilstošu dzīves vidi;
- Nodrošināt cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem vajadzībām atbilstošas ikdienas nodarbinātības aktivitātes;
- Uzturēt un/vai uzlabot cilvēku sociālās funkcionēšanas spējas, nodrošinot sociālo rehabilitāciju;
- Veicināt cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem personīgo attīstību un zināšanu apguvi, nodrošinot mūžizglītības iespējas.

Rīcības virzieni mērķa sasniegšanai:

1. Infrastruktūras izveide.
2. Finanšu piesaiste.
3. Pakalpojumu satura izstrāde.
4. Personāla piesaiste.
5. Klientu apzināšana.
6. Sabiedrības izpratnes veicināšana.

Mērķis: <i>Kopienas „Cerību sēta” pakalpojuma mērķis ir veicināt cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem iekļaušanos sabiedrībā, iespējami neatkarīgu dzīvi un sekmēt vienlīdzīgu iespēju īstenošanu.</i>	
Apakšmērķis 1	Nodrošināt cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem vajadzībām atbilstošu dzīves vidi
Rīcības virziens	1.1 Dzīves vides (grupu māju) infrastruktūras izveide
	1.2. Grupu māju pakalpojuma satura izstrāde
	1.3. Dzīves vides iekārtošana (mēbeles, santehnika)
	1.4. Personāla nodrošināšana grupu māju pakalpojuma sniegšanai
	1.5. Klientu piesaiste
	1.6. Finansējuma piesaiste pakalpojuma sniegšanai
	1.7. Darbs ar ģimenēm izpratnes veicināšanai
Apakšmērķis 2	Nodrošināt cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem vajadzībām atbilstošas ikdienas nodarbinātības aktivitātes
Rīcības virziens	2.1. Darbnieku infrastruktūras izveide
	2.2. Sociālā uzņēmuma infrastruktūras izveide
	2.3. Dzīvnieku sētas izveide
	2.4. Lauku saimniecības izveide (sakņu dārzs, augļu dārzs, siltumnīcas utt.)
	2.5. Atbalstītā darba dienests
	2.6. Nodarbinātības aktivitāšu satura izstrāde
	2.7. Personāla nodrošināšana nodarbinātības aktivitāšu īstenošanai
	2.8. Klientu piesaiste nodarbinātības aktivitātēm
	2.9. Finansējuma piesaiste
Apakšmērķis 3	Uzturēt un/vai uzlabot cilvēku sociālās funkcionēšanas spējas, nodrošinot sociālo rehabilitāciju
Rīcības virziens	3.1. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu klāsta un satura izstrāde
	3.2. Personāla piesaiste sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanai

	3.3. Infrastruktūras izveide un inventāra iegāde rehabilitācijas pakalpojuma – reitterapijas sniegšanai
	3.4. Klientu piesaiste sociālās rehabilitācijas pakalpojumam
	3.5. Finansējuma piesaiste
Apakšmērķis 4	Veicināt cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem personīgo attīstību un zināšanu apguvi, nodrošinot mūžizglītības iespējas
Rīcības virziens	4.1. Kultūras centra infrastruktūras izveide
	4.2. Mūžizglītības pasākumu klāsta izstrāde
	4.3. Personāla piesaiste mūžizglītības pasākumu īstenošanai
	4.4. Sadarbība ar citām institūcijām mūžizglītības īstenošanai
	4.5. Finansējuma piesaiste
	4.6. Sadarbība ar fiziskām un juridiskām personām kultūras pasākumu īstenošanai

9. Rīcības plāns, īstermiņa: 2014. -2016. gadam

Plānā noteiktais mērķis	Izveidot un nodrošināt kopienas „Cerību sēta” pakalpojuma sniegšanu, lai veicinātu cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem iekļaušanos sabiedrībā, iespējami neatkarīgu dzīvi un sekmētu vienlīdzīgu iespēju īstenošanu.			
Apakšmērķis	Nodrošināt cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem vajadzībām atbilstošu dzīves vidi.			
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	1.1. Dzīves vides (grupu māju) infrastruktūras izveide.			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Dzīvojamās mājas projekta izstrāde.	Izstrādāts projekts. Veikti nepieciešamie saskaņojumi, saņemta būvatļauja.	Biedrība „Cerību spārni”.	-	Projekts izstrādāts. Pārējam termiņš: 2015.
	Sagatavota tāme.	Biedrība „Cerību spārni”.	-	2013.
2. Dzīvojamās mājas celtniecība.	Uzcelta 1 dzīvojamā (grupu) māja ar iekštelpu apdari līdz baltajai apdarei.	Būvuzraugs; Būvniecības firma; Biedrība „Cerību spārni”.	150 000 LVL Ziedojumi, sponsori	2016.
3. Ceļa izbūve.	Izstrādāts ceļa projekts, sagatavota tāme.	Būvniecības firma; Biedrība „Cerību spārni”.	-	2013.
	Izbūvēts grantēts ceļš.	Būvuzraugs; Ceļa būvniecības firma.	98 000 LVL Ziedojumi	2013. gadā sāk, 2014. beidz
4. Elektrotīkla pievade.	Nodrošināta elektroenerģijas piegāde.	Uzņēmums.	4000 LVL Ziedojumi	2014.
5. Ūdensapgādes nodrošinājums.	Urbums ūdensapgādes nodrošināšanai.	Uzņēmums.	4000 LVL Ziedojumi	2014.
	Ūdensapgādes sistēmas izveide.	Uzņēmums.	Tiks precizēts	2014.

6. Kanalizācijas sistēmas izbūve.	Apzināti iespējamie lokālās kanalizācijas sistēmas varianti.	Būvinženieris.	-	2013.
	Sagatavots projekts kanalizācijas izbūvei.	<i>Tiks precizēts</i>	Tiks precizēts	2014.
	Izbūvēta lokālā kanalizācijas sistēma.	<i>Tiks precizēts</i>	Tiks precizēts	2015.
7. Telekomunikāciju nodrošinājums.	Pieejams internets un TV.	Tiks apzinātas dažādas iespējas.	Tiks precizēts	2016.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	1.2. Grupu māju pakalpojuma satura izstrāde			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Grupu māju pakalpojuma dokumentācijas izstrāde.	Izstrādāta grupu mājas pakalpojuma sniegšanai nepieciešamā dokumentācija.	Biedrības „Cerību spārni” vadītājs; Kopienas „Cerību sēta” vadītājs; Piesaistītie speciālisti.	-	2015.
2. Grupu māju pakalpojuma satura noteikšana.	Detalizēts grupu māju pakalpojuma aktivitāšu plānojums.	Kopienas „Cerību sēta” vadītājs; Pakalpojuma darbinieki; Klienti.	-	2015.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	1.3. Dzīves vides iekārtošana (mēbeles, santehnika)			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Kopīgās grupu mājas dzīves vides iekārtošana.	Apzinātas vajadzības, izstrādāts interjers 1 grupu mājai, iekārtota kopīgā dzīves vide – kopīgā dzīvojamā telpa, higiēnas telpas, virtuve utt.	Klienti; Pakalpojuma darbinieki.	Finansējuma apjoms tiks precizēts Projekti, sponsori, mantiskie ziedojumi	2016.

2. Individuālās dzīves vides iekārtošana.	8 klienti iekārtojuši savu individuālo dzīves vidi.	Klienti; Vecāki; Pakalpojuma darbinieki.	Finansējuma apjoms tiks precizēts Iespējami varianti: klientu līdzmaksājums/ savi sadzīves priekšmeti Ziedojumi	2016.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	1.4. Personāla nodrošināšana grupu māju pakalpojuma sniegšanai			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Personāla apzināšana un atlase.	Definēts, kāds personāls nepieciešams. Izveidota personāla atlases komanda.	Biedrības „Cerību spārni” vadītājs; Kopienas „Cerību sēta” vadītājs; Personāla atlases komanda.	-	2015. – 2016.
	Izstrādāti kritēriji personāla atlasei. Veikta personāla atlase.	Biedrības „Cerību spārni” vadītājs; Kopienas „Cerību sēta” vadītājs; Personāla atlases komanda.	-	2015. – 2016.
2. Darbinieku neformālā izglītības programma.	Definēts mācību kursa saturs. Nodrošināts neformālais mācību kurss darbiniekiem.	Biedrība „Cerību spārni”.	Projekts Finansējuma apjoms saistīts ar projekta saturu	2016.

Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	1.5.Klientu piesaiste			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Klientu piesaiste.	Apzināti iespējamie klienti pirmajai grupu mājai.	Potenciālie klienti. Biedrība „Cerību spārni”.	-	2013.
2. Klientu saliedēšana.	Potenciālie klienti tuvāk iepazīnuši cits citu un sagatavojušies kopdzīvei grupu mājas pakalpojumā.	Potenciālie klienti. Biedrība „Cerību spārni”.	Projekti. Finansējuma apjoms saistīts ar projektu saturu	2014.– 2015.
3. Klientu adaptācija dzīvei grupu mājā.	Klienti pakāpeniski adaptējušies dzīvei grupu mājas pakalpojumā.	Potenciālie klienti. Biedrība „Cerību spārni”.	Pašvaldības finansējums, Valsts finansējums, Klienta līdzmaksājums.	2016.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	1.6. Finansējuma piesaiste pakalpojuma sniegšanai			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Finansējuma piesaistes komandas izveide.	Izveidota finanšu piesaistes komanda. Izstrādāts finanšu piesaistes plāns.	Biedrība „Cerību spārni”.	-	2013.
2. Finansējuma piesaiste.	Tiek piesaistīts finansējums, īstenojot finanšu piesaistes plānu.	Finansējuma piesaistes menedžeris.	-	2013.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	1.7.Darbs ar ģimenēm izpratnes veicināšanai			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi

1. Informatīvie un atbalsta pasākumi vecākiem, kuru bērni saņems pakalpojumu.	Izstrādāts plāns darbam ar vecākiem. Atbalsts vecākiem, nodrošinot atbalsta grupas regulāru darbību. Vecāki izprot pakalpojuma mērķi un saturu un ir gatavi pakalpojuma saņemšanai.	Vecāki. Biedrība „Cerību spārni”.	Projekts.	2014.
2. Līdzdarbības pasākumi pakalpojuma izveidē.	Vecākiem ir nodrošinātas līdzdalības iespējas pakalpojuma attīstībā un vecāki izjūt līdzatbildību par pakalpojuma kvalitāti.	Vecāki. Biedrība „Cerību spārni”.	-	2013.
3. Informatīvā materiāla izstrāde un publiskošana.	Izstrādāts informatīvais materiāls, kurš pieejams papīra formātā un elektroniskā formātā.	Biedrība „Cerību spārni”.	300 LVL Biedrības finansējums	2015.
Apakšmērķis	Nodrošināt cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem vajadzībām atbilstošas ikdienas nodarbinātības aktivitātes			
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	2.1.Darbnīcu infrastruktūras izveide			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Specializēto darbnīcu projekta izstrāde.	Izstrādāts projekts. Veikti nepieciešamie saskaņojumi, saņemta būvatļauja.	Biedrība „Cerību spārni”.	500 LVL	2013.
	Sagatavota tāme.	Būvniecības firma. Biedrība „Cerību spārni”.	-	2013.
2. Specializēto darbnīcu ēkas celtniecība.	Uzcelta specializēto darbnīcu ēka, iekšējā apdare pabeigta.	Būvuzraugs. Būvniecības firma. Biedrība „Cerību spārni”.	100 000 LVL	2016.
3. Darba vides iekārtošana.	Nodrošināts aprīkojums, instrumenti u.c. dažādām darbnīcām.	Biedrība „Cerību spārni”.	Projekti. Finansējuma apjoms saistīts ar projektu saturu	2015. - 2016.

Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	2.2.Sociālā uzņēmuma infrastruktūras izveide			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Sociālā uzņēmuma ēkas projekta izstrāde.	Izstrādāts projekts.	Biedrība „Cerību spārni”.	500 LVL	2015.
	Sagatavota tāme.	Būvniecības firma; Biedrība „Cerību spārni”.	-	2015.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	2.3.Dzīvnieku sētas izveide			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Dzīvnieku mītnes ēkas projekta izstrāde.	Izstrādāts projekts dzīvnieku mītnei, kurā paredzētas telpas kūtij un stallim.	Biedrība „Cerību spārni”.	Projekts ir izstrādāts	2013.
	Sagatavota tāme.	Būvniecības firma; Biedrība „Cerību spārni”.	-	2013.
2. Dzīvnieku mītnes ēkas celtniecība.	Uzcelta dzīvnieku mītne.	Būvuzraugs; Būvniecības firma; Biedrība „Cerību spārni”.	100 000 LVL	2016.
3. Dzīvnieku mītnes iekārtošana.	Dzīvnieku mītne iekārtota tā, lai tajā varētu dzīvot dažādi mājdzīvnieki. Nodrošināti nepieciešamie lopkopības priekšmeti.	Biedrība „Cerību spārni”.	Projekts. Finansējuma apjoms saistīts ar projektu saturu	2016.
4. Siena šķūņa projekta izstrāde.	Izstrādāts projekts un tāme siena šķūnim.	Būvniecības firma; Biedrība „Cerību spārni”.	300 LVL	2015.
5. Siena šķūņa celtniecība.	Uzcelts siena šķūnis.	Būvniecības firma; Biedrība „Cerību spārni”.	3000 LVL	2016.

6. Dzīvnieku iegāde.	Zirgi, aitas, cūkas, vistas u. c. mājputni.	Biedrība „Cerību spārni”.	Ziedojumi (dzīvnieki)	2016.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	2.4.Lauku saimniecības izveide (sakņu dārzs, augļu dārzs, siltumnīcas utt.)			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Augļu dārza ierīkošana	Pabeigta augļu dārza ierīkošana.	Biedrība „Cerību spārni”.	- Talkas. Ziedoti materiāli un stādi	2014.
2. Siltumnīcas celtniecība	Apzināts labākais siltumnīcas variants.	Biedrība „Cerību spārni”.	Finansējuma apjoms tiks precizēts	2015.
3. Siltumnīcas iekārtošana	Siltumnīca iekārtota un sagatavota darbam.	Biedrība „Cerību spārni”.	Finansējuma apjoms tiks precizēts	2016.
4. Lauksaimniecības tehnikas nodrošinājums	Tiek īrēta pēc vajadzības.	Biedrība „Cerību spārni”.	Pakalpojums, 2000 LVL/gadā	No 2015.
5. Sēklas, stādāmais materiāls un minerālmēsli	Nodrošināts stādāmais materiāls siltumnīcai, sēklas un minerālmēsli sakņu dārzam.	Biedrība „Cerību spārni”.	3000 LVL gadā	No 2016.
6. Telpa produkcijas uzglabāšanai	Apzināts labākais variants izaudzētās produkcijas uzglabāšanai.	Biedrība „Cerību spārni”.	Finansējuma apjoms tiks precizēts	2014.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	2.5.Atbalstītā darba dienests			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Personāla komandas izveide.	Definēti nepieciešamie speciālisti, izstrādāti kritēriji personāla atlasei. Izveidota starpprofesionāļu komanda pakalpojuma sniegšanai.	Biedrība „Cerību spārni”.	Projekts. Finansējuma apjoms tiks precizēts	2014.

2. Pakalpojuma darbības shēmas izstrāde.	Izstrādāta pakalpojuma dokumentācija, izstrādāta pakalpojuma sniegšanas shēma	Biedrība „Cerību spārni”.	Projekts. Finansējuma apjoms tiks precizēts	2014.
3. Pakalpojuma sniegšanas plāna izstrāde un īstenošana.	Izstrādāts pakalpojuma sniegšanas darbības plāns. Pakalpojuma popularizēšana uzņēmēju vidū un sabiedrībā.	Biedrība „Cerību spārni”.	Projekts. Finansējuma apjoms tiks precizēts	2014.
4. Atbalsta personu apzināšana un mācības.	Apzinātas un sagatavotas darbam atbalsta personas.	Biedrība „Cerību spārni”.	Projekts. Finansējuma apjoms tiks precizēts	2015.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	2.6.Nodarbinātības aktivitāšu satura izstrāde			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Dokumentācijas izstrāde nodarbinātības pakalpojumiem.	Izstrādāta nepieciešamā dokumentācija katram nodarbinātības pakalpojumam.	Biedrība „Cerību spārni”; Kopienas „Cerību sēta” vadītājs; Piesaistītie speciālisti.	-	2014. – 2016.
2. Nodarbinātības pakalpojumu satura izstrāde.	Izstrādāts nodarbinātības pakalpojumu saturs.	Biedrība „Cerību spārni”; Kopienas „Cerību sēta” vadītājs; Piesaistītie speciālisti.	-	2014. – 2016.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	2.7.Personāla nodrošināšana nodarbinātības aktivitāšu īstenošanai			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi

1. Personāla apzināšana un atlase.	Definēts, kāds personāls nepieciešams. Izveidota personāla atlases komanda.	Biedrības „Cerību spārni” vadītājs; Kopienas „Cerību sēta” vadītājs; Personāla atlases komanda.	-	2015. – 2016.
	Izstrādāti kritēriji personāla atlasei. Veikta personāla atlase.	Biedrības „Cerību spārni” vadītājs; Kopienas „Cerību sēta” vadītājs; Personāla atlases komanda.	-	2015. – 2016.
2. Darbinieku neformālā izglītības programma.	Definēts mācību kursa saturs. Nodrošināts neformālais mācību kurss darbiniekiem.	Biedrība „Cerību spārni”.	Projekts	
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	2.8. Klientu piesaiste nodarbinātības aktivitātēm			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Informēšanas pasākumi.	Plāns, kā informēt klientus. Potenciālo klientu informēšana, ģimeņu un sabiedrības informēšana.	Biedrība „Cerību spārni”.	-	2014. – 2015.
2. Informatīvā materiāla izstrāde.	Izstrādāts piedāvājums informatīvajam materiālam. Informatīvais materiāls pieejams papīra un elektroniskā formātā.	Biedrība „Cerību spārni”.	300 LVL	2015.
3. Klientu piesaiste.	Veiktas pārrunas ar potenciālajiem klientiem. Klienti un viņu ģimenes iepazīstināti ar pakalpojumu. Piesaistīti 20 klienti.	Biedrība „Cerību spārni”.	-	2015.

4. Transporta nodrošināšana.	Nodrošināts transports nokļūšanai nodarbinātības pakalpojumā klientiem, kuri nedzīvo kopienā.	Biedrība „Cerību spārni”.	Pašvaldības finansējums	2016.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	2.9.Finansējuma piesaiste			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Finansējuma piesaistes komanda.	Izstrādāts finansējuma piesaistes plāns nodarbinātības aktivitātēm.	Biedrība „Cerību spārni”. Finansējuma piesaistes komanda.	-	2013.
2. Finansējuma piesaiste nodarbinātības aktivitātēm.	Finansējuma piesaistes plāns tiek īstenots.	Finansējuma piesaistes menedžeris.	-	2013.
Apakšmērķis	Uzturēt un/vai uzlabot cilvēku sociālās funkcionēšanas spējas, nodrošinot sociālo rehabilitāciju			
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	3.1.Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu klāsta un satura izstrāde			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Ārstnieciskā vingrošana.	Saturs ir izstrādāts.	Biedrība „Cerību spārni”.	-	2013.
2. Deju un kustību terapija.	Saturs ir izstrādāts.	Biedrība „Cerību spārni”.	-	2013.
3. Mūzikas terapija.	Saturs ir izstrādāts.	Biedrība „Cerību spārni”.	-	2013.
4. Mākslas terapija.	Saturs ir izstrādāts.	Biedrība „Cerību spārni”.	-	2013.
5. Reitterapija.	Saturs ir izstrādāts.	Biedrība „Cerību spārni”.	-	2013.
6. Sociālās rehabilitācijas dokumentācijas izstrāde.	Izstrādāta nepieciešamā dokumentācija sociālās rehabilitācijas pakalpojuma sniegšanai.	Biedrība „Cerību spārni”; Kopienas „Cerību sēta” vadītājs; Piesaistītie speciālisti.	-	2014.

7. Sociālās rehabilitācijas pakalpojuma nodrošināšana kopienas klientiem.	Pakalpojums nodrošināts 8 klientiem.	Biedrība „Cerību spārni”; Piesaistītie speciālisti.	Atbilstoši pakalpojuma finansēšanas modelim.	2016.
8. Sociālās rehabilitācijas pakalpojuma nodrošināšana ārpuspakalpojumā.	Pakalpojums nodrošināts 20 klientiem.	Biedrība „Cerību spārni”; Piesaistītie speciālisti.	Atbilstoši pakalpojuma finansēšanas modelim.	2016.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	3.2. Personāla piesaiste sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanai			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Personāla apzināšana un atlase.	Definēts, kāds personāls nepieciešams. Izveidota personāla atlases komanda.	Biedrības „Cerību spārni” vadītājs; Kopienas „Cerību sēta” vadītājs; Personāla atlases komanda.	-	2014. – 2015.
	Izstrādāti kritēriji personāla atlasei. Veikta personāla atlase.	Biedrības „Cerību spārni” vadītājs; Kopienas „Cerību sēta” vadītājs; Personāla atlases komanda.	-	2014. – 2015.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	3.3. Infrastruktūras izveide un inventāra iegāde rehabilitācijas pakalpojuma – reitterapijas sniegšanai			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi

1. Aploks reitterapijai.	Sagatavoti nepieciešamie dokumenti – plāns, tāme utt. projektam. Uzcelts aploks.	Biedrība „Cerību spārni” .	2000 LVL Projekta finansējums	2014.
2. Inventāra iegāde.	Iegādāts nepieciešamais inventārs reitterapijas nodrošināšanai.	Biedrība „Cerību spārni” .	5000 LVL Projekta finansējums	2014.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	3.4.Klientu piesaiste sociālās rehabilitācijas pakalpojumam			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Informatīvā materiāla izstrāde.	Papīra formātā un elektroniskā formātā, mobilais stends.	Biedrība „Cerību spārni” ; Kopienas „Cerību sēta” personāls.	500 LVL Biedrības finansējums Projekti	2015.
2. Informācijas izplatīšana.	Informācija izplatīta ģimenes ārstiem, sociāliem dienestiem, dienas centriem, citām NVO visā Latvijā.	Biedrība „Cerību spārni” ; Kopienas „Cerību sēta” personāls.	-	2015. –2016.
3. Informācijas izplatīšana dažādu pasākumu ietvaros.	Dažādos pasākumos stendi, prezentācijas.	Biedrība „Cerību spārni” .	-	2015. – 2016.
4. Darbs ar masu medijiem.	Masu mediji tiek informēti par iespējām saņemt pakalpojumus, tiek sūtītas relīzes, sniegtas intervijas, publicēti raksti utt.	Kopienas „Cerību sēta” personāls.	-	2014. – 2016.
	Reklāmas video izveide.	Biedrība „Cerību spārni”.	Sponsori	2015. – 2016.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	3.5.Finansējuma piesaiste			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi

1. Finansējuma piesaistes komanda.	Izstrādāts finansējuma piesaistes plāns nodarbinātības aktivitātēm.	Biedrība „Cerību spārni”. Finansējuma piesaistes komanda.	-	2013.
2. Finansējuma piesaiste sociālās rehabilitācijas pakalpojumam.	Finansējuma piesaistes plāns tiek īstenots.	Finansējuma piesaistes menedžeris.	-	2013.
Apakšmērķis	Veicināt cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem personīgo attīstību un zināšanu apguvi, nodrošinot mūžizglītības iespējas			
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	4.1.Kultūras centra infrastruktūras izveide.			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Kultūras centra ēkas projekta izstrāde.	Izstrādāts projekts.	Biedrība „Cerību spārni”.	500 LVL	2016.
	Sagatavota tāme.	Būvniecības firma; Biedrība „Cerību spārni”.	-	2016.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	4.2.Mūžizglītības pasākumu klāsta izstrāde.			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Pasākumu klāsta izstrāde ģimenes locekļiem.	Izstrādāts mūžizglītības pasākumu piedāvājums pakalpojumu saņēmēju ģimenes locekļiem.	Biedrība „Cerību spārni” ; Kopienas „Cerību sēta” personāls.	-	2014. – 2016.
2. Pasākumi darbiniekiem.	Izstrādāts mūžizglītības pasākumu piedāvājums.	Biedrība „Cerību spārni” ; Kopienas „Cerību sēta” personāls.	-	2014. – 2016.
3. Izstrādāts mūžizglītības pasākumu klāsts klientiem.	Nodrošināta iespēja klientiem apgūt papildu prasmes. Spēju un prasmju novērtēšana.	Biedrība „Cerību spārni” ; Kopienas „Cerību sēta” personāls.	-	2014. – 2016.

Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	4.3.Personāla piesaiste mūžizglītības pasākumu īstenošanai.			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Personāla apzināšana un atlase.	Personāls tiek piesaistīts konkrētām aktivitātēm.	Biedrības „Cerību spārni” vadītājs; Kopienas „Cerību sēta” vadītājs.	-	Viss periods.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	4.4.Sadarbība ar citām institūcijām mūžizglītības īstenošanai.			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Sadarbība ar neformālās izglītības iestādēm.	Izveidota sadarbība ar dažādām neformālās izglītības iestādēm. Telpu nodrošinājums mācībām, mērķauditorija.	Biedrība „Cerību spārni”; Kopienas „Cerību sēta” vadītājs.	Projekti	– 2016.
2. Sadarbība ar individuālajiem lektoriem.	Sadarbība ar individuālajiem lektoriem, kuriem ir individuālās programmas vai mācību kursi.	Biedrība „Cerību spārni”; Kopienas „Cerību sēta” vadītājs.	Projekti	2014. – 2016.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	4.5.Finansējuma piesaiste			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Finansējuma piesaistes komanda.	Izstrādāts finansējuma piesaistes plāns nodarbinātības aktivitātēm.	Biedrība „Cerību spārni”. Finansējuma piesaistes komanda.	-	2013.
2. Finansējuma piesaiste mūžizglītības pasākumiem.	Finansējuma piesaistes plāns tiek īstenots.	Finansējuma piesaistes menedžeris.	-	2013.

Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	4.6.Sadarbība ar fiziskām un juridiskām personām kultūras pasākumu īstenošanai.			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Kopienas kā kultūras pasākumu norises vietas popularizēšana.	Fiziskas un juridiskas personas informētas par iespējām organizēt kultūras pasākumus kopienā.	Biedrība „Cerību spārni”; Kopienas „Cerību sēta” vadītājs.	-	2015.

10. Rīcības plāns, vidēja termiņa: 2014. -2020. gadam

Plānā noteiktais mērķis	Izveidot un nodrošināt kopienas „Cerību sēta” pakalpojuma sniegšanu, lai veicinātu cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem iekļaušanos sabiedrībā, iespējami neatkarīgu dzīvi un sekmētu vienlīdzīgu iespēju īstenošanu.			
Apakšmērķis	Nodrošināt cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem vajadzībām atbilstošu dzīves vidi.			
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	1.1. Dzīves vides (grupu māju) infrastruktūras izveide.			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Dzīvojamās mājas projekta pārskatīšana, uzlabošana.	Pārskatīts projekts. Veikti nepieciešamie saskaņojumi, saņemta būvatļauja.	Biedrība „Cerību spārni”.	-	Projekts izstrādāts. Pārējam termiņš: 2015.
	Aktualizēta tāme.	Biedrība „Cerību spārni”.	-	2016.
2. Dzīvojamās mājas celtniecība.	Uzcelta 1 + 2 dzīvojamās (grupu) mājas ar iekštelpu apdari līdz baltajai apdarei.	Būvuzraugs; Būvniecības firma; Biedrība „Cerību spārni”.	150 000 LVL 300 000 LVL Ziedojumi, sponsori	2020.
3. Elektrotīkla pievade.	Nodrošināta elektroenerģijas piegāde.	Uzņēmums.	2000 LVL Ziedojumi	2020.
4. Ūdensapgādes nodrošinājums.	Ūdensapgādes sistēmas izveide jaunajām ēkām.	Uzņēmums.	2000 LVL Ziedojumi	2020.
5. Kanalizācijas sistēmas izbūve.	Paplašināta lokālā kanalizācijas sistēma.	Uzņēmums.	Tiks precizēts	2020.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	1.2. Grupu māju pakalpojuma satura izstrāde			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi

1. Grupu māju pakalpojuma dokumentācijas pilnveidošana.	Pilnveidota grupu mājas pakalpojuma sniegšanai nepieciešamā dokumentācija.	Biedrības „Cerību spārni” vadītājs; Kopienas „Cerību sēta” vadītājs; Piesaistītie speciālisti.	-	2016.
2. Grupu māju pakalpojuma satura pārskatīšana un uzlabošana.	Veikta grupu māju sniegtā pakalpojuma izvērtēšana un analīze.	Kopienas „Cerību sēta” vadītājs; Pakalpojuma darbinieki; Klienti.	-	2016.
	Pārskatīts un uzlabots grupu māju pakalpojuma aktivitāšu plānojums.	Kopienas „Cerību sēta” vadītājs; Pakalpojuma darbinieki; Klienti.	-	2016.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	1.3. Dzīves vides iekārtošana (mēbeles, santehnika)			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Grupu mājas kopīgās dzīves vides iekārtošana.	Apzinātas vajadzības, izstrādāts interjers 1 + 2 grupu mājām, iekārtota kopīgā dzīves vide – kopīgā dzīvojamā telpa, higiēnas telpas, virtuve utt.	Klienti; Pakalpojuma darbinieki.	Finansējuma apjoms tiks precizēts Projekti, sponsori, mantiski ziedojumi	2019.
2. Individuālās dzīves vides iekārtošana.	8 +16 klienti iekārtojuši savu individuālo dzīves vidi.	Klienti, ģimenes locekļi; Pakalpojuma darbinieki.	Finansējuma apjoms tiks precizēts Iespējami varianti: klientu līdzmaksājums/ savi sadzīves priekšmeti, ziedojumi	2019.

Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	1.4. Personāla nodrošināšana grupu māju pakalpojuma sniegšanai			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Personāla atlase.	Veikta personāla atlase.	Biedrības „Cerību spārni” vadītājs; Kopienas „Cerību sēta” vadītājs; Personāla atlases komanda.	-	2018. – 2020.
2. Darbinieku neformālā izglītības programma.	Nodrošināts neformālais mācību kurss darbiniekiem.	Biedrība „Cerību sēta”.	Projekts. Finansējuma apjoms saistīts ar projekta saturu.	Visu periodu.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	1.5. Klientu piesaiste			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Klientu piesaiste.	Apzināti iespējamie klienti 2 jaunajām grupu mājām.	Potenciālie klienti; Biedrība „Cerību spārni”.	-	2018.
2. Klientu adaptācija dzīvei grupu mājā.	Klienti pakāpeniski adaptējušies dzīvei grupu mājas pakalpojumā.	Potenciālie klienti; Biedrība „Cerību spārni”.	Pašvaldības finansējums; Valsts finansējums; Klienta līdzmaksājums.	Visu periodu.

Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	1.6. Finansējuma piesaiste pakalpojuma sniegšanai			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Finansējuma piesaiste.	Tiek piesaistīts finansējums, īstenojot finanšu piesaistes plānu.	Finansējuma piesaistes menedžeris.	-	No 2013. gada, turpmāk visu plānošanas periodu.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	1.7. Darbs ar ģimenēm izpratnes veicināšanai			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Līdzdarbības pasākumi pakalpojuma izveidē.	Vecākiem ir nodrošinātas līdzdalības iespējas pakalpojuma attīstībā un vecāki izjūt līdzatbildību par pakalpojuma kvalitāti.	Vecāki. Biedrība „Cerību spārni”.	-	No 2013. gada, turpmāk visu plānošanas periodu.
2. Informatīvā materiāla papildināšana.	Izstrādāts papildināts un atjaunots informatīvais materiāls, kurš pieejams papīra formātā un elektroniskā formātā.	Biedrība „Cerību spārni”.	300 LVL Biedrības finansējums	2018.
Apakšmērķis	Nodrošināt cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem vajadzībām atbilstošas ikdienas nodarbinātības aktivitātes			
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	2.1. Darbnieku infrastruktūras izveide			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Darba vides materiāli, tehniskās bāzes papildināšana.	Papildināts aprīkojums, instrumenti u.c. dažādām darbnīcām.	Biedrība „Cerību spārni”; Kopienas „Cerību sēta” darbinieki.	Projekti. Finansējuma apjoms saistīts ar projektu saturu.	2018. - 2020.

Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	2.2. Sociālā uzņēmuma infrastruktūras izveide			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Sociālā uzņēmuma ēkas celtniecība.	Uzcelta sociālā uzņēmuma ēka.	Būvuzraugs; Būvniecības firma; Biedrība „Cerību spārni”.	300 000 LVL	2020.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	2.3. Dzīvnieku sētas izveide			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Dzīvnieku klāsta papildināšana.	Dzīvnieku klāsts papildināts atbilstoši vajadzībām.	Biedrība „Cerību spārni”; Kopienas „Cerību sēta” darbinieki.	Projekti. Finansējuma apjoms saistīts ar projektu saturu.	2016. - 2020.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	2.4. Lauku saimniecības izveide (sakņu dārzs, augļu dārzs, siltumnīcas utt.)			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Lauksaimniecības tehnikas nodrošinājums.	Lauksaimniecības tehnika tiek īrēta atbilstoši vajadzībai.	Biedrība „Cerību spārni”.	Pakalpojums, 2000 LVL/gadā	No 2015. – 2020.
2. Sēklas, stādāmais materiāls un minerālmēsli.	Nodrošināts stādāmais materiāls siltumnīcai, sēklas un minerālmēsli sakņu dārzam.	Biedrība „Cerību spārni”.	3000 LVL/gadā	No 2016. – 2020.
3. Telpa produkcijas uzglabāšanai.	Izveidota telpa produkcijas uzglabāšanai atbilstoši apzinātajam labākajam variantam.	Biedrība „Cerību spārni”.	Finansējuma apjoms tiks precizēts	2017.

Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	2.5. Atbalstītā darba dienests			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Pakalpojuma sniegšanas plāna pilnveidošana un īstenošana.	Izstrādāts pakalpojuma sniegšanas darbības plāns. Pakalpojuma popularizēšana uzņēmēju vidū un sabiedrībā.	Biedrība „Cerību spārni”.	Projekts. Finansējuma apjoms tiks precizēts	2014. - 2020.
2. Atbalsta personu apzināšana un mācības.	Apzinātas un sagatavotas darbam atbalsta personas.	Biedrība „Cerību spārni”.	Projekts. Finansējuma apjoms tiks precizēts	2015. – 2020.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	2.6. Nodarbinātības aktivitāšu satura izstrāde			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Dokumentācijas aktualizēšana nodarbinātības pakalpojumiem.	Aktualizēta nepieciešamā dokumentācija katram nodarbinātības pakalpojumam.	Biedrība „Cerību spārni”; Kopienas „Cerību sēta” vadītājs; Piesaistītie speciālisti.	-	2016. – 2018.
2. Nodarbinātības pakalpojumu satura aktualizācija.		Biedrība „Cerību spārni”; Kopienas „Cerību sēta” vadītājs; Piesaistītie speciālisti.	-	2016. – 2018.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	2.7. Personāla nodrošināšana nodarbinātības aktivitāšu īstenošanai			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi

1. Personāla piesaiste.	Piesaistīts pakalpojuma nodrošināšanai nepieciešamais personāls.	Biedrības „Cerību spārni” vadītājs; Kopienas „Cerību sēta” vadītājs; Personāla atlases komanda.	-	2016. – 2018.
2. Darbinieku neformālā tālākizglītība.	Nodrošināts neformālais mācību kurss darbiniekiem atbilstoši vajadzībām.	Biedrība „Cerību spārni”.	Projekts	Visu plānošanas periodu.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	2.8. Klientu piesaiste nodarbinātības aktivitātēm			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Informēšanas pasākumi.	Potenciālo klientu informēšana, ģimeņu un sabiedrības informēšana.	Biedrība „Cerību spārni”.	-	Visu plānošanas periodu
2. Informatīvā materiāla aktualizācija.	Izstrādāts aktualizēts piedāvājums informatīvajam materiālam. Informatīvais materiāls pieejams papīra un elektroniskā formātā.	Biedrība „Cerību spārni”.	300 LVL	2018.
3. Klientu piesaiste.	Veiktas pārrunas ar potenciālajiem klientiem. Klienti un viņu ģimenes iepazīstināti ar pakalpojumu. Piesaistīti 40 klienti.	Biedrība „Cerību spārni”.	-	2020.
4. Transporta nodrošināšana.	Nodrošināts transports nokļūšanai nodarbinātības pakalpojumā klientiem, kuri nedzīvo kopienā.	Biedrība „Cerību spārni”; Pašvaldība.	Pašvaldības finansējums.	2016. – 2020.

Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	2.9. Finansējuma piesaiste			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Finansējuma piesaiste nodarbinātības aktivitātēm.	Īstenots Finansējuma piesaistes plāns.	Finansējuma piesaistes menedžeris.	-	Visu plānošanas periodu.
Apakšmērķis	Uzturēt un/vai uzlabot cilvēku sociālās funkcionēšanas spējas, nodrošinot sociālo rehabilitāciju			
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	3.1. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu klāsta un satura izstrāde			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Sociālās rehabilitācijas dokumentācijas aktualizācija.	Pārskatīta un aktualizēta nepieciešamā dokumentācija sociālās rehabilitācijas pakalpojuma sniegšanai.	Biedrība „Cerību spārni”; Kopienas „Cerību sēta” vadītājs; Piesaistītie speciālisti.	-	2016.
2. Sociālās rehabilitācijas pakalpojuma nodrošināšana kopienas klientiem.	Pakalpojums nodrošināts 8 + 16 klientiem.	Biedrība „Cerību spārni”; Piesaistītie speciālisti.	Atbilstoši pakalpojuma finansēšanas modelim.	2016. – 2020.
3. Sociālās rehabilitācijas pakalpojuma nodrošināšana ārpakalpojumā.	Pakalpojums nodrošināts 20 ārpakalpojuma klientiem.	Biedrība „Cerību spārni”; Piesaistītie speciālisti.	Atbilstoši pakalpojuma finansēšanas modelim.	2016. – 2020.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	3.2. Personāla piesaiste sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanai			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi

1. Personāla apzināšana un atlase.	Veikta personāla atlase.	Biedrības „Cerību spārni” vadītājs; Kopienas „Cerību sēta” vadītājs; Personāla atlases komanda.	-	2016. un turpmāk atbilstoši vajadzībai.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	3.3. Infrastruktūras izveide un inventāra iegāde rehabilitācijas pakalpojuma – reitterapijas sniegšanai			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Manēžas izveide reitterapijas nodrošināšanai.	Projekts. Ēkas celtniecība.	Biedrība „Cerību spārni”.	200 000 LVL	2020.
2. Materiāli tehniskās bāzes papildināšana.	Papildināts nepieciešamais inventārs reitterapijas nodrošināšanai.	Biedrība „Cerību spārni” .	3000 LVL Projekta finansējums	2016.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	3.4. Klientu piesaiste sociālās rehabilitācijas pakalpojumam			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Informatīvā materiāla pilnveidošana.	Pilnveidoti informatīvie materiāli papīra formātā un elektroniskā formātā, mobilais stends.	Biedrība „Cerību spārni” ; Kopienas „Cerību sēta” personāls.	500 LVL Biedrības finansējums. Projekti.	2016.
2. Informācijas izplatīšana.	Informācija izplatīta ģimenes ārstiem, sociāliem dienestiem, dienas centriem, citām NVO visā Latvijā.	Biedrība „Cerību spārni” ; Kopienas „Cerību sēta” personāls.	-	2015. – 2018.
3. Informācijas izplatīšana dažādu pasākumu ietvaros.	Dažādos pasākumos stendi, prezentācijas.	Biedrība „Cerību spārni” .	-	2015. – 2018.

4. Darbs ar masu medijiem.	Masu mediji tiek informēti par iespējām saņemt pakalpojumus, tiek sūtītas relīzes, sniegtas intervijas, publicēti raksti utt.	Kopienas „Cerību sēta” personāls.	-	2014. – 2020.
5. Videosīžeta izstrāde un filmēšana.	Izstrādāts un uzfilmēts reklāmas videosīžets.	Biedrība „Cerību spārni” ; Kopienas „Cerību sēta” personāls; Klienti.		2017.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	3.5. Finansējuma piesaiste			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Finansējuma piesaiste sociālās rehabilitācijas pakalpojumam.	Īstenots Finansējuma piesaistes plāns.	Finansējuma piesaistes menedžeris.	-	Visu plānošanas periodu.
Apakšmērķis	Veicināt cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem personīgo attīstību un zināšanu apguvi, nodrošinot mūžizglītības iespējas			
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	4.1. Kultūras centra infrastruktūras izveide			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Brīvības estrādes celtniecība.	Izstrādāts brīvības estrādes projekts.	Biedrība „Cerību spārni”.	-	2018.
	Veikti nepieciešamie saskaņojumi, saņemta būvatļauja.	Biedrība „Cerību spārni”.	-	2019.
	Uzcelta brīvības estrāde.		20 000 LVL Ziedojumi, sponsori	2020.
2. Kultūras centra ēkas celtniecība.	Uzsākta kultūras ēkas celtniecība.	Būvuzraugs; Būvniecības firma; Biedrība „Cerību spārni”.	200 000 LVL Ziedojumi, sponsori	2020.

3. Materiāli tehniskās bāzes izveide kultūras pasākumu nodrošināšanai.	Izveidota materiāli tehniskā bāze kultūras pasākumu nodrošināšanai.	Biedrība „Cerību spārni”.	Projekti.	2018.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	4.2. Mūžizglītības pasākumu klāsta izstrāde.			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Pasākumi darbiniekiem.	Papildināts mūžizglītības pasākumu klāsts.	Biedrība „Cerību spārni” ; Kopienas „Cerību sēta” personāls.	-	2016. - 2018.
2. Izstrādāts mūžizglītības pasākumu klāsts klientiem.	Nodrošināta iespēja klientiem apgūt papildu prasmes. Spēju un prasmju novērtēšana.	Biedrība „Cerību spārni” ; Kopienas „Cerību sēta” personāls.	-	2016. – 2018.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	4.3. Personāla piesaiste mūžizglītības pasākumu īstenošanai.			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Personāla apzināšana un atlase.	Personāls tiek piesaistīts konkrētām aktivitātēm.	Biedrības „Cerību spārni” vadītājs; Kopienas „Cerību sēta” vadītājs.	-	Viss plānošanas periods.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	4.4. Sadarbība ar citām institūcijām mūžizglītības īstenošanai.			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Sadarbība ar neformālās izglītības iestādēm.	Nostabilizēta sadarbība ar dažādām neformālās izglītības iestādēm. Telpu nodrošinājums mācībām, mērķauditorija.	Biedrība „Cerību spārni”; Kopienas „Cerību sēta” vadītājs.	Projekti	2016. – 2020.

2. Sadarbība ar individuālajiem lektoriem.	Sadarbība ar individuālajiem lektoriem, kuriem ir individuālās programmas vai mācību kursi.	Biedrība „Cerību spārni”; Kopienas „Cerību sēta” vadītājs.	Projekti	2016. – 2020.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	4.5. Finansējuma piesaiste			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Finansējuma piesaiste mūžizglītības pasākumiem.	Īstenots finansējuma piesaistes plāns.	Finansējuma piesaistes menedžeris.	-	Viss plānošanas periods.
Rīcības virziens apakšmērķa sasniegšanai	4.6. Sadarbība ar fiziskām un juridiskām personām kultūras pasākumu īstenošanai.			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Tiešie darbības rezultāti	Iesaistītās puses	Paredzētais finansējums, tā avoti	Izpildes termiņi
1. Kopienas kā kultūras pasākumu norises vietas popularizēšana.	Fiziskas un juridiskas personas informētas par iespējām organizēt kultūras pasākumus kopienā.	Biedrība „Cerību spārni”; Kopienas „Cerību sēta” vadītājs.	-	Viss plānošanas periods.

11. Rīcības plāns, ilgtermiņa: 2014. –2040. gadam

Biedrība „Cerību spārni” divdesmit piecu gadu periodā pilnībā pabeidz īstenot Kopienas pakalpojuma „Cerību sēta” attīstības plānu un sasniedz uzstādīto mērķi: **Izveidot un nodrošināt kopienas „Cerību sēta” pakalpojuma sniegšanu, lai veicinātu cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem iekļaušanos sabiedrībā, iespējami neatkarīgu dzīvi un sekmētu vienlīdzīgu iespēju īstenošanu.**

Ilgtermiņā tiek pilnībā īstenoti visi uzstādītie apakšmērķi:

1. Nodrošināt cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem vajadzībām atbilstošu dzīves vidi.
2. Nodrošināt cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem vajadzībām atbilstošas nodarbinātības aktivitātes.
3. Uzturēt un/vai uzlabot cilvēku sociālās funkcionēšanas spējas, nodrošinot sociālo rehabilitāciju.
4. Veicināt cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem personīgo attīstību un zināšanu apguvi, nodrošinot mūžizglītības iespējas.

1. Nodrošināt cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem vajadzībām atbilstošu dzīves vidi

Dzīves vides nodrošinājums ir viens no būtiskākajiem faktoriem vienlīdzīgu iespēju īstenošanai cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem. Lai cilvēks varētu pilnībā iekļauties sabiedrībā, viņa dzīves videi ir jābūt tādai pašai kā pārējiem sabiedrības locekļiem.

1.1. Dzīves vides (grupu māju) infrastruktūras izveide

Plānošanas periodā tiek pilnībā pabeigta dzīves vides infrastruktūras izveide, nodrošinot iespēju dzīvot kopienā vismaz 40 personām ar garīga rakstura traucējumiem.

Īstenojamie pasākumi:

1. Pabeigta grupu māju celtniecība (5 grupu mājas).
2. Uzcelta un iekārtota senioru māja 20 personām.
3. Nodrošināta grupu mājām un senioru mājai nepieciešamā infrastruktūra: elektroapgāde, ūdensapgāde, kanalizācijas sistēma.

1.2. Grupu māju pakalpojuma satura izstrāde un pakalpojuma nodrošināšana.

Grupu māju pakalpojuma saturs tiek izstrādāts jau īstermiņa plāna realizācijas laikā. Turpmākajos periodos pakalpojuma saturs tiek pārskatīts un vajadzības gadījumā koriģēts vai papildināts. Izvērtējot grupu māju pakalpojuma saturu un plānojot ikdienas aktivitātes, tiek iesaistīti pakalpojuma saņēmēji un viņu ģimeņu locekļi.

Īstenojamie pasākumi:

1. Nodrošināta grupu māju pakalpojumam nepieciešamā dokumentācija.
2. Sniegts grupu māju pakalpojums 40 personām ar garīga rakstura traucējumiem.
3. Grupu māju pakalpojuma kvalitātes un atbilstības iemītņieku vajadzībām regulāra izvērtēšana.

1.3. Dzīves vides iekārtošana (mēbeles, santehnika)

Īstenojamie pasākumi:

1. Grupu mājas iekārtotas dzīvošanai – nodrošinātas mēbeles, sadzīves tehnika, sadzīvei nepieciešamie priekšmeti, santehnika.
2. Katram iemītņiekam nodrošināta iespēja individuāli iekārtot savu istabu, saņemot nepieciešamo atbalstu.
3. Dzīves vides regulāra renovācija.

1.4. Personāla nodrošināšana grupu māju pakalpojuma sniegšanai

Personāls tiek piesaistīts visu plānošanas periodu atbilstoši nepieciešamajam apjomam. Personāla atlasī veic personāla atlases komanda, kuru apstiprina biedrības „Cerību spārni” valde. Regulāri tiek izvērtēts personāla kompetences un izpratnes līmenis. Tiek nodrošinātas personāla profesionālās pilnveides iespējas. Personāls mērķtiecīgi veicina iemītņieku dzīves prasmju apguvi. Katras mājas iemītņieki tiek aktīvi iesaistīti ikdienas aktivitāšu veikšanā.

Īstenojamie pasākumi:

1. Vakances gadījumā tiek veikta personāla atlase.
2. Personālam tiek nodrošinātas profesionālās pilnveides iespējas.

1.5. Klientu piesaiste

Dzīves vide tiek nodrošināta 40 personām ar garīga rakstura traucējumiem un 20 senioriem ar funkcionāliem traucējumiem. Ilgtermiņa plānošanas periodā tiek piesaistīti 16 klienti papildus uzceltajām grupu mājām, kā arī tiek veikts klientu piesaistes darbs, lai nodrošinātu pilnu pakalpojuma apjomu, gadījumā, ja kāds no klientiem izvēlas citu pakalpojumu vai uzsāk patstāvīgu dzīvi ārpus kopienas.

Īstenojamie pasākumi:

1. Apzināti klienti 2 jaunajām grupu mājām (16 personas ar garīga rakstura traucējumiem).
2. Klientu piesaiste atbilstoši vakantajām vietām pakalpojumā.
3. Klientiem tiek sniegts nepieciešamais atbalsts veiksmīgai adaptācijai grupu māju pakalpojumā.

1.6. Finansējuma piesaiste pakalpojuma sniegšanai

Visu plānošanas periodu tiek īstenots izstrādātais finanšu piesaistes plāns. Nepieciešamības gadījumā finanšu piesaistes plānā tiek veiktas korekcijas.

Īstenojamie pasākumi:

1. Tiek piesaistīts finansējums, īstenojot finanšu piesaistes plānu.

1.7. Darbs ar ģimenēm izpratnes veicināšanai

Veiksmīga sadarbība ar pakalpojuma saņēmēja ģimeni ir viens no kvalitatīvu pakalpojumu veicinošiem faktoriem. Tāpēc darbam ar ģimeni tiek pievērsta pastiprināta uzmanība visā attīstības plāna īstenošanas laikā.

Īstenojamie pasākumi:

1. Vecākiem tiek nodrošinātas līdzdalības iespējas pakalpojuma attīstībā ilgtermiņā, kā arī tiek nodrošinātas līdzdalības iespējas regulārajos pakalpojuma plānošanas un izvērtēšanas procesos.
2. Izstrādāts papildināts un atjaunots informatīvais materiāls, kurš pieejams papīra formātā un elektroniskā formātā.
3. Tiek izveidota un darbojas konsultatīvā padome.

2. Nodrošināt cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem vajadzībām atbilstošas ikdienas nodarbinātības aktivitātes

Jēgpilnas ikdienas aktivitātes ir viens no būtiskākajiem aspektiem personu ar garīga rakstura traucējumiem dzīves kvalitātes nodrošināšanā. Kopienas pakalpojuma pamatā ir normalizācijas princips, kas nosaka, ka personām ar garīga rakstura traucējumiem ir jābūt iespējai darba dienu laikā būt nodarbinātām. Lai šo principu īstenotu dzīvē, ir nepieciešams plašs nodarbinātības aktivitāšu spektrs, kas nodrošina nodarbinātības aktivitātes ikvienam pakalpojuma saņēmējam atbilstoši spējām un interesēm.

2.1. Darbņīcu infrastruktūras izveide un darbības nodrošināšana

Specializēto darbņīcu pakalpojums tiek nodrošināts personām ar garīga rakstura traucējumiem, kuru spēju līmenis ierobežo iespējas strādāt sociālajā uzņēmumā vai atbalstītā darbā. Pakalpojums ir piemērots arī personām ar smagiem un kompleksiem funkcionāliem traucējumiem. Specializēto darbņīcu pakalpojums nodrošina nodarbinātību pilnu darba dienu. Specializētajās darbņīcās ir nodrošināts dažādu aktivitāšu klāsts, lai pakalpojuma saņēmējs varētu izvēlēties savām interesēm un spējām atbilstošāko nodarbinātības aktivitāti.

Īstenojamie pasākumi:

1. Specializētās darbņīcas nodrošina nodarbinātības aktivitātes 40 klientiem.
2. Specializēto darbņīcu renovācija.
3. Specializēto darbņīcu aprīkojuma regulāra atjaunošana.
4. Specializēto darbņīcu aktivitāšu klāsta pilnveidošana.

2.2. Sociālā uzņēmuma infrastruktūras izveide un darbības nodrošināšana

Vidējā termiņa plāna īstenošanas laikā ir pabeigta sociālā uzņēmuma infrastruktūras izveide. Sociālais uzņēmums piedāvā nodarbinātības aktivitātes gan kopienas iemītniekiem, gan personām ar funkcionāliem traucējumiem, kuras ikdienā nedzīvo kopienā. Sociālais uzņēmums nodrošina pasūtījumu izpildi. Personu ar funkcionāliem traucējumiem profesionālo piemērotību darbam sociālā uzņēmumā izvērtē ergoterapeits.

Īstenojamie pasākumi:

1. Sociālais uzņēmums nodrošina nodarbinātības aktivitātes 30-40 klientiem.
2. Regulāra pasūtījumu piesaiste sociālajam uzņēmumam.
3. Sociālā uzņēmuma aprīkojuma regulāra atjaunošana.

2.3. Dzīvnieku sētas izveide

Dzīvnieku sēta nodrošina nodarbinātības aktivitātes tiem kopienas iemītniekiem, kuriem patīk darbs ar dzīvniekiem. Dzīvnieku sēta kalpo kā papildu nodarbinātības aktivitāte, lai dažādotu nodarbinātības aktivitāšu klāstu. Kā vienīgā nodarbinātības aktivitāte tā varētu būt tikai izņēmuma gadījumā, ja klientam neinteresē neviena cita nodarbinātības aktivitāte. Dzīvnieku sētas produkcija tiek izmantota kopienas vajadzībām.

Īstenojamie pasākumi:

1. Dzīvnieku sētā nodrošinātas nodarbinātības aktivitātes 20 klientiem gadā. Atbalstu sniedz dzīvnieku sētas pārraugs.
2. Dzīvnieku klāsta regulāra atjaunošana un papildināšana.

2.4. Lauku saimniecības izveide (sakņu dārzs, augļu dārzs, siltumnīcas utt.)

Lauku saimniecība nodrošina nodarbinātības aktivitātes tiem klientiem, kuriem patīk darbs dārzā un siltumnīcā. Nodarbinātības aktivitāte ir uzskatāma par papildu nodarbinātības aktivitāti. Tiek ņemts vērā, ka šai nodarbinātības aktivitātei ir sezonāls raksturs. Lauku saimniecības produkcija tiek izmantota kopienas vajadzībām.

Īstenojamie pasākumi:

1. Iegādāta papildu zeme 20 ha platībā.
2. Izveidota lauku saimniecība – sakņu dārzs, augļu dārzs, kopējā platība – 27,2 ha.
3. Lauku saimniecībā nodarbinātības aktivitātes nodrošinātas 30 klientiem.

2.5. Atbalstītā darba dienests

Atbalstītā darba dienests nodrošina nodarbinātības aktivitātes personām ar funkcionāliem traucējumiem, kuras, saņemot atbilstošu atbalstu, spēj iekļauties atvērtā darba tirgū. Šis dienests sniedz pakalpojumu personām, kuras nav kopienas pakalpojuma iemītņieki. Atbalstītā darba dienests nodrošina klientu spēju izvērtēšanu, profesionālās piemērotības noteikšanu un darba procesa prasmju apguvi kopienā „Cerību sēta” vai ārpus tās. Atbalstītā darba dienests sadarbojas ar uzņēmējiem, lai nodrošinātu klientiem darba vietas.

Īstenojamie pasākumi:

1. Atbalstītā darba dienesta pakalpojums tiek sniegts vismaz 30 klientiem gadā.
2. Atbalsta personu piesaiste un mācību procesa nodrošināšana.
3. Regulāra sadarbība ar uzņēmējiem, jaunu iespējamo darba devēju piesaiste.

2.6. Nodarbinātības aktivitāšu satura izstrāde

Īstenojamie pasākumi:

1. Nodarbinātības aktivitāšu satura aktualizācija un pielāgošana kopienas pakalpojuma un ārpakalpojuma klientu individuālām vajadzībām.
2. Nodarbinātības aktivitāšu klāsta papildināšana, lai nodrošinātu iespēju klientiem izvēlēties interesēm un spējām atbilstošāko nodarbinātības aktivitāti.

2.7. Personāla nodrošināšana nodarbinātības aktivitāšu īstenošanai

Personāls tiek piesaistīts visu plānošanas periodu atbilstoši nepieciešamajam apjomam. Regulāri tiek izvērtēts personāla kompetences un izpratnes līmenis. Tiek nodrošinātas personāla profesionālās pilnveides iespējas. Personāls mērķtiecīgi veicina iemītņieku nodarbinātības prasmju apguvi. Katram klientam tiek nodrošināta iespēja iesaistīties nodarbinātības aktivitātēs, pielāgot aktivitātes pakalpojumu saņēmēju funkcionālo traucējumu smaguma pakāpei un veidam, spējām un interesēm.

Īstenojamie pasākumi:

1. Personāla nodrošināšana nodarbinātības aktivitāšu regulārai īstenošanai gan kopienas iemītniekiem, gan klientiem, kuri nav kopienas iemītnieki.
2. Personālam tiek nodrošinātas profesionālās pilnveides iespējas.

2.8. Klientu piesaiste nodarbinātības aktivitātēm

Nodarbinātības aktivitātes plānots nodrošināt gan kopienas iemītniekiem, gan cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem, kuri ikdienā nedzīvo kopienā.

Īstenojamie pasākumi:

1. Tiek īstenoti regulāri klientu piesaistes pasākumi, lai nodrošinātu nodarbinātības pakalpojumu noslodzi klientu nomaiņas gadījumā.
2. Regulāra sadarbība ar pašvaldību sociāliem dienestiem.

2.9. Finansējuma piesaiste

Visu plānošanas periodu tiek īstenots izstrādātais finanšu piesaistes plāns. Nepieciešamības gadījumā finanšu piesaistes plānā tiek veiktas korekcijas.

Īstenojamie pasākumi:

1. Regulāri tiek piesaistīts finansējums, īstenojot Finansējuma piesaistes plānu.

3. Uzturēt un/vai uzlabot cilvēku sociālās funkcionēšanas spējas, nodrošinot sociālo rehabilitāciju

Sniedzot kopienas pakalpojumu, vienlaikus tiek nodrošināta iespēja saņemt sociālo rehabilitāciju. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi tiek nodrošināti visiem kopienas iemītniekiem un kā ārpakalpojumu tos ir iespēja saņemt ikvienam interesentam. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu mērķis ir uzturēt vai uzlabot pakalpojumu saņēmēju sociālās funkcionēšanas spējas.

3.1. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu klāsta un satura izstrāde un pakalpojuma nodrošināšana

Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saturs ir izstrādāts iepriekšējos plānošanas periodos. Ņemot vērā to, ka sociālās rehabilitācijas pakalpojumi attīstās un spektrs paplašinās, tiek regulāri sekots līdzi inovatīvu sociālās rehabilitācijas pakalpojumu attīstībai, pārņemot citu pakalpojumu sniedzēju (Latvijas un ārvalstu) labo praksi.

Īstenojamie pasākumi:

1. Nodrošināts daudzveidīgs sociālās rehabilitācijas pakalpojumu klāsts 40 Kopienas pakalpojuma iemītniekiem.
2. Nodrošināts sociālās rehabilitācijas pakalpojums 30 klientiem gadā, kuri nav Kopienas iemītnieki.
3. Tiek pārskatīts un nepieciešamības gadījumā papildināts sociālās rehabilitācijas pakalpojumu klāsts.

3.2. Personāla piesaiste sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanai

Personāls sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem tiek piesaistīts visu plānošanas periodu atbilstoši nepieciešamajam apjomam. Sociālās rehabilitācijas personāls piedalās kopienas starpprofesionāļu komandas darbā.

Īstenojamie pasākumi:

1. Personāla nodrošināšana sociālās rehabilitācijas regulārai īstenošanai gan kopienas iemītniekiem, gan klientiem, kuri nav kopienas iemītnieki.
2. Starpprofesionāļu komandas darba nodrošināšana.

3.3. Infrastruktūras izveide un inventāra iegāde rehabilitācijas pakalpojuma – reitterapijas sniegšanai

Reitterapijas pakalpojuma sniegšana tiek uzsākta jau īstermiņa plāna īstenošanas laikā un tiek īstenota visus plānošanas periodus. Reitterapijas pakalpojums tiek nodrošināts visiem kopienas iemītniekiem, kuriem nav kontrindikāciju pakalpojuma saņemšanai un tas tiek sniegts arī kā ārpakalpojums interesentiem.

Īstenojamie pasākumi:

1. Reitterapijas pakalpojums gadā tiek sniegts 40 kopienas iemītniekiem un 30 klientiem, kuri nav kopienas iemītnieki.
2. Reitterapijas pakalpojuma sniegšanai materiāli tehniskās bāzes regulāra atjaunošana.

3.4. Klientu piesaiste sociālās rehabilitācijas pakalpojumam

Ņemot vērā, ka sociālās rehabilitācijas pakalpojumu plānots nodrošināt arī klientiem, kuri nav kopienas pakalpojuma iemītnieki, visu plānošanas periodu tiek veikts regulārs darbs klientu piesaistei.

Īstenojamie pasākumi:

1. Pilnveidots informatīvais materiāls, iekļaujot kopienas pakalpojumā pieejamās sociālo rehabilitācijas pakalpojumu novitātes.
2. Tiek sniegta regulāra informācija potenciāliem klientiem dažādu pasākumu ietvaros.
3. Regulāra sadarbība ar pašvaldību sociāliem dienestiem klientu piesaistei.

3.5. Finansējuma piesaiste

Visu plānošanas periodu tiek īstenots izstrādātais finanšu piesaistes plāns. Nepieciešamības gadījumā finanšu piesaistes plānā tiek veiktas korekcijas.

Īstenojamie pasākumi:

1. Regulāri tiek piesaistīts finansējums, īstenojot Finansējuma piesaistes plānu.

4. Veicināt cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem personīgo attīstību un zināšanu apguvi, nodrošinot mūžizglītības iespējas

Personām ar funkcionāliem traucējumiem pilnvērtīgai dzīvei, tāpat kā ikvienam citam sabiedrības loceklim, ir svarīgas mūžizglītības un kultūras dzīves iespējas.

4.1. Kultūras centra infrastruktūras izveide

Kultūras centrs nodrošinās kultūras pakalpojumu ērtu pieejamību gan kopienas iemītniekiem, gan kopienas viesiem. Kultūras centru būs iespējams iznomāt dažādiem pasākumiem, tā veicinot iekļaujošas vides attīstību kopienā.

Īstenojamie pasākumi:

1. Pabeigta Kultūras nama celtniecība.
2. Uzcelts viesu nams, kurš sniedz viesu izmitināšanas pakalpojumu interesentiem.
3. Pilnveidota un atjaunota materiāli tehniskā bāze kultūras un mūžizglītības pasākumiem.

4.2. Mūžizglītības pasākumu klāsta izstrāde

Mūžizglītības pasākumi tiek organizēti atbilstoši kopienas iemītnieku vēlmēm un interesēm. Ņemot vērā, ka kopienā ir izveidota piemērota infrastruktūra kultūras un mūžizglītības pasākumu īstenošanai, šāda iespēja tiek piedāvāta sadarbības partneriem, dažādām organizācijām, kā arī fiziskām personām.

Īstenojamie pasākumi:

1. Mūžizglītības pasākumu klāsts tiek regulāri pārskatīts un papildināts.

4.3. Personāla piesaiste mūžizglītības pasākumu īstenošanai

Personāls mūžizglītības pasākumu īstenošanai tiek piesaistīts konkrētiem pasākumiem.

Īstenojamie pasākumi:

1. Regulāra sadarbība ar iespējamiem mūžizglītības pasākumu īstenotājiem.

4.4. Sadarbība ar citām institūcijām mūžizglītības īstenošanai

Tiek apzinātas dažādas organizācijas un iestādes, kuras sniedz neformālās izglītības pakalpojumus.

Īstenojamie pasākumi:

1. Regulāra sadarbība ar neformālās izglītības iestādēm.
2. Sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām, kuras sniedz neformālās izglītības pakalpojumus.

4.5. Finansējuma piesaiste

Visu plānošanas periodu tiek īstenots izstrādātais finanšu piesaistes plāns. Nepieciešamības gadījumā finanšu piesaistes plānā tiek veiktas korekcijas.

Īstenojamie pasākumi:

1. Regulāri tiek piesaistīts finansējums, īstenojot Finansējuma piesaistes plānu.

4.6. Sadarbība ar fiziskām un juridiskām personām kultūras pasākumu īstenošanai

Izveidotā infrastruktūra dod iespēju rīkot dažāda apjoma kultūras pasākumus. Tiek veidota pastāvīga sadarbība gan ar fiziskām, gan juridiskām personām kultūras pasākumu īstenošanai.

Īstenojamie pasākumi:

1. Fiziskas un juridiskas personas regulāri tiek informētas par iespējām organizēt kultūras pasākumus kopienā.

12. Pielikumi

Aptaujas vecākiem, kuri audzina bērnu/jaunieti ar intelektuālās attīstības traucējumiem rezultātu apkopojums

Aptaujā vecākiem, kuri audzina bērnu vai jaunieti ar intelektuālās attīstības traucējumiem, piedalījās 24 vecāki no Siguldas novada. 3 no vecākiem, kuri piedalījās aptaujā, bija tēvi, pārējās mātes.

14 bērni/jaunieši ir skolas vecuma, pārējie ir vecuma posmā no 18 līdz 46 gadiem. Trīs šīs grupas personu vecums pārsniedz 30 gadu vecumu.

Bērnu/jauniešu intelektuālās attīstības līmenis sadalījās vienmērīgi starp viegliem, vidējiem un smagiem traucējumiem. Tikai vienam bērnam/jaunietim bija dziļa garīga atpalicība. Lielākajai daļai bērnu/jauniešu (70,8%) bez intelektuālās attīstības traucējumiem nav citu funkcionālu traucējumu. 5 bērniem/jauniešiem ir kustību traucējumi un 1 bērnam/jaunietim ir redzes traucējumi.

Informācija par bērna/jaunieša aktivitātēm

15 no bērniem/jauniešiem šobrīd iegūst izglītību kādā no izglītības iestādēm. Jāuzsver, ka 70% no bērniem/jauniešiem, kuri iegūst izglītību, vienlaikus saņem arī sociālos pakalpojumus. Tikai 2 bērni/jaunieši dzīvo mājās, jo ir pabeiguši izglītības programmas apguvi un neapmeklē pakalpojumus, un viens jaunietis strādā. 6 jaunieši šobrīd ikdienā saņem sociālos pakalpojumus.

Vērtējot bērniem/jauniešiem ikdienas aktivitātēs nepieciešamā individuālā atbalsta/asistences apjomu, jāsecina, ka 15 bērniem/jauniešiem (62%) ikdienā nav nepieciešams individuāls atbalsts vai arī ir nepieciešams neliela apjoma atbalsts, savukārt 8 bērniem/jauniešiem ir nepieciešams liela apjoma atbalsts vai 24h asistence. Tātad, attīstot kopienas pakalpojumu, jāņem vērā, ka būs jāplāno dažāda veida un apjoma atbalsts klientiem.

Uz jautājumu, vai bērnam/jaunietim ir nodrošināts nepieciešamais atbalsts/asistence, tikai divi respondenti ir atbildējuši noliedzīgi. 67% respondentu uzskata, ka viņu bērnam/jaunietim ir pilnībā nodrošināts nepieciešamais atbalsts. 100% respondentu, kuri uzskata, ka nepieciešamais atbalsts ir pilnībā nodrošināts, ir atzīmējuši, ka atbalstu nodrošina vecāki, 44% respondentu bez vecākiem atbalstu bērnam/jaunietim nodrošina arī asistents vai pedagogs mācību iestādē un 69% – arī personāls pakalpojumā, kuru bērns/jaunietis apmeklē. Savukārt 50% no vecākiem ir uzsvēruši, ka atbalstu bērnam/jaunietim nodrošina tikai ģimene. Tātad puse no ģimenēm šobrīd paļaujas tikai uz saviem iekšējiem resursiem un kaut kādu iemeslu dēļ nevēlas vai arī viņiem nav iespējas saņemt ārēju atbalstu.

Informācija par pašvaldībā pieejamajiem pakalpojumiem

No 24 ģimenēm, kuras piedalījās aptaujā, 6 ģimenes jeb 25% neizmanto nevienu no Siguldas novadā piedāvātajiem sociālajiem pakalpojumiem. 5 no šīm ģimenēm jaunieši

ir sasnieguši pieauguša cilvēka vecumu. Biedrības „Cerību spārni” sniegtos pakalpojumus šobrīd izmanto 15 ģimenes, savukārt biedrības „Aicinājums Tev” pakalpojumus izmanto 3 ģimenes. 8 ģimenes izmanto asistenta pakalpojumu.

6 ģimenes jeb 25% respondentu uzskata, ka viņi nav informēti par vietējā pašvaldībā pieejamajiem pakalpojumiem, kas nelielai pašvaldībai ir uzskatāms par pietiekami augstu procentu. Savukārt 12 ģimenes jeb 50% respondentu sevi uzskata par pilnībā informētiem.

8 ģimenes informāciju par pašvaldībā pieejamajiem pakalpojumiem ir guvušas no vairākiem informācijas avotiem. Pārējie 67% procenti respondentu informāciju ir guvuši tikai no viena informācijas avota, kas liecina par to, ka svarīgi ir pēc iespējas dažādot informācijas avotus. No biedrības „Cerību spārni” informāciju ir guvušas 13 ģimenes, un 11 no šīm ģimenēm ikdienā izmanto biedrības sniegtos sociālos pakalpojumus. Tikai 5 ģimenes jeb 21% informāciju ir ieguvušas no sociālā dienesta. Arī informācijas ieguve ar citu ģimeņu starpniecību nav uzskatāma par populāru informācijas izplatīšanas veidu, jo tā informāciju ir ieguvušas tikai 4 ģimenes. 8 ģimenes informāciju ir ieguvušas ar interneta starpniecību, kas tādējādi ir otrais populārākais informācijas ieguves avots, un tikai 4 ģimenes informāciju ir ieguvušas ar vietējās preses palīdzību.

12 ģimenes jeb 50% no respondentiem uzskata, ka viņi šobrīd ir pilnībā apmierināti ar pašvaldībā pieejamo pakalpojumu klāstu, savukārt 7 ģimenes uzskata, ka viņām pakalpojumu nedaudz pietrūkst. To, ka pakalpojumu piedāvājums pašvaldībā ir ļoti neliels, uzskata tikai 2 ģimenes (jauniešiem ir 13 un 16 gadi), savukārt 1 ģimeni pakalpojumu piedāvājums pilnībā neapmierina (ģimenes loceklis ar invaliditāti ir sasniedzis 43 gadu vecumu).

Tikai 1 no 24 ģimenēm uzskata, ka viņiem nav nepieciešami nekādi papildu pakalpojumi. Ģimenēm vienlīdz svarīgi ir gan nodarbinātības pakalpojumi (minējušas 8 ģimenes), gan dzīvesvietas nodrošinājuma (9 ģimenes) un rehabilitācijas pakalpojumi (9 ģimenes). Bez tam ģimenes ir atzīmējušas, ka viņām būtu nepieciešami rehabilitācijas pakalpojumi rehabilitācijas centrā (piemēram, „Vaivaros”) un iespēja izmantot baseinu.

Jūsu skatījums uz bērna/jaunieša nākotni

Tikai viena no 24 ģimenēm nav varējusi atbildēt uz jautājumu: kādu saskatāt sava bērna/jaunieša nākotni. Tas liecina, ka praktiski visas ģimenes lielākā vai mazākā mērā domā par bērna/jaunieša nākotni jebkurā vecuma posmā. Tikai 2 ģimenes no 24 uzskata, ka viņu bērnam/jaunietim nākotnē piemērotākais varētu būt pakalpojums ilgstošas sociālās aprūpes centrā. Abi minētie respondenti ir jau cienījamā vecumā (80 un 70 gadi), un izvēle varētu būt saistīta ar sabiedrībā dominējošo uzskatu, ka cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem piemērots ir ilgstošas aprūpes pakalpojums, kad ģimene vairs nespēj rūpēties pietiekamā apjomā. Dzīvi ar tuviniekiem nākotnē kā vēlamāko variantu ir izvēlējušās 6 ģimenes. Savukārt 10 ģimenes uzskata, ka nākotnē viņu bērnam/jaunietim piemērotākais varētu būt kopienas pakalpojums. 5 ģimenes uzskata, ka viņu bērns/jaunietis nākotnē spēs dzīvot patstāvīgi, ja tiks saņemts nepieciešamais atbalsts.

Visas ģimenes uzskata, ka bērnam/jaunietim nākotnē būs nepieciešams lielāka vai mazāka apjoma atbalsts. 14 ģimenes jeb 58% no respondentiem uzskata, ka viņu bērnam/jaunietim nākotnē būs nepieciešams patstāvīgs atbalsts vai atbalsts 24 stundas diennaktī.

Savukārt 7 ģimenes uzsver, ka atbalsts būs nepieciešams nelielā apjomā. 3 ģimenes uz jautājumu nespēj atbildēt, kā iemeslu minot to, ka pagaidām ir grūti izvērtēt, kāda varētu būt bērna iespējamā attīstība.

Vecākiem tika uzdots jautājums par to, kādi pakalpojumi varētu būt nepieciešami nākotnē, piedāvājot iespējamus izvēles variantus (iespējamās vairākas atbildes): kopienas pakalpojums, grupu dzīvoklis, dienas centrs, specializētās darbnīcas, darbs sociālā uzņēmumā, rehabilitācijas pakalpojumi. Tikai 6 ģimenes uzskata, ka bērnam/jaunietim varētu būt nepieciešams tikai viens pakalpojums. 75% uzskata, ka nākotnē varētu būt nepieciešams vairāku pakalpojumu komplekss. 14 ģimenes jeb 58% no respondentiem uzskata, ka viņu bērnam/jaunietim nākotnē kā piemērotākais varētu būt kopienas pakalpojums. 2 ģimenes uzskata, ka labāks varētu būt grupu dzīvokļa pakalpojums. 16 ģimenes uzskata, ka nākotnē bērnam/jaunietim būs nepieciešams kāds no nodarbinātības pakalpojumiem. Savukārt 8 ģimenes jeb 33% neuzskata nodarbinātības pakalpojumu kā svarīgu, kas liecina par šo ģimeņu pagaidām nepietiekamo izpratni par nodarbinātības aktivitāšu nozīmību cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem dzīves kvalitātes nodrošināšanā. No minētajām 16 ģimenēm 5 ir atzīmējušas vairākus nodarbinātības pakalpojumus, tātad šīm ģimenēm pagaidām būtu grūti izvērtēt, kurš no nodarbinātības pakalpojumiem varētu būt piemērotākais. 10 ģimenes uzskata, ka varētu būt nepieciešams specializēto darbnīcu pakalpojums, savukārt 9 ģimenes domā, ka jauniešs nākotnē varētu strādāt sociālā uzņēmumā (5 ģimenes ir atzīmējušas abas iespējas).

Ņemot vērā to, ka vecāku aptauja tika veikta saistībā ar kopienas pakalpojuma attīstības plāna izstrādi, vecākiem tika papildus uzdots jautājums vai bērnam/jaunietim nākotnē būtu piemērots kopienas pakalpojums. 9 ģimenes uzskata, ka kopienas pakalpojums viņu bērnam/jaunietim nākotnē būtu piemērots, savukārt 5 ģimenes uzskata, ka kopienas pakalpojums, iespējams, būtu piemērots. Par izvēli šaubās 4 ģimenes, savukārt 4 ģimenes uz jautājumu nevarēja atbildēt. Neviena ģimene neuzsvēra, ka pakalpojums būtu nepiemērots.

Informācija par bērna/jaunieša spējām un interesēm

Uz jautājumu, vai bērnam/jaunietim ir iemaņas pašaprūpē, 11 ģimenes ir atbildējušas, ka bērns/jauniešs pilnībā pats veic pašaprūpi, savukārt 7 bērniem/jauniešiem ir nepieciešama neliela palīdzība. 6 ģimenes ir atzinušas, ka viņu bērnam /jaunietim ir nepieciešama ievērojama palīdzība pašaprūpes veikšanā. Nevieni no vecākiem nav atzīmējis atbildi, ka viņu bērns/jauniešs pilnībā nespēj veikt pašaprūpi vai arī, ka viņiem tas nav jādara.

Izvērtējot bērnu/jauniešu iemaņas ikdienas darbu veikšanā, vērojama neliela atšķirīga situācija. 11 ģimenes ir atbildējušas, ka bērnam/jaunietim ir nepieciešama neliela palīdzība un 8 ģimenes uzskata, ka bērns/jauniešs visus ikdienas darbus spēj veikt patstāvīgi. 5 ģimenes ir atzinušas, ka bērnam/jaunietim ir nepieciešama ievērojama palīdzība.

No šobrīd iegūtās informācijas var secināt, ka, plānojot un attīstot kopienas pakalpojumu, lielāka vērība būs jāpievērš ikdienas darbu veikšanas iemaņu apguvei, jo pašaprūpes iemaņas topošajiem klientiem ir apgūtas labāk.

Vecāki ir minējuši virkni bērnu/jauniešu interešu, kuras būtu svarīgi ņemt vērā, attīstot kopienas pakalpojumu. Visbiežāk ir minētas tādas intereses kā darbs virtuvē, TV skatīšanās,

aktivitātes ārpus telpām, sporta aktivitātes, tehnika, mūzika, dažādas spēles, zīmēšana, ikdienas mājas darbi, rūpes par dzīvniekiem, dārza darbi, dators.

Tā kā kopienas pakalpojums tiks veidots lauku vidē, ģimenēm tika uzdoti jautājumi, vai bērnam/jaunietim patīk strādāt dārzā un rūpēties par dzīvniekiem. No atbildēm secināms, ka bērniem/jauniešiem vairāk patīk rūpēties par dzīvniekiem, nekā strādāt dārzā. 75% ģimeņu ir atbildējušas, ka bērnam/jaunietim patīk vai dažreiz patīk rūpēties par dzīvniekiem, bet 58% atbildējušas, ka bērnam/jaunietim patīk vai dažreiz patīk strādāt dārzā. Bez tam par dzīvniekiem rūpēties patīk 16 bērniem/jauniešiem, bet dažreiz patīk 2. Savukārt strādāt dārzā patīk tikai 6 bērniem/jauniešiem, bet dažreiz patīk 8 bērniem/jauniešiem. Šis viedoklis būtu ņemams vērā, plānojot nodarbinātības aktivitātes kopienas pakalpojumā.

Informācija par terapijām/rehabilitāciju nākotnē

Ņemot vērā to, ka kopienas pakalpojumā tiek plānots nodrošināt sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, ģimenēm tika uzdots jautājums, vai viņu bērnam/jaunietim nākotnē būtu nepieciešama kāda terapija vai rehabilitācija. 13 ģimenes ir atbildējušas, ka viņu bērnam/jaunietim nākotnē regulāri būs nepieciešamas terapijas/rehabilitācija, bet 8 ģimenes uzskata, ka terapijas/rehabilitācija būs nepieciešama periodiski. 3 ģimenes nevarēja atbildēt uz jautājumu. Neviena ģimene nav atbildējusi, ka terapijas/rehabilitācija nākotnē nebūs nepieciešama. Līdz ar to, attīstot kopienas pakalpojumu, ir svarīgi vienlaikus attīstīt arī sociālās rehabilitācijas pakalpojumu, lai spētu nodrošināt klientu pieprasījumu.

Ģimenēm tika uzdots jautājums, kādi terapijas veidi bērnam/jaunietim varētu būt nepieciešami nākotnē. Kā nozīmīgākās terapijas vecāki ir atzinuši fizioterapiju un mūzikas terapiju (izvēlējušās 17 ģimenes). Gandrīz tikpat nozīmīgas ģimenēm šķiet deju kustību un mākslas terapijas (izvēlējušās 16 ģimenes). 10 ģimenes no 24 ir atzīmējušas, ka bērnam/jaunietim nākotnē būtu nepieciešama reitterapija. Savukārt suņu terapija un smilšu terapija vecāku vidū ir mazāk populāras un tās saviem bērniem/jauniešiem nākotnē izvēlētos 9 ģimenes. Šīs prioritātes iespējams ir vērts ņemt vērā, uzsākot dažādu terapiju nodrošinājumu kopienas pakalpojumā. Iespējams, efektīvāk ir ieguldīt līdzekļus terapijās, kuras par svarīgām uzskata lielāks klientu skaits. No citām terapijām ir minētas ūdens procedūras un logopēda nodarbības.

Aptaujas jauniešiem ar intelektuālās attīstības traucējumiem rezultātu apkopojums

Aptaujā no Siguldas novada piedalījās 24 jaunieši ar funkcionāliem traucējumiem. Jauniešu vecums variēja no 11 līdz 48 gadiem. Skolas vecumā (līdz 18 gadiem ieskaitot) bija 9 respondenti. 13 respondenti bija pārsnieguši 18 gadu vecumu, no tiem 6 respondenti bija pārsnieguši 30 gadu vecumu.

13 respondenti jeb 54% bija zēni/vīrieši un 9 respondenti jeb 46% bija meitenes/sievietes.

10 jaunieši ikdienā apgūst izglītības programmu, no tiem 5 vienlaikus apmeklē arī kādu no Siguldas novadā pieejamajiem pakalpojumiem. 3 respondenti tikai apmeklē pakalpojumu. 2 respondenti strādā, savukārt 4 respondenti dzīvo mājās un nav sociāli aktīvi.

Jauniešiem tika uzdots jautājums, ar ko viņiem patīk nodarboties, piedāvājot vairākas izvēles iespējas: patīk rokdarbi, patīk dziedāt, patīk dejot un patīk spēlēt teātri. 12 respondenti atbildēja, ka viņiem patīk dziedāt un 12 respondenti atbildēja, ka viņiem patīk dejot. Dziedāšana un dejošana bija biežākās atbildes uz jautājumu. Rokdarbi patīk 10 jauniešiem, savukārt spēlēt teātri patīk 8 jauniešiem. Jaunieši nosauca vēl vairākas aktivitātes, kuras viņiem patīk un kuras nebija iekļautas piedāvājumā: patīk gatavot ēst, pastaigāties, nodarboties ar celtniecības un remontdarbiem, IT tehnoloģijas, peldēt, braukt ar riteni, sports, galda spēles, skatīties TV.

Nemot vērā to, ka kopienas pakalpojums tiks veidots lauku vidē, jauniešiem tika uzdoti jautājumi, vai viņiem patīk rūpēties par dzīvniekiem un vai patīk strādāt dārzā. Aptaujas rezultāti rāda, ka jauniešiem ievērojami vairāk patīk rūpēties par dzīvniekiem nekā strādāt dārzā. 20 jaunieši jeb 83% respondentu ir atbildējuši, ka viņiem patīk rūpēties par dzīvniekiem, savukārt tikai 7 jaunieši jeb 29% respondentu ir atzinuši, ka viņiem patīk strādāt dārzā. 1 respondents ir atbildējis, ka viņam vairāk nepatīk nekā patīk rūpēties par dzīvniekiem, un neviens nav devis pilnībā noliedzošu atbildi. Turpretī 3 jauniešiem vairāk nepatīk nekā patīk strādāt dārzā, bet 2 jauniešiem ļoti nepatīk strādāt dārzā. Jauniešu atbildes uzrāda līdzīgu tendenci kā vecāku atbildes un apliecina, ka darbs ar dzīvniekiem varētu kopienas iemītniekiem būt vairāk saistošs.

Tā kā kopienas pakalpojums nodrošinās arī nodarbinātības aktivitātes, jauniešiem tika uzdots jautājums par to, kādā profesijā viņi nākotnē vēlētos strādāt. 15 respondenti no 24 ir domājuši par šo jautājumu un spēja nosaukt profesiju, kura varētu būt viņiem saistošākā. Tika nosauktas tādas profesijas kā: celtnieks, galdnieks, pavārs, profesija saistīta ar mākslu vai mūziku, šoferis, audzinātāja, dārznieks, aprūpētājs, palīgstrādnieks, pārdevējs, pārtikas produktu fasētājs, veterinārārsts.

Šobrīd visi respondenti dzīvo savās ģimenēs. Tika uzdots jautājums, vai viņi nākotnē vēlētos dzīvot atsevišķi no vecākiem. 10 jaunieši atbildēja, ka nākotnē vēlētos dzīvot

atsevišķi no vecākiem un 5 jaunieši atbildēja, ka labprāt dzīvotu atsevišķi no vecākiem, bet dažreiz gribētu dzīvot arī kopā. Tātad 63% respondentu būtu gatavi nākotnē dzīvot vairāk vai mazāk patstāvīgu dzīvi. Savukārt 4 jaunieši uzsvēra, ka viņi nevēlētos dzīvot atsevišķi no vecākiem, bet 5 respondenti par to nekad nav domājuši.

Kopienas „Cerību sēta” nodarbinātības pakalpojumus vēlētos izmantot 14 jaunieši jeb 58% no respondentiem. No tiem 8 respondenti nodarbinātības pakalpojumus vēlētos izmantot katru dienu, bet 6 respondenti nodarbinātības pakalpojumus vēlētos izmantot bieži. Nodarbinātības pakalpojumus nevēlas izmantot tikai 2 respondenti. Savukārt 25% nezina, vai vēlētos izmantot šādus pakalpojumus. Tas liecina, ka nepieciešams pietiekami intensīvs skaidrojošais darbs ar mērķa grupu.

Līdzīga situācija ir jautājumā par to, vai jaunieši vēlētos dzīvot kopienā. Kopienā „Cerību sēta” vēlētos dzīvot 8 jaunieši, savukārt 2 jaunieši varētu dzīvot, bet ne pastāvīgi. 3 jaunieši nevēlas dzīvot kopienā. Savukārt 10 jaunieši jeb 42% par to nav domājuši. Tas apliecina, ka nepieciešams intensīvs pakalpojumu popularizējošs un izpratni veicinošs darbs ar mērķa grupu, un šādas aktivitātes ir jāiekļauj kopienas pakalpojuma attīstības plānā.

Sylvia-koti (Somija) kopienas pakalpojums cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem

Kopienas „Cerību sēta” attīstības plāna izstrādes ekspertu grupa laika posmā no 2013. gada 14. – 16. maijam apmeklēja kopienu „Sylvia-koti” Somijā, kur iepazinās ar trim kopienas pakalpojumiem:

1. Kopienas pakalpojums „Sylvia-koti”. Pakalpojums tiek sniegts bērniem, jauniešiem un pieaugušiem cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem. Pakalpojums tiek sniegts pilsētas un piepilsētas vidē.
2. Kopienas pakalpojums „Tapola” pieaugušiem cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem un pakalpojums senioriem. Pakalpojums tiek sniegts lauku vidē.
3. Kopienas pakalpojums „Myllylähde” pieaugušiem cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem. Pakalpojums tiek sniegts lauku vidē.

Apmeklējuma laikā tika izzināts kopienas pakalpojuma saturs katrā no kopienas pakalpojumiem, tika analizēts ikdienas ritma nodrošinājums, piedāvāto aktivitāšu klāsts, pakalpojuma nodrošinājuma metodika.

Kopienas pakalpojums „Sylvia-koti”

Kopienas pakalpojums „Sylvia-koti” ir dibināts 1956. gadā un šobrīd nodrošina pakalpojumu kopumu dažāda vecuma personām ar garīga rakstura traucējumiem. Pakalpojumi netiek sniegti personām ar multipliem funkcionāliem traucējumiem. „Sylvia-koti” izveidotie kopienas pakalpojumi sevī ietver dzīvesvietas nodrošināšanu un dažādu nodarbinātības aktivitāšu un terapiju organizēšanu, kas darbojas pēc *Camphill* kustības principiem.

Ciemata teritorija ir Lahti pilsētas nomalē (asociācijai pieder aptuveni 16 ha, no kuriem 11000 kv.m ir apbūvēti ar ēkām). Ciemata teritorijā ir bērnudārza ēka, skolas ēkas, dzīvojamās mājas, darbnīcu ēkas, kultūras centrs, administratīvā ēka.

Pirmā dzīvojamā māja „Sylvia-koti” tika iekārtota 1970. gadā, kas tajā laikā bija pirmais sociālais pakalpojums bērniem ar garīgās attīstības traucējumiem. Šobrīd (2013. gadā) „Sylvia-koti” kopienā ir 50 vietas, kas izvietotas 9 dzīvojamās mājās, t.sk., 3 mājās dzīvo pilngadīgas personas.

„Sylvia-koti” kopienas pakalpojums tiek sniegts bērniem no 3 gadu vecuma, jauniešiem un pieaugušiem cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem.

Bērniem ar garīga rakstura traucējumiem tiek nodrošināti šādi pakalpojumi:

- pirmsskolas izglītības iestāde;
- skola no 1. līdz 12. klasei;
- īsā laika uzturēšanās vieta pēc mācībām, bērniem, kuri nedzīvo kopienā;
- grupu mājas pakalpojums bērniem, kuri nedzīvo savā ģimenē.

Izglītības pakalpojums

Skola un pirmsskolas izglītības iestāde darbojas pēc Valdorfpedagoģijas principiem. Skolu apmeklē gan kopienā dzīvojošie bērni, gan bērni no Lahti pilsētas. Pirmsskolas izglītības iestādē apmeklē bērni no 3 gadu vecuma. Šobrīd pakalpojumu izmanto 5 bērni. Visi bērni nākamajā mācību gadā sāks skolas gaitas. Tā kā Somijā bērni ar garīga rakstura traucējumiem parasti ir iekļauti vispārizglītojošās pirmsskolas iestādēs, iespējams, ka kopienā pirmsskolas izglītības iestāde tiks slēgta, jo ir pārāk mazs pieprasījums pēc šī pakalpojuma. Bērnu skaits skolā ar katru gadu samazinās, jo Somijā bērniem ar garīgās attīstības traucējumiem arvien vairāk ir pieejama izglītība vispārizglītojošās skolās, t.i., skolās ir izveidotas speciālās klases, ir klases asistenti, ir pieejamas pēcstundu aktivitātes utt.

„Sylvia-koti” izglītības pakalpojumu var izvēlēties vecāki kā bērnam piemērotāko vai arī pašvaldība, ja bērnam ir nepieciešama ārpusģimenes aprūpe. Tādā gadījumā mājokļa pakalpojumu finansē pašvaldība. Izglītības pakalpojumu visiem bērniem finansē valsts.

Bērni ne mācību procesā, ne mājokļos netiek dalīti pēc funkcionālo traucējumu smaguma pakāpēm. Dzīvojot un mācoties kopā, bērni, kuriem ir vieglāki funkcionālie traucējumi, sniedz atbalstu bērniem, kuriem ir smagāki traucējumi. Gan mācību procesā, gan mājokļos bērni ir sadalīti pēc vecuma posmiem.

Klasēs bērnu skaits ir dažāds, bet ne lielāks kā 9 bērni (atbilstoši Somijas likumdošanai). Parasti pirmajās klasēs bērnu skaits ir neliels, piemēram, 2 līdz 4 bērni. Vecākajās klasēs bērnu skaits palielinās, jo daudziem bērniem ir grūtības iekļauties vispārizglītojošās sistēmas speciālajās skolās/klasēs. Nepieciešamības gadījumā bērniem tiek nodrošinātas individuālas nodarbības, tomēr mācību procesā lielāko daļu laika bērni mācās kopā, klases kolektīvā. Katrā klasē ir viens pedagogs un var būt viens vai vairāki pedagoga asistenti (atkarībā no bērnu traucējumu smaguma pakāpes). Sākot no 4.klases, bērniem ir noteikumi, kuri mācību laikā ir jāievēro. Mācību procesā liela uzmanība tiek veltīta praktisku, ikdienas dzīvei nepieciešamu iemaņu apgūšanai. Bērni apgūst prasmes mācību virtuvē, galdniecībā, aušanas darbnīcā u.c. Darbnīcu izstrādājumi tiek izmantoti pašu vajadzībām. Bērniem tiek nodrošinātas dažādas radošās aktivitātes, kuras ir saistītas ar mūziku, mākslu, teātri. Ir pieejamas dažādas terapijas. Bērniem ir iespēja gan mācīties jāt, gan saņemt reitterapiju.

Bērni, kuri dzīvo ģimenēs, pēc mācībām pavada laiku pēcpusdienas īsā laika pieskatīšanas vietā.

Grupu māju pakalpojums bērniem/jauniešiem

Bērni, kuri dzīvo „Sylvia-koti” ciematā, pēc mācībām dodas uz savām grupu mājām. Dzīvojamās mājās bērni ir sadalīti pēc vecuma posmiem. Mājās dzīvo 5 līdz 7 bērni.

Katram bērnam ir sava guļamistaba. Pārējās telpas ir koplietošanas. Darbinieku skaits ir atkarīgs no bērnu traucējumu smaguma pakāpes. Bērnam sākot dzīvot „Sylvia-koti”, personāls izvēlas bērnam potenciāli piemērotāko grupu māju. Personāls palīdz bērnam adaptēties jaunajā dzīves vidē. Adaptācija var ilgt līdz pat gadam un parasti grupu māja netiek mainīta arī gadījumā, ja ir kādas problēmas, bet tiek strādāts, lai palīdzētu bērnam iekļauties kolektīvā. Mājās tiek nodrošināta pēc iespējas ģimeniska vide. Ārpus mācību procesa, katra māja dzīvo savu dzīvi. Katra māja individuāli plāno ikdienas un brīvdienas aktivitātes. Katrai mājai ir savs individuālais budžets un ir mājas saimnieks/saimniece. Daļa personāla patstāvīgi dzīvo ciematā.

Grupu māju pakalpojums pieaugušiem cilvēkiem

„Sylvia-koti” ciematā ir 3 grupu mājas pieaugušiem cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem. Divās mājās dzīvo iemītnieki (3 un 4 cilvēki), bet trešajā mājā dzīvo personāls. Personāls palīdz iemītniekiem dienas laikā ikdienas aktivitāšu veikšanā, bet nakts laikā personāls nedzīvo klientu mājās. Tā tiek veicināta iemītnieku patstāvība. Bez minētajām grupu mājām 1 grupu māja atrodas Lahti pilsētā un tajā dzīvo 3 iemītnieki. Šajā mājā dzīvo arī personāls, taču tas dzīvo mājas otrajā stāvā, tā radot iemītniekiem iespēju būt iespējami patstāvīgiem.

Nodarbinātības aktivitātes

Dienas laikā visi iemītnieki tiek nodarbināti dažādās darbnīcās. Par darbu darbnīcās iemītnieki nesaņem atalgojumu. Iemītniekiem ir iespēja strādāt konditorejas izstrādājumu cepšanas darbnīcā, kafejnīcā Lahti pilsētā, galdniecībā un siltumnīcā.

Kafejnīcā Lahti pilsētā katru dienu ir nodarbināti vidēji 4 iemītnieki. Kafejnīca ir atvērta no 8.30 līdz 16.30. Kafejnīcas klientiem ir iespēja paēst vieglas pusdienas (tiek gatavota zupa), iegādāties dzērienus un konditorejas izstrādājumus, kuri tiek cepti „Sylvia-koti” konditorejas cehā. Darbs kafejnīcā ir sarežģītākais no piedāvāto darbnīcu klāsta, jo prasa no iemītniekiem lielāku koncentrēšanos un intensīvāku darbu. Iemītnieki strādā gan virtuvē, gan apkalpo kafejnīcas klientus. Darbu kafejnīcā vada kafejnīcas vadītāja. Ņemot vērā to, ka kafejnīcas telpas tiek nomātas, ir jāmaksā komunālie maksājumi un alga kafejnīcas vadītājam, kafejnīca nenes peļņu, bet tās darbībā tiek ieguldīti kopienas līdzekļi.

Galdniecībā tiek izgatavotas mēbeles ciemata vajadzībām, kā arī daļa mēbeļu tiek pārdotas. Galdniecības darbnīcā ir sarežģīta tehnika, pie kuras strādājot, ir jāievēro darba drošība. Tāpēc galdniecības darbnīcā strādā tikai cilvēki ar pietiekami augstu spēju līmeni. Galdniecībā amatu apgūst arī skolas jaunieši, bet viņi nestrādā ar tehniku.

Aušanas darbnīca nodrošina aušanas nodarbības. Apmeklējuma laikā aušanas darbnīcā strādāja viens jauniešs. Aušanas darbnīcas izstrādājumi tiek izmantoti kopienas vajadzībām un arī nedaudz pārdoti. Tomēr tas netiek uzskatīts par ienākumu gūšanas avotu.

Mācību virtuvē ir nodrošinātas nodarbinātības aktivitātes un prasmju apguve skolas vecuma jauniešiem. Mācību virtuvē jaunieši mācās gatavot dažādus konditorejas un kulinārijas izstrādājumus, kurus izlieto savām vajadzībām. Mācību virtuvē tiek apgūtas pietiekamas prasmes, lai turpmāk varētu strādāt kopienas konditorejas cehā.

Konditorejas cehs ir uzskatāms par sociālo uzņēmumu, jo tajā notiek produkcijas ražošanas realizācijai. Konditorejas cehā strādā pieauguši cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem, kuri dzīvo „Sylvia-koti” kopienā.

Kopienas iemītniekiem ir iespēja strādāt siltumnīcā, kura atrodas Lahti pilsētā. Siltumnīca ir kopīpašums, kur „Sylvia Koti” ir 3 daļas no 50. Siltumnīcas darbībā tiek ieguldīti līdzekļi, lai nodrošinātu darba vietas ciemata iemītniekiem. Pretī tiek saņemta izaudzētā raža, kas nosedz izdevumus.

Kultūras centrs

„Sylvia-koti” kultūras centrs ir atsevišķa ēka, kurā regulāri notiek dažādas aktivitātes saistībā ar mūziku, mākslu, teātri. Kultūras centrā ir divas lūgšanu kapelas. Lūgšanas vada skolas pedagogi, bet tās nav saistītas ar reliģiju. Kultūras centrā notiek vairākas terapiju nodarbības. Tiek organizēti pasākumi, uz kuriem aicina vecākus un ikvienu citu interesentu. Ziņojumi par plānotajiem pasākumiem parasti tiek publicēti presē.

Kultūras centra telpas tiek piedāvātas citiem interesentiem, dažādiem pasākumiem.

Kopienas pakalpojums Tapola

Kopienas pakalpojums Tapola ir izveidots 1974. gadā. Jauniešiem, kuri beidza skolu „Sylvia-koti”, bija nepieciešama vieta, kur strādāt. Tāpēc 1974. gadā tika iegādāts neliels lauku īpašums un uzsākta saimniecība. Laika gaitā īpašums ir ievērojami paplašināts un šobrīd pārsniedz 60 ha.

Tapola ciematā ir vietas 48 iemītniekiem, pašreiz dzīvo 44 iemītnieki. Daži no iemītniekiem dzīvo jau no ciemata izveidošanas sākuma. Vecākajiem iemītniekiem ir izveidots veco ļaužu nams, kurā dzīvo 7 cilvēki. Kopumā Tapola ir 8 grupu mājas, no kurām viena ir jauniešu māja un viena veco ļaužu māja.

Tapola ir 45 darbinieki, no tiem ciematā pastāvīgi dzīvo 20 darbinieki. Regulāri tiek piesaistīti brīvprātīgie.

Iemītniekiem visiem ir garīga rakstura traucējumi. Smaguma pakāpe ir dažāda. Iemītnieki netiek dalīti pēc smaguma pakāpes, bet tiek ievērots vecuma posms.

Tā kā visiem iemītniekiem ir garīga rakstura traucējumi, ļoti svarīgs ir dienas ritms:

- 8.30 sākas darbs, kas ilgst līdz 12.00, ar tējas pauzi 15 minūtes.
- 12.15 ir pusdienas, kuras iemītnieki ēd katrs savā mājā.
- Pēc pusdienām ir vienas stundas pārtraukums.
- 14.00 līdz 16.30 ir darbs. Pēc tam ir brīvais laiks un vakara aktivitātes.

Tapola kopienas pakalpojums tiek finansēts no valsts – valsts pērk pakalpojumu. Daļu

izmaksu sedz iemītnieki no savām pensijām. Tā kā valsts finansē pakalpojumu, tad tiek veikta kvalitātes kontrole. Sākot no 2001. gada, visiem pakalpojumiem Somijā ir noteiktas stingras kvalitātes prasības un spēkā ir kvalitātes izvērtēšanas sistēma.

Tapola kopienas pakalpojumā galvenais uzsvars tiek likts uz iemītnieku nodarbinātību. Kopienā ir vairākas darbnīcas – aušanas, ārstniecības augu, lopkopības, pienotava, dārzkopības. Iemītnieki strādā arī pie mājas uzkopšanas un ēdiena gatavošanas. Īpaša uzmanība tiek veltīta tam, lai darbs būtu jēgpilns, ar cilvēkam skaidri izprotamu rezultātu un nebūtu monotons. Svarīgi cilvēkiem radīt sajūtu, ka viņi strādā citu cilvēku labā.

Tapola kopienas ēkas nav nošķirtas no pārējā ciema, kas palīdz mazināt segregētas vides sajūtu.

Grupu māja Tapola kopienā

Mājā dzīvo 6 iemītnieki ar dažāda smaguma pakāpes garīga rakstura traucējumiem. Mājas vienā spārnā dzīvo mājas pārraugs kopā ar ģimeni. Kopā ir četri darbinieki, kas strādā maiņās. Arī tie darbinieki, kuri dzīvo kopienā, strādā noteiktu darba laiku.

Katrs mājas iemītnieks pats rūpējas par savu istabu. Pārējās telpas uzkopj iemītnieki, kuri ir iesaistīti mājas darbu veikšanā. Šie iemītnieki netīra savu māju, bet dodas strādāt uz citu māju, tā dodot ieguldījumu citiem iemītniekiem.

Personāls palīdz iemītniekiem pašaprūpē. No rīta iemītnieki ceļas dažādos laikos, atkarībā no spējas veikt pašaprūpi un spējas pamosties.

Kad iemītnieki ir devušies uz darbu, mājas personāls paliek mājās, lai veiktu ikdienas darbus kopā ar tiem iemītniekiem, kuri ierodas strādāt mājā. Ikdienā tiek uzkoptas koplietošanas telpas, gatavots ēdiens, mazgāts un gludināts iemītnieku apģērbs. Personāls mērķtiecīgi vada iemītnieku darbu, dodot uzdevumus atbilstoši viņu spējām un prasmēm. Ja spēju līmenis ir zemāks, tiek doti vienkārši uzdevumi un tie tiek sadalīti nelielos soļos, tā, lai iemītnieks spētu darbību izpildīt. Personāls seko līdzi, lai iemītnieks būtu nodarbināts visu darba laiku. Nodarbinātības aktivitāšu laikā uzsvars netiek likts uz produktivitāti, lai neradītu cilvēkam stresu.

Ja mājas iemītniekiem nav alerģija, viņiem ir iespēja turēt mājdzīvniekus.

Iemītniekiem tiek mērķtiecīgi mācītas ne tikai ikdienas aktivitātes, bet arī uzvedības normas, kas atvieglo iekļaušanos sabiedrībā. Liela uzmanība tiek pievērsta galda kultūras apguvei. Personāls ēd kopā ar iemītniekiem un aktivitāti izmanto, lai koriģētu ēšanas procesu un mācītu galda kultūru.

Katrai mājai ir savs individuālais budžets. Individuāli tiek plānoti nepieciešamie iepirkumi, piemēram, produkti atbilstoši izvēlētajai nedēļas ēdienkartei.

Darbiniekiem ir sapulce vienu reizi nedēļā, kur tiekas visi kopienas darbinieki. Darbiniekiem netiek nodrošināta supervīzija. Bet ir iespēja piedalīties tikai darbiniekiem domātos saviesīgos un atpūtas pasākumos. Darbinieki, kuri dzīvo kopienā, maksā par uzturu un ūtri.

Darbiniekiem, sākot strādāt pakalpojumā, pārbaudes periods ir 4 mēneši. Pēc tam tiek noslēgts darba līgums uz vienu gadu un tikai tad tiek noslēgts pastāvīgā darba līgums.

Iemītniekiem sākot dzīvot kopienā, arī ir adaptācijas periods 4 mēnešu garumā, kura laikā tiek izvērtēts, vai cilvēkam kopienas pakalpojums ir piemērots. Sākuma posmā potenciālie iemītnieki var dzīvot atsevišķas dienas vai palikt uz vairākām dienām vai nedēļu.

Kopienā ir iekšējās kārtības noteikumi, kuri iemītniekiem ir jāievēro. Piemēram, netiek atļauts lietot alkoholu. Ja kāds no iemītniekiem vēlas pārkāpt noteikumus, viņam to nevar aizliegt, tomēr iemītniekam ir jāapzinās sekas.

Vasaras periodā visiem iemītniekiem ir 3 nedēļu brīvdienas, kad visi brauc atpūsties uz kādu atpūtas vietu. Kopienā paliek strādāt brīvdienų grupa, kura dodas atpūtā tad, kad citi iemītnieki ir atgriezušies.

Nodarbinātības aktivitātes

Nemot vērā, ka pakalpojums ir lauku vidē, nodarbinātības aktivitātes ir lielā mērā saistītas ar lauksaimniecību. Vienlaikus tiek ņemts vērā lauksaimniecības aktivitāšu sezonālais raksturs un tiek nodrošinātas darbnīcas iekštelpās ziemas periodā, kad lauku darbu apjoms būtiski samazinās.

Lopkopība. Kopienā ir aptuveni 40 slaucamas govīs, zirgs, vistas. Iemītnieki tiek piesaistīti lopu apkopšanā, piena pārstrādē. No piena gatavo sieru, saldējumu u.c. izstrādājumus. Par fermas darbiem ir atbildīgs algots darbinieks, kurš darbā iesaista arī kopienas iemītniekus.

Siltumnīcas un dārzkopība. Tiek audzēti ziedi, tomāti, gurķi, salāti, redīsi un citi dārzeņi, kuri tiek izlietoti pašu vajadzībām. Tiek apstrādāti arī lauki, kuros tiek audzēti dažādi dārzeņi. Par dārzkopību atbild algots darbinieks, kurš dažādos saimnieciskos darbos iesaista ciemata iemītniekus. Izaudzētos dārzeņus konservē, lai saglabātu ziemas lietošanai. Ciemata iedzīvotāji kopā ar darbiniekiem dodas mežā lasīt ogas un sēnes, kuras konservē.

Specializētās darbnīcas ziemas periodā. Ir aušanas darbnīca, kurā nodarbinātība tiek nodrošināta aptuveni 8 iemītniekiem, garšvielu un tēju darbnīca, radošās darbnīcas.

Nodarbinātības aktivitātes tiek mainītas vienu reizi sešos mēnešos.

Kopienas pakalpojums Myllylähde

Ciematā mājokļa un nodarbinātības pakalpojums tiek sniegts 14 pieaugušiem cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem. Visiem iemītniekiem ir intelektuālās attīstības traucējumi, daži ir psihisku saslimšanu pazīmes. Iemītnieku vecums ir no 20 līdz 54 gadiem.

Iemītnieki dzīvo 3 grupu mājās. Vienā mājā dzīvo 2 iemītnieki un divās mājās 6 iemītnieki katrā. Katrai mājai ir mājas pārvaldnieks, kurš dzīvo tajā pašā mājā. Parasti mājas pārvaldnieks kopienā dzīvo ar ģimeni, un ģimenei ir izdalīts viens mājas spārns.

Katram iemītniekam ir sava personīgā istaba, pārējās telpas ir koplietošanas. Visās mājās pietiekami liela telpu platība ir atvēlēta saimniecības telpām.

Iemītniekiem ir noteikts dienas ritms, kurš darba dienās ir nemainīgs. Darba diena sākas plkst. 8.00, kad iemītniekiem kopā ar darbiniekiem ir brokastis. No 9.00 līdz 12.00 visi iemītnieki strādā. Pēc tam ir pusdienu pauze. Darba diena ir līdz 16.30.

Katru pirmdienu visi iemītnieki un darbinieki tiek kopīgā sapulcē, kurā tiek saplānots nedēļas darbs un aktivitātes. Tiek sastādīts aktivitāšu plāns, kurš ir visu nedēļu pieejams katras dzīvojamās mājas virtuvē.

Iemītnieku ikdienas organizēšanā tiek izmantoti antropozofijas pedagoģiskie aspekti. Liela uzmanība tiek pievērsta ikdienas ritma nemainībai un tam, lai ikdienas ritums būtu nesasteigts un mierīgs. Īpaša uzmanība tiek pievērsta ēšanas procesam. Tas vienmēr ir nesteidzīgs un ar noteiktiem rituāliem.

Katram iemītniekam ir noteikta nodarbinātības aktivitāte, kuru cilvēks veic katru dienu. Nodarbinātības aktivitātes tiek mainītas reizi sešos mēnešos. Pēc tam, sešu mēnešu laikā, cilvēks veic vienu un to pašu aktivitāti. Atšķiras ziemas un vasaras nodarbinātības aktivitātes. Vasaras laikā vairāk tiek veikti ar lauksaimniecību, dārzkopību un lopkopību saistīti darbi. Ziemas laikā ir vairāk radošās darbnīcas. Katrā mājā divi iemītnieki kopā ar mājas pārvaldnieci gatavo ēdienu ēdienreizēm. Arī šie cilvēki mainās vienu reizi sešos mēnešos.

Katram iemītniekam ir individuālais plāns. Kopienā nav sociālā darbinieka. Sociālais darbinieks ierodas vienu reizi gadā un kopā ar iemītnieku, viņa vecākiem un kopienas darbiniekiem sastāda individuālo plānu nākamajam gadam. Plāna sastādīšanas laikā liela nozīme tiek pievērsta iemītnieka interesēm un vēlmēm. Plānā tiek noteikts sasniedzamais mērķis un turpmāk gada laikā regulāri tiek vērtēts, vai iemītnieks veic uzstādītos uzdevumus. Nozīmīga vieta individuālajā plānā ir atbalstam lēmuma pieņemšanas procesā un spējai izdarīt izvēli.

Visiem iemītniekiem ir brīvdienas 10 nedēļas gadā, kad viņi var doties pie savām ģimenēm. Ja kādam iemītniekam nav ģimenes vai atbalsta personas, pie kuras doties, tad iemītnieks var palikt kopienā. Vasaras mēnešos iemītniekiem brīvdienas ir jūlija mēnesī.

Kopienā ir personāls, kurš dzīvo pastāvīgi uz vietas un personāls, kurš katru dienu ierodas darbā. Personālam, kurš dzīvo uz vietas, pienākas 10 nedēļu atvaļinājums, un

darbinieki paši izvēlas, vai to izmantot vai ne. Darbiniekiem, kuri nedzīvo kopienā, ir 38 stundu darba nedēļa un 4 nedēļas atvaļinājums.

Kopiena darbojas kā bioloģiskā saimniecība, kurā tiek audzēta ekoloģiski tīra produkcija. Lauksaimniecības produkti tiek audzēti galvenokārt pašu vajadzībām un pārpalikums tiek pārdots. Visvairāk tiek tirgoti kartupeļi un graudu izstrādājumi. Ziemai tiek gatavoti dažādi konservi, kā arī dārzeņi un augļi tiek saldēti.

Darbnīcās saražotie izstrādājumi tiek pārdoti nelielā daudzumā, jo tie tiek izstrādāti nelielos apjomos un mērķis ir iespēja cilvēkam būt nodarbinātam, nevis ienākumu gūšana. Visbiežāk izstrādājumus pērk vecāki vai citi ar kopienu saistīti cilvēki. Dažreiz tie tiek tirgoti Ziemassvētku un Lieldienu tirdziņos, tomēr tam netiek pievērsta īpaša uzmanība.

Atziņas, secinājumi un priekšlikumi:

- Sniedzot pakalpojumu, cilvēki nav jādala grupās pēc funkcionālo traucējumu smaguma veida vai pakāpes. Savstarpēji sniedzot atbalstu, tiek veicināta cilvēku ar garīga rakstura traucējumiem atbildības sajūta un pašapziņa.
- Nodrošinot kopienas pakalpojumu, svarīgi ir piemeklēt katra kopienas iemītnieka vēlmēm, interesēm un spējām atbilstošas aktivitātes. Personālam ir jāsniedz pietiekams atbalsts, lai katrs iemītnieks varētu īstenot izvēlētas aktivitātes.
- Praktiskām ikdienas aktivitātēm (uzkopšanas darbi, rūpes par apģērbu, ēdiena gatavošana) ir nozīmīga loma pakalpojuma aktivitāšu klāstā.
- Nodrošinot pakalpojumu, būtisks ir regulārs dienas un nedēļas ritms, kas palīdz veidot drošu un cilvēkiem labi izprotamu vidi.
- Svarīga ir iknedēļas aktivitāšu plānošana, aktīvi iesaistot pakalpojumu saņēmējus. Tas veicina cilvēku aktīvu līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesos.
- Attīstot kopienas pakalpojumu, jāveido aktivitātes, kuras veicinātu kopienas pakalpojuma iekļaušanos vietējās sabiedrības dzīvē, lai pēc iespējas izslēgtu segregāciju veicinošus elementus.

Maarja Kūla (Igaunijas Republika) kopienas pakalpojums cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem

Maarja Kūla ir kopienas pakalpojums pilngadīgiem cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem (vecākajam iemītniekam ir 42 gadi), kurš nodrošina iespēju dzīvot aktīvu un iespējami neatkarīgu dzīvi, saņemot vajadzībām atbilstošu atbalstu no kopienas personāla.

Kopienas pakalpojuma izveides iniciatori bija bērnu un jauniešu ar funkcionāliem traucējumiem vecāki.

Vide

Maarja Kūla kopiena ir izveidota lauku vidē. Kopiena atrodas meža ielokā, nošķirti no citām apdzīvotām vietām. Sabiedriskais transports (autobuss) ir netālu, vajadzības gadījumā ērti izmantojams. Aptuveni 3 km attālumā ir vilciena pietura. Netālu no kopienas ir nelieli ciemati Kiidjärve un Taevaskoja.

Kopējā kopienas zemes platība ir 7,2 hektāri. Kopienā ir 5 dzīvojamās (grupu vai ģimenes) mājas, darbnīcu ēka, augļudārzs, sakņu dārzs un siltumnīca dārzenu audzēšanai. Visas ēkas būvētas no videi draudzīgiem materiāliem. Katrai mājai ir savs nosaukums, kas tiek sasaistīts ar mājas celtniecības finansētājiem. Nesen pabeigta pasākumu ēkas būvniecība, kurā iekārtota zāle koncertiem un citiem pasākumiem, kā arī divas istabas viesu izmitināšanai. Daļa teritorijas ir iekārtota tā, lai tā būtu piemērota pasākumiem ārpus telpām (piemēram, āra virtuve, ugunsкура vieta, nojume/estrāde ar soliem) un sporta aktivitātēm.

Pakalpojuma saņēmēju raksturojums

Maarja Kūla kopienā mācību apmeklējuma laikā dzīvo 34 pieauguši cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem, galvenokārt ar intelektuālās attīstības traucējumiem. Kopienas iemītnieku funkcionālo traucējumu spektrs ir no viegliem garīga rakstura traucējumiem līdz dziļiem, multipli funkcionāliem traucējumiem. 3 no kopienas iemītniekiem ir multifunkcionāli traucējumi ar kustību traucējumiem un viņi pārvietojas ratiņkrēslā. Iemītnieki netiek dalīti grupās pēc funkcionālo traucējumu smaguma pakāpes vai veida. Vienā mājā dzīvo cilvēki ar dažāda smaguma funkcionāliem traucējumiem un viņiem ir nepieciešams dažāda apjoma atbalsts. Iemītnieki netiek dalīti mājās pēc dzimuma. Katrā mājā dzīvo gan sievietes, gan vīrieši. Iemītnieku vecums ir aptuveni līdzīgs, lai kopienā piedāvātās aktivitātes būtu vieglāk organizēt atbilstoši iemītnieku vecumposmam.

Lai saņemtu kopienas pakalpojumu, nepieciešams komisijas nosūtījums un ieraksts rehabilitācijas plānā, ar kuru tiek rekomendēts kopienas pakalpojums. (Igaunijas Republikā, cilvēkam ar invaliditāti sasniedzot 18 gadu vecumu, tiek izstrādāts jauns rehabilitācijas plāns. Izstrādājot plānu, tiek izlemts, kāds pakalpojums konkrētajam cilvēkam būtu piemērotākais.)

Pēc kopienas pakalpojuma ir liels pieprasījums un cilvēki gaida rindā, lai pakalpojumu varētu saņemt.

Dzīves vide un ikdienas aktivitātes

Katrā no 5 kopienas mājām dzīvo līdz 7 iemītniekiem. Katrā mājā dzīvo gan sievietes, gan vīrieši, dodot iespēju iemītniekiem veidot normālas starpdzimumu attiecības. Iemītnieku vecums ir izvēlēts līdzīgs, lai intereses būtu aptuveni līdzīgas un plānotās aktivitātes būtu vieglāk pielāgot iemītnieku vecumposmam.

Katram no mājas iemītniekiem ir sava privātā dzīvojamā istaba, kuras iekārtojumu izvēlas pats iemītnieks. Ja iemītnieki vēlas, istabā var dzīvot arī divatā (ir gadījumi, kad kāds no iemītniekiem baidās dzīvot istabā viens). Katrā mājā ir divas koplietošanas tualetes/dušas telpas. Koplietošanas telpas ir arī virtuve, ēdamzona, priekštelpa un dzīvojamā/atpūtas zona. Katrā mājā ir saimniecības telpa (vieta, kur tiek glabāti dažādi saimniecības priekšmeti), 3 darbinieku telpas un viena biroja telpa.

Katrā mājā tiek turēts kāds mājdzīvnieks, mācot iemītniekiem uzņemties atbildību un rūpēties par mājdzīvnieku. Mājdzīvnieki dažādās mājās ir dažādi – bruņurupuči, zivis, kaķis, suns. Mājas iemītnieki pirms mājdzīvnieka izvēles savstarpēji vienojas, kādu mājdzīvnieku turēs.

Par telpu tīrību un kārtību rūpējas visi iemītnieki. Personāls sniedz nepieciešamo atbalstu, bet ne vairāk, kā tas ir nepieciešams. Dzīvojamās telpas tiek uzkoptas sestdienās. Katrs iemītnieks uzkopj savu dzīvojamo telpu, ja nepieciešams, personāls sniedz atbalstu telpu uzkopšanā. Koplietošanas telpas uzkopj visi kopā, iepriekš vienojoties, kurš kuru telpu uzkops. Telpu uzkopšana tiek izmantota kā aktivitāte prasmju apguvei.

Katras mājas iemītnieki paši gatavo ēdienu. Ēdienkarti sastāda katras mājas iemītnieki kopā ar personālu. Ēdienkarte tiek sastādīta nedēļai. Katru dienu viens no mājas iemītniekiem ir virtuves dežurants. Virtuves dežurants savas dežūras dienā paliek mājās un neapmeklē nodarbinātības darbnīcās. Dežurants kopā ar mājas saimnieci gatavo ēdienu visiem pārējiem mājas iemītniekiem. Dežurants veic darbus atbilstoši savām spējām, pārējos darbus palīdz veikt mājas saimniece. Arī ēdiena gatavošana tiek izmantota prasmju apguvei un nostiprināšanai.

Katra kopienas māja dzīvo savu patstāvīgu dzīvi, tā nodrošinot ģimeniskas vides modeli. Starp mājas iemītniekiem un mājas personālu veidojas ciešākas savstarpējās attiecības nekā ar pārējiem kopienas iemītniekiem, jo vairāk laika tiek pavadīts kopā.

Visās mājās ir nodrošināta pilnīga vides pieejamība.

Apkure

Kopienai ir autonoma apkure. Apkurei galvenokārt tiek izmantots zemes siltums. Ja ir auksts laiks, papildus tiek kurināts ar malku. Netiek izmantota elektriskā apkure, jo tai ir pārāk augstas izmaksas. Neskatoties uz to, ka zemes siltuma apkure tika izvēlēta kā ekonomiski izdevīgākā, tomēr tās izmaksas ir augstākas nekā sākotnēji plānotas. Šobrīd tiek vērtētas iespējas papildus uzstādīt saules baterijas kā vēl vienu papildu enerģijas ieguves

avotu. Kā ekonomiski izdevīgāko apkures variantu kopienas personāls atzīst kombinētu pieeju: zemes siltums + saules enerģija + malkas apkure.

Telpās ir siltās grīdas. Siltās grīdas dod iespēju ērti pārvietoties dzīvojamās telpās bez apaviem.

Finansējums

Kopienas izveides laikā būvniecības darbi tika veikti, piesaistot finansējumu ar dažādu projektu un ziedojumu palīdzību. Arī turpmākajā kopienas attīstībā būvniecībai finansējums tiek piesaistīts ar projektiem vai ziedojumiem.

Kopienas darbība tiek nodrošināta, izmantojot dalīta finansējuma principu. Lai nodrošinātu pakalpojumu, daļu izmaksu sedz valsts, daļu paši pakalpojuma saņēmēji un daļa finansējuma tiek piesaistīta ar projektu palīdzību. Papildu ienākumi tiek gūti, pārdodot kopienas darbnīcās gatavotos izstrādājumus. Praktisks atbalsts, samazinot finansu izdevumus, ir kopienas saimniecībā izaudzētie dārzeņi un augļi.

Valsts nodrošina finansējumu 228 EUR apmērā mēnesī par katru kopienas iemītnieku. Šī finansējuma daļa tiek izmantota galvenokārt darbinieku algām un maksai par patērēto elektroenerģiju.

Katrs iedzīvotājs maksā 85% no sava sociālā nodrošinājuma pabalsta vai invaliditātes pensijas (15% paliek cilvēka personīgajām vajadzībām). Šie finansu līdzekļi galvenokārt tiek tērēti pārtikas, apģērba un citu ikdienas sadzīvei nepieciešamu priekšmetu iegādei.

Katrai kopienas mājai ir paredzēts savs budžets un tā izlietojumu katra māja plāno individuāli.

No valsts finansējuma un iemītnieku iemaksām nepietiek līdzekļu darbnīcu personāla atalgojumam un kopienas vadītāja atalgojumam. Finansējums šim personālam tiek piesaistīts ar dažādu projektu palīdzību.

Kopienas rīcībā ir 3 deviņvietīgas automašīnas un 1 septiņvietīga automašīna.

Darbinieku skaits

Katrai mājai ir saimniece, kura rūpējas par māju un tās iemītniekiem. Mājas saimniece ir atbildīga par dokumentāciju, medikamentiem un plānošanu.

Kopienā strādā asistenti, kuri palīdz iemītniekiem ikdienas aktivitātēs. Vidējais personāla skaits uz sešiem iemītniekiem – viens darbinieks. Iemītniekiem, kuri pārvietojas ratiņkrēslā, katram ir savs personīgais asistents. (Salīdzinājumam ar citiem pakalpojumiem Igaunijā: vidēji ir 1 darbinieks uz 10 pakalpojuma saņēmējiem un 1 darbinieks uz 3 pakalpojumu saņēmējiem, kuri pārvietojas ratiņkrēslā.) Lielāks darbinieku skaits nekā vidēji citos pakalpojumos tiek nodrošināts, lai uzturētu augstu pakalpojuma kvalitāti.

Kopiena regulāri piesaista brīvprātīgos jauniešus ar ES programmu starpniecību. Pastāvīgi kopienā strādā 4 brīvprātīgie jaunieši. Kad brīvprātīgo uzturēšanās laiks tuvojas beigām, tiek sagatavots jauns projekts, tā nodrošinot pastāvīgu brīvprātīgo klātbūtni.

Kopienas pakalpojuma mērķorientācija

Sniedzot pakalpojumu, netiek uzstādīts mērķis sagatavot cilvēku patstāvīgai dzīvei vai pakalpojumam, kurā būtu mazāka apjoma atbalsts. Kopienas pakalpojuma viens no mērķiem ir iespējami aktivizēt pakalpojuma saņēmēju, nodrošinot nodarbinātību ar dažādu aktivitāšu palīdzību. Visas aktivitātes kopienā ir vērstas uz jaunu prasmju apguvi un esošo prasmju nostiprināšanu. Daži no iemītniekiem ir apguvuši prasmes un iemaņas tādā apjomā, ka varētu atgriezties savā pašvaldībā un uzsākt patstāvīgu dzīvi. Bet tas netiek uzstādīts par pakalpojuma mērķi.

Ar katru pakalpojuma saņēmēju vai viņa aizgādni tiek noslēgts līgums, kurā ir atrunāti visi noteikumi, arī situācijas, kurās iemītniekam var pārtraukt sniegt pakalpojumu. Kopienas pastāvēšanas laikā tikai vienam klientam ir pārtraukta pakalpojuma sniegšana (iemesls – agresija pret apkārtējiem cilvēkiem un destruktīva uzvedība). Pirms šāda lēmuma pieņemšanas personāls gadu ir mēģinājis risināt situācijas.

Tā kā kopiena ir lauku vide, ir svarīgi, lai iemītnieki labi justos lauku vidē. Pirms pakalpojuma saņemšanas uzsākšanas tiek izvērtēta nākamā iemītnieka vēlme dzīvot un darboties lauku vidē. Ir bijis gadījums, kad topošais iemītnieks ir atteicies no pakalpojuma saņemšanas, jo nav varējis iedzīvoties lauku vidē un pilsētas vidi ir uzskatījis par sev atbilstošāku.

Starpdzimumu attiecības

Tā kā kopienā kopā dzīvo sievietes un vīrieši, veidojas pāri. Ja pāri vēlas, viņiem ir iespēja dzīvot kopā. Ja sieviete un vīrietis vēlas veidot pāri, personāls ar abām pusēm strādā ar seksuālās izglītības jautājumiem. Procesā tiek iesaistīts arī ginekologs. Tiek veikts preventīvais darbs, lai izvairītos no grūtniecības. Kopienas pakalpojumā netiek nodrošināti apstākļi un atbalsts, lai pāriem varētu būt bērni.

Ikdienas plānošana

Kopienas ikdiena ir strukturēta. Nodarbinātības aktivitātes notiek katru darba dienu no plkst. 9.00 līdz 16.30. Ikdienas aktivitātes tiek plānotas uz nedēļu. Plānošanā aktīvi iesaistās pakalpojumu saņēmēji, un viņu vēlmes un intereses pēc iespējas tiek ņemtas vērā, sastādot aktivitāšu plānu. Piemēram, viens no iemītniekiem nevēlas darboties darbnīcās, bet viņam patīk strādāt pie teritorijas uzkopšanas. Šāda iespēja tiek nodrošināta, un iemītniekam netiek uzspiesta dalība darbnīcu darbā.

Nedēļas plāns ir sadalīts pa dienām. Plāns tiek novietots katrā dzīvojamā mājā pie informācijas dēļa. Plāns ir izveidots cilvēkam saprotamā formā. Ja nepieciešams, tiek izmantotas piktogrammas vai attēli.

Darbnīca/nodarbinātības aktivitātes

Kopienas iemītniekiem tiek piedāvātas dažādas nodarbinātības aktivitātes – dežūra virtuvē, darbs sakņu un augļu dārzā (sezonā), teritorijas uzkopšana, nodarbinātības aktivitātes dažādās darbnīcās. Lielākajai daļai iemītnieku nodarbinātības aktivitātes tiek

plānotas tā, lai katru dienu būtu kāda cita aktivitāte. Tas dod iespēju iemītniekiem apgūt dažādas prasmes un iemaņas, kā arī ļauj izvairīties no rutīnas.

Darbnīcas ir izvietotas atsevišķā mājā. Nodarbinātības aktivitātes sākas plkst. 9.00 un ilgst līdz 16.30, ar vienas stundas pusdienu pārtraukumu. Pusdienas iemītnieki dodas ieturēt katrs savā mājā (pusdienas ir sagatavojis dežurants kopā ar mājas saimnieci).

Darbnīcās tiek nodrošināts plašs nodarbinātības aktivitāšu spektrs: kokapstrāde, aušana, izšūšana, šūšana, darbs ar mālu, darbs ar salmiem, pīšana u.c. Visi darbnīcās izstrādātie darbi tiek pārdoti (kopienai ir divi veikali, darbi tiek pārdoti internetā un arī uz vietas kopienā). Daļa no materiāliem, kuri tiek izmantoti darbnīcās, ir dabas materiāli (niedres, klūgas), kurus iemītnieki sagādā paši kopā ar personālu. Darbnīcās tiek izmantoti arī otrreizējo izejvielu materiāli (plastmasas iepakojuma maisiņi, olu ieliktni u.c.). Daļa no izejmateriāliem tiek pirkti. Pasūtījumu apjoms mēdz būt līdz 300 vienādiem/līdzīgiem darbiņiem. Lai izstrādājumus varētu pārdot, tiek nodrošināta izstrādājumu augsta kvalitāte. Katrs iemītnieks strādā atbilstoši savam spēju līmenim. Personāls piemeklē aktivitāti tā, lai cilvēks to spētu veikt, un tad nepieciešamības gadījumā personāls uzlabo izstrādātā darba kvalitāti, lai padarītu to pircējam pievilcīgu. Aptuveni 95% darba dara iemītnieki un 5% darba iegulda meistars, lai koriģētu kvalitāti.

Apmeklējuma laikā vienā no darbnīcām - aušanas darbnīcā strādāja 9 iemītnieki, 1 meistars, 1 palīgs un 1 brīvprātīgais. Visi iemītnieki bija nodarbināti, katrs bija apguvis veicamās darbības un spēja strādāt patstāvīgi. Katrs no iemītniekiem veica kādu citu aktivitāti, atbilstoši savām spējām.

Meistari veic iemītnieku spēju izzināšanu, lai varētu izplānot veicamos darba uzdevumus. Meistari izzina, kuri iemītnieki var strādāt kopā (vai nav raksturu nesaderības vai personīgas antipātijas). Tas palīdz nodrošināt pozitīvu darba atmosfēru darba laikā un palīdz izvairīties no konfliktsituācijām. Meistari daudz darba iegulda ne tikai darbu izstrādē, bet arī savstarpējās saskarsmes veidošanā. Katra nodarbinātības aktivitāte ir vērsta uz iemītnieku izaugsmi un prasmju attīstību.

Attiecības ar ģimeni

Daļai no iemītniekiem ir vecāki, bet daļa ir no aprūpes centriem, un šiem iemītniekiem nav tuvinieku. Ja iemītniekam ir vecāki, tiek uzturētas aktīvas attiecības ar ģimeni. Parasti ģimene periodiski viesojas pie iemītnieka. Nepieciešamības gadījumā ir iespēja pārnakšņot viesu istabās (ir 2 viesu istabas mājā, kurā ir koncertzāle). Tiek atbalstīta iemītnieku viesošanās pie savas ģimenes. Ir vairāki iemītnieki, kuri katras brīvdienas pavada pie savas ģimenes.

Terapijas/rehabilitācija

Kopienas pakalpojumā galvenais akcents ir uz nodarbinātības aktivitātēm. Rehabilitācija un dažādas terapijas ir tikai kā papildinājums un tās ir nelielā apjomā. Tiem iemītniekiem, kuri vēlas, piektdienās ir iespēja apmeklēt mūzikas terapijas nodarbību.

Fizioterapija ir pieejama 2 reizes nedēļā tiem iemītniekiem, kuriem tā ir iekļauta

rehabilitācijas plānā. 1 reizi nedēļā fizioterapija notiek kopienā (ir telpa fizioterapijai) un 1 reizi nedēļā iemītnieki fizioterapijas ietvaros brauc uz baseinu. 1 reizi nedēļā ir iespēja apmeklēt reitterapiju (svētdienās, lai netraucētu nodarbinātības aktivitātēm). Reitterapija netiek nodrošināta uz vietas (nav ekonomiski izdevīgi). Iemītnieki brauc uz 45 km attālu vietu.

Fizioterapijas telpā ir izveidota terapeitiskā siena, kur, izmantojot dažādus materiālus, izveidoti cilvēki, ar kuru palīdzību iespējams attēlot dažādas emocijas. Iemītnieki var pienākt pie sienas un savienot kopā cilvēku rokas, attēlojot draudzību, vai, atsienot tās vaļā, atainot vientulību. Ir redzami ļoti priecīgi cilvēki un bēdīgi, ar noliektām galvām. Šāda terapeitiskā siena palīdz personālam uzzināt iemītnieku emocijas, un negatīvu emociju gadījumā atrast to iespējamo cēloni, ja tas ir saistīts ar starppersonu attiecībām.

Kopienai ir rehabilitācijas nodaļa, kurā iekļauti: psihiatrs, psihologs, medicīnas māsa, sociālais darbinieks. Visi minētie speciālisti tiek piesaistīti kā ārpalpojums – nav pastāvīgie kopienas darbinieki (nav ekonomiski izdevīgi algot kā pastāvīgus kopienas darbiniekus). Speciālisti sastāda individuālo rehabilitācijas plānu katram pakalpojuma saņēmējam un seko līdzi tā īstenošanai.

Katram kopienas iemītniekam ir individuālais rehabilitācijas plāns, kurš tiek sastādīts uz 5 gadiem. Šo plānu sastāda komisija (līdzīga VDEĀVK). Rehabilitācijas plāns ir papildināts ar „Rīcības plānu”, kurš tiek pārskatīts un vērtēts katru mēnesi. „Rīcības plāns” tiek vērtēts un pārskatīts kopienas rehabilitācijas nodaļā.

Brīvais laiks

Iemītniekiem brīvais laiks ir katru dienu pēc 16.30, kad ir beigušās nodarbinātības aktivitātes. Tad katrs no iemītniekiem var izvēlēties, ko darīs savā brīvajā laikā. Iemītniekiem ir iespēja pavadīt laiku savā istabā vai arī darīt kaut ko kopā ar citiem mājas iemītniekiem. Pastāv iespēja doties ciemos vienam pie otra, arī ciemos pie iemītniekiem citā dzīvojamā mājā. Personāls sniedz atbalstu, lai iemītnieki varētu piemeklēt sev interesēm atbilstošas aktivitātes. Tiek ņemts vērā, ka cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem bieži ir jāpalīdz piepildīt brīvais laiks. Personāls var piedāvāt kopīgas galda spēles, sporta aktivitātes, skatīties kādu filmu.

Vasarā visiem iemītniekiem ir atvaļinājums, kura laikā iemītnieki nestrādā darbnīcās. Parasti atvaļinājuma laikā visi iemītnieki kopā dodas izbraukumā ar teltīm uz kādu attālāku Igaunijas vietu. Tiek izveidota telšu nometne kā bāzes vieta, no kurienes visi kopā brauc dažādās ekskursijās.

Kopienā ir pieejami velosipēdi un slēpes, kurus iemītnieki var izmantot, lai attīstītu dažādas prasmes un veicinātu veselīgu dzīvesveidu.

Ārējā sadarbība

Kopienas pakalpojumā ir Dārzkopības skolas filiāle. Dārzkopības skola ir profesionālās izglītības iestāde cilvēkiem ar smagiem garīga rakstura traucējumiem. Dārzkopības skolas filiālē mācās arī daži no kopienas iemītniekiem. Kopienas teritorijā ir internāts Dārzkopības

skolas filiāles audzēkņiem. Kopienas iemītnieki tiek piesaistīti ēdiena gatavošanai skolas audzēkņiem, kas ir viena no nodarbinātības aktivitātēm kopienā. Dārzkopības skolas filiāle tiek finansēta no valsts budžeta un šādi kopienas darbībai tiek piesaistīts papildu finansējums.

Kopienai piederošajā kultūras centrā nereti brauc uzstāties dažādas pašdarbības kopas vai citi mākslinieki. Kultūras centrs tiek izīrēts arī dažādiem pasākumiem citām organizācijām, tā piesaistot papildu līdzekļus kopienas vajadzībām.

***Camphill* ciemata Rožkalni pakalpojums cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem (Latvijas Republika)**

Camphill ciemats Rožkalni ir sociāli terapeitisks centrs, kurš sācis veidoties 1999. gadā. Ciemats atrodas Burtnieku novada Rencēnu pagasta „Rožkalnos”, 16 km no Valmieras Rūjienas virzienā. Ciematā kopā dzīvo un strādā pieauguši cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem un pakalpojuma personāls.

1999. gada novembrī tika izveidots *Camphill* ciemata fonds. 2000. gada martā fonds dāvinājumā saņēma no Neimaņu ģimenes „Rožkalnu” saimniecību – remontējamu lauku māju, dažādas saimniecības ēkas un 9,3 ha lauksaimniecībā izmantojamas zemes, 2,5 ha meža. Iniciatīva par šāda ciema veidošanu Latvijā pieder Vīlnim un Ingai Neimaņiem, kuri laika posmā no 1994. līdz 1999. gadam strādāja un mācījās *Camphill* ciemā Vidaraasen Norvēģijā.

Camphill dzīves pamatā ir antropozofija, kas ir ciešā saistībā ar Valdorfpedagoģijas metodēm un garīgu pasaules uztveri. Samērā liels uzsvars ikdienā tiek likts uz kristietību, kā arī uz dabu, tās izmantošanu, saglabāšanu, tīru vidi.

Camphill ciemats Rožkalni reģistrēts Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā kā grupu māja.

Vide

Camphill ciemats Rožkalni atrodas lauku vidē, tā teritorija šobrīd ir 40 hektāri.

Ciematā ir divas dzīvojamās mājas. Pirmajā dzīvojamā mājā var dzīvot 10 jaunieši.

2000. gadā ir uzcelta otra dzīvojamā māja. Otrajā dzīvojamā mājā var dzīvot līdz 11 jauniešiem. Dzīvojamā māja ir celta no ekoloģiskiem materiāliem - salmu ķīpām, koka un māla.

2012. gadā ciematā ir atklāta vēl viena celtne - Cincerdorfa nams, kurā notiek kultūras pasākumi un ir telpas sierotavai un burtnīcu darbnīcai. Visas celtnes ir daļēji pieejamas cilvēkiem, kuri pārvietojas riteņkrēslā.

Ciemata centrālajā daļā atrodas govju kūts, kā arī sīklopu un mājputnu kūts.

Kopš 2002. gada oktobra ciematā darbojas bioloģiskās attīrīšanas iekārtas, kuras var apkalpot līdz 40 cilvēku saimnieciskos ūdeņus.

Pakalpojuma saņēmēju raksturojums

Šobrīd pakalpojumu saņem 7 jaunieši ar garīga rakstura traucējumiem. Pakalpojuma saņēmēji dzīvo divās ēkās - vienā 4, otrā 3 cilvēki. Pēc novērojumiem un sarunas ar darbinieci secināms, ka visi jaunieši ir ar viegliem attīstības traucējumiem. Līdz ar to jauniešiem nav nepieciešams īpašs atbalsts ikdienas aktivitātēs un pašaprūpē. Pakalpojuma saņēmēju vidū nav cilvēku ar smagiem vai multifunkcionāliem traucējumiem, kā arī cilvēku ar kustību traucējumiem.

Lai saņemtu pakalpojumu, nepieciešams iesniegums – vecāku vai pašvaldības sociālā dienesta un sociālo pakalpojumu nepieciešamības izvērtēšanas karte.

Katram jauniešim, kurš vēlas uzsākt dzīvi ciematā, ir noteikts divu nedēļu pārbaudes laiks, nepieciešamības gadījumā tas var tikt pagarināts. Pēc tam slēdz līgumu ar tuviniekiem vai pašvaldības sociālo dienestu.

Ciematā šobrīd ir brīvas vietas cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem un ir grūtības nokomplektēt pilnu klientu skaitu.

Dzīves vide un ikdienas aktivitātes

Katrs jauniešs dzīvo savā istabā, kurai ir samērā maza kvadrātūra un tajā ietilpst tikai skapis, gulta un galdiņš. Ja iemītnieks vēlētos vēl kādu aprīkojumu, tad tam nepietiktu vietas. Telpas uzkopj paši jaunieši. Apmeklējuma laikā telpas bija vēsas un nemīlīgas.

Koplietošanas telpas ir virtuve, ēdamzāle kopā ar atpūtas telpu, labierīcības, veļas mazgātuve, koridors. Koplietošanas telpas iekārtotas un aprīkotas pieticīgi. Dzīvojamajā istabā, kura apvienota ar ēdamistabu, ir sliktas kvalitātes grīda (varētu būt cementa), tā ir auksta, nav vēlams staigāt bez apaviem, kā arī šādu grīdas segumu ir ļoti grūti kopt.

Ēdienreizes tiek gatavotas kopīgi un par tām atbild mājas darbiniece, kurai kā dežurants palīdz kāds no jauniešiem.

Jaunieši ikdienā strādā dažādās darbnīcās:

- papīra darbnīca (gatavo burtnīcas Valdorfa skolām Latvijā un Somijā),
- piena virtuve (gatavo sviestu, sierus gan pašpatēriņam, gan tirdzniecībai),
- filcēšanas darbnīca,
- tējas un garšvielu darbnīca,
- pusdienu gatavošana,
- lopkopība (7 aitas, 5 slaucamas govys, 2 teļi, ēzelis, zosis, vistas, tītari, kazas).
- lauksaimniecība (nodarbojas ar biodinamisko lauksaimniecību, audzē graudus),
- lopbarības sagatavošana.

Neskatoties uz to, ka darbs kūtī ir smags un prasa stingru disciplīnu, jaunieši par lopiem runā ar aizrautību un viņos vērojamas pozitīvas emocijas, kontaktējoties ar dzīvniekiem.

Apkure

Dzīvojamās mājās ir malkas apkure ar atsevišķu kurtuvi. Malku gādā darbinieki un jaunieši, ejot mežā un cērtot kokus. Tā ir nodarbinātības aktivitāte, kura notiek katru ziemu.

Dzīvojamās telpas apmeklējuma laikā ir aukstas, nemīlīgas. Vidēji mājā temperatūra bija 15 grādi, tomēr citās telpās temperatūra bija zemāka. Telpā, kurā bija ierīkota filcēšanas darbnīca, bija ļoti auksti, strādājām mēteļos.

Finansējums

Ciematica veidošanā un celtniecībā lielākais atbalsts bija no Norvēģijas *Camphill* ciematu fonda finansējuma. Arī ciemata darbības uzturēšanai regulāri tiek saņemts finansiāls atbalsts no fonda.

Maksa par pakalpojumu par vienai personai ir Ls 280.00 mēnesī.

No katra jaunieša sociālā nodrošinājuma pabalsta vai invaliditātes pensijas iemaksa par pakalpojuma saņemšanu ir 85%, pārējais paliek jauniešiem sev nepieciešamo lietu iegādei. Starpību par pakalpojuma pilnu samaksu sedz valsts vai pašvaldība, ir gadījumi kad to sedz ģimene.

Papildu finansējums tiek iegūts no ciematā saražotās produkcijas realizācijas un saimnieciskās darbības. Tiek pārdoti dažāda veida sieri, kurus izgatavo sierotavas darbnīcā, speciāli gatavotas burtņīcas, ar kurām strādā Valdorfpedagoģijas mācību iestādēs gan Latvijā, gan ārvalstīs. Arī filcēšanas darbnīcā saražotās lietas tiek tirgotas, kā arī tiek realizētas citas saražotās lietas un pārtikas preces.

Pēc ciemata vadītājas pienākumu izpildītājas teiktā, „visu kopīgo labklājību veido tas, ka patiesībā var no daudz kā atteikties un daudz ko nemaz nevajag”.

Darbinieki

Kopienā strādā 8 darbinieki (4 no tiem ir sociālie darbinieki), t.sk., divas ģimenes, kas pastāvīgi dzīvo ciematā. Konkrēti darbinieki ir atbildīgi par konkrētām darbnīcām un nodarbinātības aktivitātēm, kā arī par saimniecību kopumā, bet tajā pašā laikā viņi ir iesaistīti visās ikdienas darbu aktivitātēs. Līdz ar to darbiniekiem nav brīvais laiks un personālam praktiski nav brīvdienu.

Vēlams, lai *Camphill* ciematā strādājošie darbinieki pieņemtu antropozofijas mācību/filozofiju.

Darbinieki saņem valstī noteikto minimālo algu. Mēnesī 60 LVL no algas atskaita par dzīvošanu.

Tiek piesaistīti arī brīvprātīgie.

Kopienas pakalpojuma mērķorientācija

Pakalpojumu ir pametuši jaunieši, kuri aizgājuši dzīvot patstāvīgi, kaut gan tas nav kopienas pakalpojuma mērķis. Ar dažiem jauniešiem tiek uzturēts kontakts arī pēc ciemata pamešanas.

Lauku darbos tiek iesaistīti visi jaunieši.

Starpdzimumu attiecības

Ciematā dzīvo gan meitenes, gan puisi, starp kuriem veidojas arī savstarpējas simpātijas. No personāla puses jauniešiem tiek skaidrots, kāda atbildība ir, veidojot attiecības. Uz doto brīdi nevienas pāra attiecības nebija izveidojušās.

Ikdienas plānošana

Dzīve un ikdiena Rožkalnos ir sakārtota ritmos. Ritms pārsvarā ir nemainīgs.

Katrai dienai ir izveidots dienas plāns. Dzīvojamā mājā pie sienas izvietots pārskatāmi noformēts plāns, kurš satur informāciju par to, kurš jaunietis kurā dienā veic kādus pienākumus.

Darbdienās diena sākas 7.00, brīvdienās 7.30.

Pirms brokastīm ir darbs kūtī,

8.00 brokastis,

9.00 ir sapulce par dienas darbiem un darāmo, tad darbs darbnīcās,

no 11.30 līdz 12.00 ir tējas pauze,

12.00 turpinās darbi darbnīcās,

14.00 pusdienas,

no 15.00 līdz 15.30 atpūtas brīdis savā istabā,

no 15.30 dažādu darbu veikšana,

17.00 darbs kūtī un piena virtuvē/sierotavā,

18.15 vakariņas,

pēc vakariņām vakara aktivitātes.

Pirmdienās visi brauc sportot uz Rencēnu skolas sporta zāli.

Otrdienās ir dziedāšana vai drāma.

Trešdienās ir mājas kopšanas diena un ciemata sapulce, kur izlemj dažādus organizatoriskos jautājumus. Visi sapulces lēmumi tiek protokolēti un ir saistoši visiem ciemniekiem.

Ceturtdienā – brīvais vakars.

Piektdienās parasti ir kino vakari.

Sestdienās ir mājas kopšanas diena. Gatavošanās Bībeles vakaram. Tad visi sanāk kopā saposušies pie svētku galda, pārrunā kādu Bībeles tēmu, kā arī runā par to, kas noticis citos pasaules *Camphill* ciemos, pārspriež ziņas, kas noticis Latvijā un kādi notikumi nedēļas laikā bijuši Rožkalnos.

Svētdienās rīta darbi sākas stundu vēlāk. Jaunieši iet cits pie cita ciemos, iet uz veikalu, klausās vieslektoru lekcijas.

Ciematā nav televīzijas un interneta pieejas.

Ciematā liela nozīme tiek piešķirta reliģiskiem jautājumiem. Iedzīvotāji bieži skaita lūgšanas. Arī veido kultūras pasākumus saistībā ar reliģiju. Piedaloties jauniešu ikdienā, bija sajūta, ka ticība tiek izmantota, nevis lai garīgi stiprinātu cilvēku, bet lai pakļautu jauniešus.

Terapijas/rehabilitācija

Pakalpojums pamatā nav vērsts uz noteiktiem un regulāriem rehabilitācijas pasākumiem. Šobrīd pakalpojumā ir darbiniece, kura vada eritmijas (deju un kustību) nodarbības. Dažreiz atbrauc speciālists, kurš veic ritmiskās ierīvēšanas masāžu, kā arī notiek sava veida mūzikas terapija, izmantojot muzikālo/skanošo gultu.

Skaidrojums. Skanošā gulta – mūzikas instruments un masāža vienlaicīgi. Gultai ir 26 stīgas, visas uzskaitotas uz viena toņa do dies 3 oktāvu attālumā, kas veido dažādus virstoņus. Virstoņi paši par sevi sniedz dziedniecisku efektu, tiem ir atslābinoša un relaksējoša iedarbība. Mūzika skanošā gultā tiek dabīgi radīta. Skanošā gulta Rožkalnos ir jaunums, bet pasaulē tā ir zināma vairāk nekā desmit gadus.

Brīvais laiks

Brīvajā laikā pastāv iespēja spēlēt galda spēles, pavadīt to kopā ar citiem jauniešiem vai arī savā dzīvojamajā telpā.

Sarunā ar iemītniekiem noskaidrots, ka viņi dažkārt apmeklē arī radniekus ārpus ciemata. Svētkus daži no iemītniekiem svin arī savās bioloģiskajās ģimenēs. Jaunieši spēj izstāstīt par savu ģimeni un zina, no kura Latvija novada viņi nākuši.

Ārējā sadarbība

Pārsvarā sadarbība notiek ar ārvalstu partneriem un ziedotājiem. Ir laba sadarbība ar tuvākajiem Rožkalnu kaimiņiem.

Sadarbojas ar citiem *Camphill* ciematiem – Norvēģijā, Somijā, Amerikā.

Analīze, kāpēc pakalpojums nespēj piesaistīt pietiekamu klientu skaitu

Iepazīstoties ar *Camphill* ciemata Rožkalni sniegto pakalpojumu, apmeklējuma dalībniekiem radās jautājums, kāpēc pakalpojumā, kurā ir vietas apmēram 20 jauniešiem, šobrīd dzīvo tikai 7 jaunieši ar garīga rakstura traucējumiem.

Šādai situācijai varētu būt vairāki iemesli:

- Iespējams, ne visi jaunieši spēj pieņemt dzīvi kristietības vidē;
- Mūsdienu sabiedrībā dzīvojoši jaunieši ir pieraduši pie vides, kurā ir televīzijas un interneta pieejamība un, atnākot uz pakalpojumu, viņiem ir grūti pieņemt vidi, kurā tas nav pieejams;
- Mūsdienu jaunieši ar garīga rakstura traucējumiem nav pieraduši vai nav iemācīti strādāt un nesaprot, kāpēc ir jāstrādā. Iespējams, ka 20 gadu vecumā viņi jau ir pieraduši būt patērētāju lomā, jo šāda dzīves pozīcija ir viņiem ērtāka;
- Varbūt vecāki nav gatavi palaist jaunieti dzīvot patstāvīgāku dzīvi. Tas varētu norādīt uz nepieciešamību laikus veikt darbu ar vecākiem par to, ka tas ir normāli un ka arī šie jaunieši, saņemot nepieciešamo atbalstu, var dzīvot atsevišķi;
- Darbiniekiem, dzīvojot ciematā bez brīvdienām visu laiku kopā, ir lielākas „izdegšanas” iespējas;

- Viens no būtiskākajiem iemesliem varētu būt tas, ka ciematā neuzņem jauniešus ar vidēji smagiem un smagiem garīgās attīstības traucējumiem, bet tieši šī ir viena no mērķgrupām, kurai netiek piedāvāti šādi pakalpojumi;
- Pakalpojuma savdabīgums – visi strādā un atpūšas saskaņā ar dabu, turklāt liela nozīme ikdienas dzīvē ir mākslai un reliģijai;
- No sabiedrības nošķirta vide.

**Bērnu un jauniešu ar invaliditāti
biedrība „Cerību spārni”**

Institūta ielā 5a, Siguldas pagasts,

Siguldas novads, LV-2150

Tālr. 26371923, 67976525

E-pasts: ceribu_sparni@inbox.lv

www.ceribusparni.lv

S!GULDAAIZRAUJ

